

Lietuvos Respublikos
Seimo
ketvirtoji sesija

2018 m. kovo 29 d.
152 ir 153 posėdžiai

Stenogramos

83

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

IV (PAVASARIO) SESIJA

2018 m. kovo 29 d.

Rytinis posėdis Nr. 152

*Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Povilo Aksomaičio
80-ųjų gimimo metinių paminėjimas*

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro R. R. Survilos kalba	7
Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininko pavaduotojo K. Starkevičiaus kalba	8
Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. kovo 29 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	10
Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 10, 20, 32 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1294(2) priėmimas	13
Šio įstatymo priėmimas	17
Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 10, 13 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1295(2) priėmimas	17
Šio įstatymo priėmimas	18
Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1293(2) priėmimas	18
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1408(2) priėmimas	20
Šio įstatymo priėmimas	22
Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl vietinių ir regioninių veiksmų ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas“ projekto Nr. XIIIIP-1262(2) svarstymas ir priėmimas	22
Seimo narės I. Šimonytės kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	23
Seimo nario S. Jakeliūno kalba	25
Seimo nario M. Majausko kalba	26
Seimo nario A. Kubiliaus kalba	26
Seimo nario M. Puidoko kalba	27
Seimo nario P. Gražulio kalba	28
Šio nutarimo priėmimas	36
Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Naujosios Zelandijos partnerystės susitarimo dėl santykių ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-1557 pateikimas (L. A. Linkevičius)	37
Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1513(2)ES svarstymas	38
Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 31 ² straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1394(2) svarstymas	40
Seimo nario E. Gentvilo kalba	40
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIII-1031 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-1837 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (A. Baura)	41
Šio nutarimo priėmimas	41
Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 3, 6, 9 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1250, Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1251 ir Administracinių nusižengimų kodekso 463 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1252 pateikimas (A. Baura)	41

Vyriausybės valanda

Ministro Pirmininko S. Skvernelio, žemės ūkio ministro B. Markausko, sveikatos apsaugos ministro A. Verygos, švietimo ir mokslo ministrės J. Petrauskienės ir kultūros ministrės L. Ruokytės-Jonsson atsakymai į Seimo narių klausimus	44
--	----

Vakarinis posėdis Nr. 153

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1703 pateikimas (A. Butkevičius)	50
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 5, 8 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-975(2) svarstymas	53
Seimo nario A. Vinkaus kalba	53
Civilinio kodekso 6.744 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-976(2) svarstymas	54
Administracinių nusižengimų kodekso 120 ir 590 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1028(2) svarstymas	54
Civilinio kodekso 6.930 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1085 svarstymas	55
Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1029 ir Civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1030 svarstymas	55
Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1833 ir Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 1, 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1834 pateikimas (L. Kukuraitis)	55
Įstatymo „Dėl Europos Tarybos konvencijos dėl bendros kino filmų gamybos (pataisytos) ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-1535 pateikimas (L. Ruokytė-Jonsson)	59
Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1736 ir Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1737 pateikimas	62
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1777(2) ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1778(2) svarstymas	63
Seimo nario P. Saudargo kalba	63
Seimo nario V. Rinkevičiaus kalba	64
Seimo nario K. Masiulio kalba	65
Muziejų įstatymo Nr. I-930 4, 7, 7 ¹ , 9, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1690, Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1691, Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1692, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1693 ir Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1694 pateikimas (M. Adomėnas)	66
Civilinio proceso kodekso 590, 627, 663, 736 ir 739 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1249 pateikimas (D. Šakalienė)	71
Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1593 ir Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1652 pateikimas (N. Puteikis)	76
Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6, 7, 10, 12, 14, 14 ¹ , 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 54, 55, 56, 58, 61, 62, 63, 66, 67, 67 ¹ , 70, 70 ¹ , 71 ¹ , 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1793, Administracinių nusižengimų kodekso 385, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1794, Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1795, Triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1796 ir Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1797 pateikimas (A. Baura)	77

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4094 pateikimas (J. Narkevič)	80
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinėje Asamblėjoje“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1873 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	83
Šio nutarimo priėmimas	84
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-53 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1874 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	84
Šio nutarimo priėmimas	84
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 29 d. nutarimo Nr. XIII-59 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1886 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	84
Šio nutarimo priėmimas	85
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-35 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1880(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	85
Šio nutarimo priėmimas	85
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-190 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1887 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	85
Šio nutarimo priėmimas	86
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-46 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Etikos ir procedūrų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1888 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	86
Šio nutarimo priėmimas	86
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 20 d. nutarimo Nr. XIII-483 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgalųjų teisių komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1889 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	86
Šio nutarimo priėmimas	87
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-54 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1891(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	87
Šio nutarimo priėmimas	87
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. XIII-8 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIIP-1892 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	87
Šio nutarimo priėmimas	88
Seimo savaitės (2018-04-09–2018-04-13) – 2018 m. balandžio 10 d. (antradienio) ir 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	88
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Arūno Sodonio peticijos“ (projektas Nr. PNP-47) priėmimas	88
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Janinos Statkienės peticijos“ (projektas Nr. PNP-46) priėmimas	89
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	90

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento gražintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 152 STENOGRAMA

2018 m. kovo 29 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, pradėdame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 29 d. posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 97 Seimo nariai.

10.01 val.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Povilo Aksomaičio 80-ųjų gimimo metinių paminėjimas

Gerbiami kolegos, dabar pradėdame minėjimą, skirtą Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputato, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro P. Aksomaičio 80-osioms gimimo metinėms. Kartu su mumis, Seimo nariais, minėjime dalyvauja signataro artimieji, Nepriklausomybės Akto signatarai, garbingi svečiai.

1990-ųjų vasarį P. Aksomaitis buvo išrinktas į Lietuvos Respublikos Aukščiausiąją Tarybą, o 1990 m. kovo 11-ąją – Lietuvai istorinę dieną buvo tarp tų 124 deputatų, kurie pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo Aktą. Parlamentinio darbo metu P. Aksomaitis daugiausia dėmesio skyrė žemėtvarkos, melioracijos problemoms.

Kviečiu tylos minute pagerbti jo atminimą.

Tylos minutė

Ačiū. Pasidalinti mintimis apie Nepriklausomybės Akto signatarą P. Aksomaitį kviečiu Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputatą, Nepriklausomybės Akto signatarą R. R. Survilą.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo deputato, Nepriklausomybės Akto signataro R. R. Survilos kalba

R. R. SURVILA. Gerbiami Seimo nariai, gerbiami artimieji, signatarai, visi svečiai! Gavau šį pavedimą, pasiūlymą prisiminti žmogų, kurį puikiai pažinojau, su kuriuo buvau bendramintis ir bendražygis.

Ėmiausi to darbo taip, kaip buvau įpratęs. Peržiūrėjau stenogramas, tai, kas buvo apie jį rašyta, ką jis kalbėjo, ir galų gale suvokiau, kiek daug galima pasakyti apie dažną iš mūsų, apie kiekvieną iš mūsų ir kaip sunku paskui trumpai tą viską pasakyti. Šito žmogaus gyvenimas truko tikrai neilgai, bet buvo svarbus, nes jis tapo liudininku ir veikėju tų pasiutusių 1990 metų, kai buvo lemta atgimti mūsų valstybei, kai reikėjo dirbti dieną naktį didelio pavojaus akivaizdoje ir atiduoti tai, ką suvokei, ką išmokai, ką atsinešei į Aukščiausiąją Tarybą.

P. Aksomaitis atėjo čia, į šiuos rūmus, 1990 metų kovą. Tai buvo didelis, gražus, išsilavinęs žmogus, inžinierius, mokslų kandidatas, mokslininkas. Jis atsinešė nuostatas, kurios išliko visam jo likusiam gyvenimui, ir kai kurias mintis, kurios tikrai buvo unikalios, labai reikalingos, svarbios tuo metu ir dabar. Jis tvirtai žinojo, kad lietuviai tik nepriklausomoje Lietuvos valstybėje gali turėti ateitį. Jis tvirtai žinojo, kad Lietuvos kaimas buvo sugriautas pokario metais ir dabar, po

1990 metų, reikia galvoti, kaip viską pradėti iš naujo, surinkti tai, kas liko, įkvėpti, pakelti sunkumus ir bandyti eiti tolyn.

Kiek vėliau, kai Aukščiausioje Taryboje ryškėjo skilimas, kai faktiškai nebebuvo galima priimti sprendimų, o tai atsitiko tada, kai didieji pavojai buvo įveikti, po pučo, kai Lietuva jau buvo pripažinta valstybe, Aukščiausioji Taryba, kai kurie jos žmonės pradėjo ieškoti nevienodų tikslų, nevienodai suvokė savo uždavinius, grėsė Aukščiausiosios Tarybos paleidimas, nes sąmoninga dalis suvokė, kad nebūdama veiksmi, nepriimdama svarbiausių įstatymų šita institucija tampa ne labai svarbi kraštui. Jis, kaip inžinierius ir hidroinžinierius, labai vaizdžiai nupiešė tą savo suvokimą, kad uždaroje talpoje kuo didesnis spaudimas, tuo didesnis pasipriešinimas. Taip buvo ir čia, nes kuo aktyviau veikė nepriklausomybininkai, kuo arčiau buvo galutiniai tikslai, tuo didesnis buvo pasipriešinimas tų, kurie turėjo abejonių, manė, kad galima kitaip, kad nuogam per dilgėles eiti netinka. Povilas buvo nusiteikęs nueiti tiek, kiek reikia, per dilgėles ir per erškėtrožes tam, kad gale kelio galų gale iškiltų taip norimas tikslas – laisva sava Lietuva.

Geriausiai galėčiau apibūdinti žmogų kitų savo bendražygių mintimis. Štai kaip prisiminė jį mūsų Agrarinės komisijos pirmininkas E. Grakauskas. Jis Povilą taip charakterizavo: „Povilas visą prasmingą gyvenimą ir jėgas skyrė teisingo gyvenimo turiniui pasiekti. Jo žodžiais tariant, Lietuvos atgimimo kelias buvo jo kelias. Jis, tvirtas, be galo darbštus ir pareigingas mokslo vyras, savo jėgas ir sugebėjimus skyrė šalies ūkio reformavimui, kaimo žmogaus – ūkininko atgimimui. Ramiai, be nereikalingų emocijų jis sugebėjo su jam būdingu kandumu ginti nuo praeities politikos atstovus, savo gyvenimu atkakliai gynė savo gyvenimo elgsenos taisykles. Jo tikslus, objektyvus humoras buvo labai tvirtas ginklas ginant savo pozicijas. Jo vengė ir net bijojo politiniai oponentai. Tai buvo vienas iš svarbiausių ir stipriausių Agrarinės komisijos narių, ryžtingai pradėjusių žemės reformavimą.“ Beje, vienas iš pirmųjų Povilo pasiūlymų buvo pavadinti Žemės ūkio komisiją ne Agrarine komisija, kaip buvo pavadinta, bet Kaimo komisija, nes jis puikiai suvokė, kokie dideli uždaviniai ateityje laukia kaimo reformuotojų.

Taigi žmogus atkakliai nuėjo savo gyvenimo atkarpą, tuos dvejus su puse metų, čia, Seime, be to, maždaug apie dešimt metų apskritai politikoje ir paliko tiek, kad išties įsigilinus į jo veiklą yra ką prisiminti ir ko pasimokyti.

Savo gyvenimo saulėlydyje jis vieną kartą pasakė: savo gyvenime nieko nekeisčiau. Nors tas gyvenimas tikrai nebuvo rožėmis klotas, nelengvas, bet jam buvo svarbu, kas jis pasiekė savo svarbiausių gyvenimo tikslų.

O geriausiai jo gyvenimą apibūdina J. Marcinkevičiaus žodžiai: „Kiek atiduodi, tiek tavęs ir lieka.“ Ačiū už tai, kas buvo atiduota, ačiū jo šeimai, bendražygiams, visiems, kam buvo svarbios jo idėjos ir kas padėjo jam jas įgyvendinti. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame gerbiamajam signatarui.

Į tribūną kviečiu Lietuvos Respublikos Seimo narį, Kaimo reikalų komiteto pirmininko pavaduotoją K. Starkevičių.

Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininko pavaduotojo K. Starkevičiaus kalba

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami Povilo artimieji, dukros Rasa ir Aušra, signatarai, Seimo nariai, šiandien prisimename P. Aksomaitį – labai daugiaspalvę asmenybę. Mokslininkas ir politikas, sportininkas ir aktyvus visuomenininkas, inžinierius ir gamtininkas. Jis nuoširdžiai mylėjo savo Tėvynę, jos žmones ir žemę.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo akto signataras P. Aksomaitis gimė 1938 m. kovo 29 d. netoli Kauno esančiame Muravos kaime, K. Aksomaičio ir V. Rimkevičiūtės-Aksomaitienės šeimoje. Povilas buvo pirmagimis, dar turėjo brolių Joną ir seserį Elena.

Jau pirmąją lietuvių masinio trėmimo dieną, 1941 m. birželio 14 d., į Aksomaičių namus pristatė NKVD kariškiai. Tėvas K. Aksomaitis buvo komandiruotėje ir Sibiro tremties išvengė, bet tik trumpam. Vėl grįžus okupantui, buvo išstremtas 1944 metų pabaigoje. Gi motina Vladislava su trejų metų Povilu ir vos dviejų mėnesių sese Elena buvo išstremti į Barnaulo rajoną Altajaus

krašte, prie Obės. 1946 metais dėl Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus veiklos dalis Lietuvos tremtinių vaikų buvo sugražinti į Lietuvą, tarp jų buvo ir Povilas.

Povilas Sibire jau buvo baigęs pirmąją klasę, o mokslus tęsė Kauno 22-ojoje vidurinėje mokykloje (dabar „Nemuno“), o vėliau ir Kauno 8-ąją vidurinę mokyklą (dabar – Kauno „Saulės“ gimnazija), kurią baigė 1956 metais. Tada ir dabar „Saulės“ gimnazija – matematikos ir tikslųjų mokslų profilio.

P. Aksomaitis ketino studijuoti Medicinos institute, tačiau kaip ir daugelio tuo metu tremtinių svajonė būti mediku neišsipildė – sutrukdė tremtinio vardas. Teko ieškoti kito pasirinkimo ir jis pasuko link žemės ūkio. Povilas buvo priimtas studijuoti į Lietuvos žemės ūkio akademijos Hidromelioracijos fakultetą. Studijų metais gyveno nelengvai, naktimis uždarbiaudavo iškraudamas vagonus geležinkelio stotyje, daug laiko skyrė sportui – P. Aksomaitis garsėjo kaip rezultatyvus akademijos vyrų rankinio komandos žaidėjas.

Aktyvus gyvenimo būdas nesutrukdė jam sėkmingai baigti aukštojo mokslo studijų ir tęsti jas aspirantūroje. Po studijų baigimo P. Aksomaitis sukūrė šeimą, vedė akademijos bendramokslę, agronomę R. Stakionytę. Jiems gimė dukros Rasa ir Aušra.

1961 metais P. Aksomaitis savo gyvenimą susiejo su Lietuvos hidrotechnikos ir melioracijos mokslinio tyrimo institutu, įsikūrusiu Kėdainių rajone, Vilainiuose. Čia jis sėkmingai kopė karjeros laiptais, dirbo jaunesniu moksliniu bendradarbiu, instituto aspirantu, vyresniu moksliniu bendradarbiu, skyriaus vedėju, sektoriaus vadovu bei Drėkinimo skyriaus vadovu. 1967 metais Lietuvos žemės ūkio akademijoje apsigynė žemės ūkio mokslų daktaro disertaciją „Lietinimo sistemų tyrimas drenuotuose mineraliniuose Lietuvos dirvožemiuose“.

Vėlesniais metais paskelbė daugiau kaip 100 mokslinių straipsnių žemės ūkio augalų drėkinimo, drėkinimo sistemų konstrukcijų eksploatavimo temomis; vienas ar su kolegomis išleido 13 studijų iš hidrotechnikos, melioracijos tyrimų. Greta profesinės, mokslinės veiklos, P. Aksomaitis Vilainių bendruomenėje garsėjo kaip aktyvus visuomenininkas, Vilainių sporto ir kultūrinių renginių organizatorius, dalyvis, sporto varžybų teisėjas.

P. Aksomaitis, vos sulaukęs 32 metų, išgirdo grėsmingą diagnozę – inkstų nepakankamumą. 1986 metais jam buvo atlikta sudėtinga inksto transplantacijos operacija. Sveikatos būklė reikalavo lėtesnio gyvenimo tempo, tačiau Povilas ir toliau išliko aktyvus. Prasidėjus Atgimimui jis aktyviai įsitraukė į Sąjūdžio veiklą: 1988 metais buvo išrinktas į Kėdainių rajono Sąjūdžio tarybą, tų pačių metų spalio 22, 23 dienomis dalyvavo Sąjūdžio steigiamajame suvažiavime Vilniuje, o lapkričio mėnesį buvo išrinktas Lietuvos tremtinių sąjungos Kėdainių skyriaus tarybos pirmininku.

1989 metais P. Aksomaitis aktyviai talkininkavo SSRS liaudies deputatų rinkimuose, Kėdainiuose organizavo Lietuvos tremtinių istorinio atminimo įamžinimo renginius, 1989 metais vadovavo 128 tremtinių palaikų sutikimo ceremonijai Kėdainių aerodrome, buvo išrinktas atstovu į Lietuvos žemdirbių sąjūdžio ir pirmojo Lietuvos žemdirbių suvažiavimo delegatu.

1990 m. vasario 24 d. P. Aksomaitis buvo išrinktas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatu Šėtos rinkimų apygardoje. Jis buvo patvirtintas kaip Agrarinės komisijos narys, koordinavo žemės ūkio melioracijos ir gamtos apsaugos sritį. Parlamentinio darbo metu daugiausia kalbėdavo žemėtvarkos ir melioracijos klausimais. Jo siūlymu Vyriausybei buvo pavesta parengti Melioracijos darbų finansavimo fondo įstatymo projektą, jis ir šiandien yra labai aktualus.

Nuo 1992 m. vasario 6 d. priklausė Aukščiausiosios Tarybos Sąjūdžio deputatų santaros frakcijai. 1992 metais vėl kandidavo Seimo rinkimuose, bet, deja, nesėkmingai. 1993 metais išrinktas Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) Kėdainių skyriaus tarybos pirmininku. Nuo 1995 iki 2000 metų rinktas Kėdainių rajono savivaldybės tarybos nariu, buvo savivaldybės tarybos Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos seniūnas.

P. Aksomaičio portretas nebūtų išsamus, nepaminėjus jo, kaip sportinės žūklės entuziasto, sportinės žūklės klubų lygos steigėjo, žūklės varžybų organizatoriaus, veiklos.

Įvairialypė P. Aksomaičio veikla 2000 metais buvo įvertinta Lietuvos nepriklausomybės medaliu ir Lietuvos Respublikos Prezidento atminimo ženklu už asmeninį indėlį plėtojant Lietuvos transatlantinius ryšius ir Lietuvos pakvietimo į NATO progą, o 1998 metais – medaliu „Už nuo-

pelnius Lietuvos sportui“. Kažkaip simboliška, kad mes šiandien kaip tik minime mūsų priėmimo į NATO eilines metines ir vėlgi prisimename P. Aksomaitį.

Mirė P. Aksomaitis 2004 metais Kaune. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbėti kviečiu Signatarų klubo prezidentę B. Valionytę, kartu ir Signatarų klubo kanclerę.

B. VALIONYTĖ. Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarai ir mūsų šiandien minimo Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro P. Aksomaičio dukra Rasa ir anūke Evelina, ir draugai!

Jau 14 metų, kai P. Aksomaitis iškeliavo anapilin. Tai buvo be galo aktyvus žmogus, jis būdamas šešerių metų pamatė Sibiro šaltį ir karštį. Žmogus, kuris grįžo į Lietuvą paženklintas tremtinio dalios, baigė mokslus, tapo mokslininku. Buvo labai aktyvus pilietis – labai aktyviai dalyvavo sporte, buvo Lietuvos rankinio rinktinės narys. Paskutinis jo hobis buvo sportinė žūklė. Jo dėka buvo surinkta komanda, surinktas visas organizacinis komitetas, jis įėjo kaip atstovas į Sportinės žūklės federaciją. Jis buvo tas žmogus, kuris viskuo domėjosi, viskas jam buvo įdomu.

Jo gyvenimo kita liūdna detalė yra tokia, kad jis ilgiausiai Lietuvoje išgyvenęs su dirbtiniu inkstu – visus 14 metų. Povilo dalia buvo be galo sunki, bet turbūt tai labai jį skatino veikti aktyviai ir veikti ryžtingai. Kovo 11-oji diena jam buvo visiškai aiški, akivaizdi, suprantama, nediskuototina diena. Jis suprato, ką jis turi daryti ir kokia yra jo pareiga.

Taigi šiandieną jam būtų sukakę 80, deja, jo jau 14 metų nėra su mumis, jo darbai liko nebaigti, bet liko labai daug padaryta. Turbūt visi, kas jį pažinėjome, prisiminsime kaip žmogų, kuriam žodžių „sunku“, „neįmanoma“ nebuvo. Sunkiai sirgdamas, jis puikiai suprato kiekvienos minutės svarbą ir kiekvienos minutės darbo ypatingą vertę. Jis tai labai vertino.

Taigi leiskite man jo šeimai – dukrai Rasai ir Evelinai įteikti nuo Signatarų klubo garso balso paveikslą, įrašytą V. Augūnaitės, gimusios 1990 m. kovo 11 d. Tegu primena jums, kad jūs esate paženklintos, nes jūs esate Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro P. Aksomaičio atžalos. Neškite šitą ženklą ir perduokite savo ateinančioms kartoms. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Apdovanojimą įteikti kviečiu ir Signatarų klubo kanclerį E. Bičkauską. (*Plojimai*) Dėkojame pranešėjams. Dėkojame Nepriklausomybės Akto signataro P. Aksomaičio artimiesiems. Dėkoju visiems, dalyvavusiems šiame minėjime, skirtame P. Aksomaičio atminimui. Skelbiu minėjimą baigtą.

10.24 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. kovo 29 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Gerbiami kolegos, reikia patvirtinti darbotvarkę. Darbotvarkė pateikta. Kas turite pasiūlymų? J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, atkreipsiu visų dėmesį, kad kultūros ministrė visiškai negerbia Seimo. Prieš nepilnus metus mes balsavome, net įveikėme Prezidentės veto ir nepritarėme, kad būtų įvedamos rajonų kultūros įstaigų vadovų kadencijos ir kad jos būtų ribojamos. Šiandien kultūros ministrė vėl teikia projektus, kad būtų ribojamos kadencijos rajonų kultūros centrų vadovams, bibliotekų vedėjams, muziejų vadovams. Aš siūlau išbraukti atitinkamus projektus, t. y. 2-6a, 2-6b, 2-6c klausimus, iš paketo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. S. Jakeliūnas. Prašau.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Dėkoju, gerbiamasis Pirmininke. Tiesą sakant, nepasižiūrėjau į sistemos darbotvarkę, bet buvo pasakyta, kad Seniūnų sueigoje buvo pasiūlyta išbraukti nutarimo projektą Nr. XIIIIP-1262 – Seimo nutarimą dėl laikinosios komisijos įgaliojimų suteikimo Biudžeto ir finansų komitetui. Jeigu taip yra, jeigu yra išbraukta arba planuojama išbraukti, tai prašau įtraukti, nes turiu pakankamai argumentų. Komitete buvo faktiškai konsensusas: devyni balsavo už patobulintą ir išplėstą nutarimo projektą, du komiteto nariai susilaikė. Po diskusijų mes atsižvelgėme į dalies kolegų iš opozicijos siūlymus ir radome, atrodo, bendrą sprendimą, kurį būtų galima nedelsiant priimti čia, Seime, ir atitinkamai pradėti ruošti tam tyrimui.

PIRMININKAS. Ačiū. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Aš norėčiau pasiūlyti įtraukti du projektus dėl Europos Sąjungos ir jos narių ir Kanados bendradarbiavimo ratifikavimo. Jiems vakar komitetui pritarė. Mes čia labai ilgai delsėme su jais. Tai projektai Nr. XIIIIP-753 ir Nr. XIIIIP-754. (*Balsas salėje: „Nepraėjo laikas, nepraėjo laikas!“*)

PIRMININKAS. Nepraėjusios valandos dar, negalėtume jūsų pasiūlymo svarstyti.

I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis Seimo Pirmininke. Pratešdama pono S. Jakeliūno ką tik išsakytas mintis, šį kartą jau frakcijos vardu labai prašau grąžinti į darbotvarkę klausimą, kuris buvo paminėtas, tai darbotvarkės 1-10 klausimas dėl laikinosios komisijos, nes dabar man jau yra nebeaišku, kas šiame Seime bijo laikinosios komisijos dėl A. Kubiliaus ir I. Šimonytės, nes visiškai nelogiška. Šiandien yra švarusis ketvirtadienis, reikia išsivalyti visus kampus ir pašalius. Jeigu yra parengti dokumentai svarstyti ir priimti, tai malonėkime tą ir padaryti. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Baura.

A. BAURA (*LVŽSF*). Kadangi yra išbrauktas Kaimo reikalų komiteto 1-11 klausimas, noriu paprašyti, kad galbūt būtų galimybė įtraukti keletą teisės aktų, kurie buvo numatyti anksčiau. Tai nutarimo projektas Nr. XIIIIP-1837 ir trys įstatymų projektai Nr. XIIIIP-1250, Nr. XIIIIP-1251 ir Nr. XIIIIP-1252. Jeigu būtų galima įrašyti į popietinę darbotvarkę, būčiau labai dėkingas.

PIRMININKAS. K. Smirnovas.

K. SMIRNOVAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis Pirmininke, frakcijos vardu noriu paprašyti išbraukti iš darbotvarkės projektą Nr. XIIIIP-1261 – Labdaros ir paramos įstatymą, kad frakcija galėtų apsispręsti ir parengti aiškų sprendimą, ar valstybės įmonės, ar savivaldybių įmonės gali būti rėmėjai.

PIRMININKAS. Ačiū. P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Frakcijos vardu prašau iš darbotvarkės išbraukti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, nes frakcijoje kilo diskusijų. Tai jautrus klausimas ir reikia vis dėlto dar papildomai suformuoti siūlymus.

PIRMININKAS. Numerį pasakykite.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Tai yra darbotvarkės 1-7 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-1185.

PIRMININKAS. Ačiū.

R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Noriu informuoti kolegas, kad vakar mes, Seimo nariai, gavome Kultūros centrų asociacijos laišką dėl problemų, kurių gali kilti tvirtinant kadencijas tiems, kurie dirba pagal neterminuotas sutartis. Bet šiandien yra įregistruotas pakeitimas, kuris sako, kad automatiškai įsigaliojus įstatymui nereikėtų rengti naujų konkursų per metus, automatiškai nuo įstatymo priėmimo būtų skaičiuojami penkeri metai kaip pirmoji kadencija. Taigi tos problemos, kurią kėlė kultūros centrai, nelieka. (*Šurmuly salėje*) Atitinkamai siūlau vis dėlto priimti šitą sprendimą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Gerbiamasis Pirmininke, norėčiau paprašyti pertraukos iki kito posėdžio dėl dviejų klausimų, tai dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1777 ir dėl projekto Nr. XIIIIP-1778. Kadangi yra Teisės departamento neigiama išvada, per pertrauką planuojame komiteto posėdį, tai kitame posėdyje galėtume tęsti svarstymą.

PIRMININKAS. Pakartokite numerius.

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Projektas Nr. XIIIIP-1777 ir projektas Nr. XIIIIP-1778.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu?

K. MAŽEIKA (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKAS. I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš dar vieną pastabą dėl to, ką ką tik sakė ponas K. Smirnovas dėl Labdaros ir paramos įstatymo. Šis įstatymas yra išbraukiamas iš darbotvarkės priėmimo stadijoje jau turbūt penktą kartą. Jeigu dauguma vis dėlto nuspręstų ir šį kartą balsuoti už šito projekto išbraukimą, tai aš nuolankiai prašau pagaliau paruošti tuos pasiūlymus, nes nuo gruodžio mėnesio

nėra paruošta jokių naujų pasiūlymų, kurių mūsų komitetas nebūtų apsvarstęs ir pateikęs išvadą tam, kad būtų galima pagaliau šito įstatymo priėmimą organizuoti, nes tai jau kvepia Statuto pažeidimu. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, Pirmininke. Aš pasigedau klausimo dėl Energetikos komisijos pavadootojo tvirtinimo. Ar jis dar bus įtrauktas?

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, turbūt bendru sutarimu čia nieko nepriimsime. K. Smirnovas prašė išbraukti Labdaros ir paramos įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1261 frakcijos vardu. Balsuojame. Kas balsuoja už, balsuoja už tai, kad būtų išbraukta.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 78, prieš – 30, susilaikė 5. Klausimas išbrauktas.

P. Urbšys frakcijos vardu siūlė išbraukti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1085. Kas už šį pasiūlymą, balsuoja už, kiti kitaip.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 90, prieš – 25, susilaikė 2. Projektas išbrauktas.

Kitas projektas. Buvo S. Jakeliūno ir I. Šimonytės siūlymas, kad būtų sugrąžintas į darbotvarkę Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui atlikti parlamentinį tyrimą“ projektas Nr. XIIIIP-1262. Kas už tai, kad liktų darbotvarkėje, balsuoja už, kiti kitaip.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 102, prieš – 9, susilaikė 3. Šis projektas grąžinamas į darbotvarkę.

K. Mažeikos pasiūlymas frakcijos vardu – projektai Nr. XIIIIP-1777 ir Nr. XIIIIP-1778, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas, buvo siūloma išbraukti. (*Balsai salėje*) Atsiprašau. (*Balsai salėje: „Pertraukos negali būti, kokia pertrauka?“*) Pertrauka gali būti tada... Svarstant klausimą galima prašyti pertraukos. Dabar galima tik siūlyti dėl darbotvarkės. Nesiuolote? (*Balsai salėje*) Prieikite prie mikrofono ir pasakykite. Kęstuti Mažeika, pasakykite per mikrofoną.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Mintis buvo perkelti į popietinę darbotvarkę, nes per pertrauką komitetui reikia susirinkti.

PIRMININKAS. Siūlymas teisėtas ir galime tam pritarti. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Perkeliame, ačiū.

J. Razmos frakcijos vardu pasiūlymas buvo išbraukti kompleksinius 2-6 klausimus: Muziejų įstatymą, Bibliotekų įstatymą, Kultūros centrų įstatymą. Tris. Kas už tai, kad šie klausimai būtų išbraukti iš darbotvarkės, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 63, prieš – 45, susilaikė 7. Išbraukti iš darbotvarkės. Antanai Baura, patikslinkite, ar siūlėte dėl projekto Nr. XIIIIP-1837?

A. BAURA (LVŽSF). Keturi teisės aktai, tai yra nutarimas, kurio numeris Nr. XIIIIP-1837 ir projektai Nr. XIIIIP-1250, Nr. XIIIIP-1251 ir Nr. XIIIIP-1252. (*Balsai salėje: „Kokius klausimus...“*)

PIRMININKAS. Aš pasakysiu klausimus. (*Balsai salėje*) Balsuoti reikia. Jūs siūlote juos palikti darbotvarkėje, nes jie buvo išbraukti iš darbotvarkės.

A. BAURA (LVŽSF). Kadangi dalis klausimų yra išbraukta, aš siūlau palikti.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu palikti šiuos klausimus? Ne, reikia balsuoti. Gerai, balsuojame. Kas už tai, kad būtų grąžinti Kelių priežiūros plėtros programos finansavimo įstatymo straipsnių, priedo pakeitimo įstatymo projektas, Kelių įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, Administracinių nusižengimų kodekso straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Trys susiję projektai. Pirmasis projektas yra, kad būtų įtraukta į pavasario sesiją. Ir 2-14. Ne? Antanai Baura, ar 2-14 klausimas – projektas Nr. XIIIIP-1703 susijęs? Kelių priežiūros plėtros programos finansavimo taip pat?

A. BAURA (LVŽSF). Taip, šie trys projektai yra susiję.

PIRMININKAS. Tai dar yra ketvirtas – 2-14 klausimas.

A. BAURA (LVŽSF). Ketvirtas yra nutarimas. Kadangi nebuvo įtraukta į pavasario darbų programą.

PIRMININKAS. Andriau Palioni, norite kalbėti? A. Butkevičiaus siūlymas buvo Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1703. Paliekame kartu? (*Balsai salėje: „Taip, paliekame.“*)

E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Taip, ačiū, gerbiamas Pirmininke. Čia mes įdomų žanrą darome. Ponas A. Baura pateikia pasiūlymą įrašyti ką nors į šios dienos darbotvarkę. Nebuvo nei aptarta, nei svarstyta. Yra variantas, kai surenkami 47 parašai, tai privalomai įtraukiama. Tai dabar visi traukiame iš savo stalčių. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Eugenijau Gentvilai, jie buvo darbų programoje.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ką reiškia buvo? Jų nėra. Kad jūs pajuodinate, tai reiškia nėra.

PIRMININKAS. Yra siūlymas gražinti į darbotvarkę.

Kviečiu balsuoti dėl visų šitų penkių projektų gražinimo į darbotvarkę, kaip siūlė A. Baura. Kas balsuoja už, balsuoja už tai, kad šie klausimai būtų gražinti į darbotvarkę. (*Balsai salėje*)

Balsavo 110 Seimo narių: už – 55, prieš – 28, 27 susilaikė.

Kviečiu balsuoti dar kartą ir išreikšti aiškesnę nuomonę. (*Balsai salėje*)

Balsavo 113 Seimo narių: už – 57, prieš – 37, susilaikė 19. Vis dėlto pritarta. (*Balsai salėje*) Ačiū.

Ar visai darbotvarkei galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 82, prieš – 6, susilaikė 27. Darbotvarkė patvirtinta.

A. Kubilius – replika po balsavimo.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamas Pirmininke, aš tik noriu atkreipti dėmesį. Specialiai čia sėdėjau ir žymėjau kryžius. Noriu pasakyti, kad iš darbotvarkės buvo išbraukti septyni klausimai ir į darbotvarkę iš ryto įtraukti šeši klausimai. Darbo organizavimas, gerbiamas pirmininke, yra toks, koks neturėtų būti.

PIRMININKAS. Seniūnų sueiga darbą organizavo, A. Kubiliaus nuomone, negerai. (*Balsai salėje*)

10.43 val.

Šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 10, 20, 32 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-1294(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3a klausimas – Šilumos ūkio įstatymo straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-1294. Pranešėjas – Seimo narys V. Poderys.

V. PODERYS (*LVŽSF*). Labas rytas, gerbiamas Pirmininke, labas rytas, mieli kolegos! Dėl Šilumos ūkio įstatymo keletu straipsnių pakeitimo projekto yra gauti Seimo nario J. Razmos pasiūlymai.

PIRMININKAS. 1 straipsnis. J. Razmos pasiūlymas. Kviečiu pateikti pasiūlymą.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, kurie esate tikri liberalai ir kurie manote, kad nepriklausomus privačius įėjinių savininkus reikia kuo palankesniais sąlygomis įsileisti į šilumos tinklus, jums tikrai siūlau už mano pataisas nebalsuoti. Bet tie, kurie manote, kad jeigu yra privatininko įėjinė, kuri ateina, ir šilumos tinklų, pačios savivaldybės įmonės įėjinė, kad jos lygiomis sąlygomis turi prisiimti atsakomybę dėl įvairių dalykų, kurių negalima suprognozuoti... Sakym, prognozuojamas tam tikras žiemos šaltumas, paaiškėja, kad visai ne taip ta žiema susiformavo. Mano siūlymas yra tiesiog nustatyti vienodas sąlygas, ypač tai dabar aktualu, kai Kainų komisija priėmė tokį nepalankų savivaldybių šilumos tinklų įmonėms sprendimą, kai jos dar labiau turės įsileisti privačias įėjines, nes privalės įskaičiuoti į savo įėjines ir dalį bendrųjų išlaidų. Manau, kad nekorektiška šilumos tinklų įmonėms užkrauti visus tuos papildomus kaštus dėl aukcionų, visą atsakomybę ir visas problemas, kurios iškyla dėl, kaip minėjau, neprognozuojamų dalykų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tam, kad būtų svarstoma, turi paliudyti 29, kad pritaria šiai pataisai. Kviečiu balsuoti ir išreikšti nuomonę.

Už – 44. Pataisa svarstoma. Komiteto nuomonė?

V. PODERYS (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė yra nepritarti. Pagrindiniai motyvai yra šie: iš pradžių visi sutiko, kad yra rimti pasiūlymai, bet ne iki galo apgalvoti, ir tai paskutinės minutės pasiūlymai. Nepateikta nei detalių skaičiavimų, nei pagrindimų, nes dvejus metus Kainų komisija svarstė tas taisykles, kurias referavo gerbiamasis J. Razma, ir ten po dvejų metų diskusijų galų gale buvo rastas tam tikras balansas teisių ir pareigų tarp nepriklausomų šilumos gamintojų ir šilumos tiekėjų.

Dabar tokiu greitu skubos būdu tą pusiausvyrą sugriauti, manome, būtų netikslinga. Ir Energetikos ministerija yra pasižadėjusi – rudenį teiks šilumos ūkio įstatymo sisteminę peržiūrą ir tuo metu būtų galima tuos pasiūlymus, kurių čia yra ne vienas, visas kompleksas, ir peržiūrėti.

PIRMININKAS. Ačiū.

V. PODERYS (LVŽSF). Taigi, komitetas nepritarė šiam pasiūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kolegos, aš siūlau palaikyti J. Razmos pasiūlymą. Jis tikrai labai laiku ir vietoje, ypač po jo minėto Kainų ir energetinės kontrolės komisijos sprendimo, kuris yra naudingas privatiems šilumos gamintojams ir nenaudingas savivaldybių įmonėms. Aš raginu visus Seimo narius, ypač vienmandatininkus, kurie išrinkti savo vienmandatėse apygardose, prisiminti savo šilumos ūkio istorijas ir atkreipti dėmesį. J. Razmos pasiūlymo esmė – kad jeigu privatus šilumos gamintojas nori dalyvauti tiekiant šilumą, jis taip pat turi užtikrinti savo tinklų prieinamumą visiems tuo metu egzistuojantiems šilumos gamintojams, kitaip tariant, J. Razma siūlo išlyginti tiek savivaldybių valdomų įmonių, tiek privačių šilumą tiekiančių įmonių sąlygas tiekiant šilumą.

Kolegos, raginu būtinai palaikyti, o pirmininko argumentas, kad nespėjame, tai negali J. Razma atlikti darbo už Kainų ir energetinės kontrolės komisiją, jis neturi 50 darbuotojų, bet jo pasiūlymo esmė yra labai teisinga. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl šio pasiūlymo. Kas už J. Razmos pasiūlymą, balsuoja už, kiti – kitaip.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 38, prieš – 34, susilaikė 41. Pasiūlymui nepritarta.

Motyvai dėl viso straipsnio. Nėra užsirašiusių. Ar galime visam straipsniui pritarti bendru sutarimu? Balsuojame.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 90, prieš – 2, susilaikė 11. 1 straipsnis yra patvirtintas.

2 straipsnis. Taip pat yra Seimo nario J. Razmos pasiūlymas. Prašau pristatyti. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia tikrai labai paprastas pasiūlymas, kad aukciono būdu gaminama ir superkama šiluma, be kitų reikalavimų, dar atitiktų ir šilumos tiekimo atstatymo po avarijos sąlygas. Šitą kaip svarbų dalyką vėl kelia šilumos tiekimo įmonės, tai yra savivaldybių kontroliuojamos įmonės, ir mano, kad toks reikalavimas tikrai būtų labai svarbus.

PIRMININKAS. Ar yra 29 pritariantys, kad būtų svarstoma pataisa? Pritarė 42. Pataisa svarstoma. Komiteto nuomonė.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra nepritari. Argumentai yra tie patys – dėl skaičiavimų ir dėl to, kad tai, kaip veikia sistema ir kas ką daro, yra išdalintos pareigos, prievolės ir kaip už tas pareigas atlyginama. Kitaip sakant, iš esmės tai yra susiję su pačios kainodaros peržiūrėjimu. Nei skaičiavimų, nei pagrindimų, nei kaip tas pareigų, to atlyginimo ir teisių balansas bus peržiūrimas, tokios sisteminės peržiūros nebuvo pateikta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvuoti niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl pataisos. Kas pritaria J. Razmos pasiūlymui, balsuoja už, kas pritaria komiteto nuomonei, balsuoja prieš, kiti susilaiko.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 37, prieš – 16, susilaikė 42. Pataisai nepritarta. Kitas pasiūlymas – taip pat Seimo nario J. Razmos. Prašom pristatyti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš čia nepatogiai jaučiuosi, lyg laiko gaišintojas, vis teikiu pataisas, bet viskas atrodo beviltiškai. Nežinau, aš tiesiog perskaitysiu tą pataisą, ją ne visi gal paskaito. Skamba ji labai paprastai: „Už pažeidimus visiems aukciono dalyviams taikomos vienodos sankcijos.“ Kas čia blogo, jeigu įžvelgsite, nežinau, kad kažkam būtų sankcijos netaikomos, aš manau, kad visiems – ir privatiems, ir neprivatiems. Toks paprastas siūlymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar yra 29 palaikantys, kad būtų svarstoma? Palaiko 48. Komiteto nuomonė.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė buvo nepritari ir argumentai tie patys, nėra diferencijuota, kas už ką ir kaip atsako, nes teisės ir pareigos nėra vienodos. Tą teisingai ir pats teikėjas yra teigęs. Bendra yda viso šito paketo, kuris tikrai yra rimtas ir vertas dėmesio, yra ta, kad iki galo ir sistemiškai buvo neperžiūrėta ir nesurankioti visi galai. Tas ir komitete buvo konstatuota.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonių pareikšti niekas nenori. Kviečiu balsuoti dėl šios pataisos. Kas pritaria J. Razmos pasiūlymui, balsuoja už, kas pritaria komiteto nuomonei nepritari, balsuoja prieš.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 41, prieš – 14, susilaikė 36. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas taip pat Seimo nario J. Razmos. Prašom pristatyti.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šis pasiūlymas tikrai visiškai nesusijęs su anksčiau diskutuotais, ir aš tikrai siūlyčiau balsuojant dėl jo pagalvoti apie vartotojų interesus. Galbūt klausys ir N. Puteikis, jis kartais rūpinasi vartotojų interesais.

Jeigu būtų pritaria mano pasiūlymui, kaip sakė vakar komitete Kainų komisijos atstovai, Vilniaus miesto vartotojai išloštų apie 3 mln. eurų. Mano pasiūlymas būtų toks, kad reguliuojami taptų ne tik tie šilumos gamintojai, kurie, kaip dabar įstatyme yra, pagamina daugiau kaip trečdalį šilumos tam tikroje sistemoje, bet ir tie, kurie turi jau gana dideles jėgaines, virš 100 gigavattalandžių. Per visą Lietuvą tokių papildomai atsirastų aštuonios jėgainės. Jeigu jos būtų reguliuojamos, vartotojas dėl to išloštų. Sakoma, kad Vilniui tai sudarytų tik 4 %, bet vis tiek tai yra 100 gigavatų. Aš siūlau pritari. O Kainų komisija nepervargs, jei turės pasižiūrėti dar aštuonių jėgainių kainas.

PIRMININKAS. Ar turime 29 palaikančius, kad būtų svarstoma? 41 palaiko. Svarstome. Komiteto nuomonė.

V. PODERYS (*LVŽSF*). Komiteto nuomonė yra nepritari. Argumentai yra šie.

Iš tikrųjų čia kalbama apie tai, kada sistemoje prasideda, kiek yra laisvos rinkos, ir kada prasideda reguliavimas, kad nėra... kitaip sakant, pripažįstant, kad nėra laisvos rinkos. Patys žinome iš kitų įstatymų, taip pat ir iš šio, kad nuo tam tikros ribos prasideda rinkos reguliavimas, kainų reguliavimas. Šiuo metu tai yra nuo 30 % rinkos. Jeigu 30 % rinkos užimi, tada tave reguliuoja, nes turi didelę rinkos jėgą.

Kas yra siūloma kolegos J. Razmos? Jis teikdamas pavyzdį paėmė vieną atskirą sistemą, bet sistemų yra daug. Sistemiskai būtų tokių atvejų, kai pradėtų reguliuoti tokius rinkos žaidėjus, kurie užima mažiau kaip 5 %. Tai vėlgi tam tikrais atvejais J. Razmos pasiūlymas yra teisingas, bet, sistemiskai žiūrint, pradėti reguliuoti rinkos dalyvį, kai jis net neužima 5 %, yra neteisinga.

Tai vėlgi bendra pastaba ir buvo komitete, kad tam tikrais atvejais epizodiškai, fragmentiškai J. Razmos visi pasiūlymai verti dėmesio, reikia juos išnagrinėti. Bet kompleksiškai sistemiskai jie neperžvelgti. Dėl to komitetas nepritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už pataisą užsirašė Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, ką reiškia nesistemiškai? Jie turi tikrai nemažą įtaką ir kai kada nėra taip, kad jie nedaro įtakos ir vietos šilumos tinklams. Iš tikrųjų jie pasirenka tam tikrus patologius momentus, kai gali pigiai pagaminti tą energiją, netgi konkuruoti ir daryti problemų tam tikriems šilumos tinklams. Nematau nieko bloga, kad ypač didesni, vadinamieji nepriklausomi, būtų šiek tiek pažiūrėti, nes vėlgi pagal tam tikrus kaštus ir skaičiavimus reikia konkuruoti su vietiniais šilumos tinklais. Aišku, lobizmas daro savo, manau, kai kada sunkoka nuo jų būtų apsiginti. Yra sudaryta komisija, kuri užsiima tokiais dalykais – tam tikrais skaičiavimais, kurie susiję su energetiniais resursais, tai nematau nieko bloga, kad irgi kai kuriuos, ypač stambiuosius tiekėjus, kurie daro tam tikrą įtaką visai šilumos sistemai, galėtų pasižiūrėti. Nemanau, kad čia kokia nors didelė problema, todėl pritariu J. Razmos pasiūlymui.

PIRMININKAS. Motyvai prieš pataisą – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (*LVŽSF*). Atsiprašau, ne tą mygtuką paspaudžiau.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, aš atsiprašau, nebuvo pasiruošęs. Iš esmės jau dabar yra reguliuojami tie gamintojai, kurie užima daugiau negu trečdalį šilumos rinkos. Jeigu dar papildytume reguliuojamų gamintojų skaičių, vadinasi, apkrautume juos papildoma biurokratija ten, kai gali aukcionai spręsti iš esmės dėl kainos dydžio. Jeigu mes tikime, kad mažiau negu trečdalį užimantys gamintojai gali konkuruoti aukcione, tai leiskime jiems konkuruoti nereguliuojamoje rinkoje ir nereguliuokime ten, kur rinka veikia. Siūlyčiau nepritari gerbiamo Jurgio siūlymui ir palikti esamą reguliavimą. Dėkui.

PIRMININKAS. Kviečiu balsuoti dėl pataisos. Kas pritaria J. Razmos pasiūlymui, balsuoja už, kas pritaria komiteto nuomonei nepritari, balsuoja prieš.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 35, prieš – 17, susilaikė 43. Pataisai nepritarta.

Dėl viso straipsnio dėl motyvų niekas neužsirašė.

Kviečiu balsuoti dėl viso straipsnio. 2 straipsnis.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 8 Seimo nariai. 2 straipsniui pritarta.

3 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Prašau pakomentuoti.

V. PODERYS (LVŽSF). Techninė pastaba, kuriai komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Pritarė. Ar galime bendru sutarimu pritari šiai techninei pastabai ir visam 3 straipsniui? Ačiū, pritarta.

4 straipsnis. Pasiūlymų, pastabų nėra. Galime bendru sutarimu pritari 4 straipsniui? Ačiū, pritarta.

5 straipsnis. Yra Seimo nario J. Imbraso pasiūlymas. Atsiimate?

J. IMBRASAS (TTF). Atsiimu.

PIRMININKAS. J. Imbrasas atsiima savo pasiūlymą. Ar galime be šio pasiūlymo pritari visam 5 straipsniui bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

6 straipsnis. Seimo nario J. Imbraso pasiūlymas. Seimo narys...

J. IMBRASAS (TTF). Atsiimu.

PIRMININKAS. Seimo narys J. Imbrasas atsiėmė pasiūlymą. Ar galime tada pritari visam straipsniui be šio pasiūlymo bendru sutarimu? Galime, ačiū. Straipsniui pritarta.

Motyvai dėl viso įstatymo projekto. Seimo narys M. Majauskas – motyvai už.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, valstybinės įstaigos, valstybinės įmonės, ypač infrastruktūrinės įmonės, veikiančios tokiuose monopolizuotose sektoriuose, turi vieną ypatingą bruožą, tai išlaidų augimą, ir tos išlaidos auga kaip plaukai ir nagai. Auga kiekvieną dieną ir tas išlaidų visas augimas dažniausiai krenta ant vartotojų pečių. Vienas būdas prižiūrėti tas dideles valstybines įstaigas, infrastruktūrines įstaigas, taip pat ir veikiančias šilumos sektoriuje, tai yra konkurencijos didinimas. Mano giliu įsitikinimu, šitas įstatymas būtent tą ir daro, jis didina konkurenciją ir verčia tas dideles įstaigas, dideles įmones, dideles valstybės kontroliuojamas bendroves prižiūrėti save, karpyti išlaidas ir išlikti konkurencingoms, todėl kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš ne prieš, aš noriu susilaikyti, o žodžio prašau dėl to, kad noriu pasakyti svarbią detalę, kad politikai per dvidešimt metų Lietuvos šilumos ūkyje suformavo ydingą praktiką, kurios nėra kitose kaimyninėse valstybėse, tai yra mes iš privačių šilumos gamintojų superkame šilumą skelbdami galios konkursus. Visos užsienio šalys daro priešingai, suskaičiuoja, kiek toje teritorijoje trūksta pajėgumų savivaldybės ar valstybės valdomoms įmonėms, ir skelbia konkursą statyti šilumos jėgainę su atitinkamais parametrais. Taigi mūsų šilumos ūkio reguliavimas yra skirtas išimtinai privačių šilumos gamintojų interesams tenkinti, pažeidžiant vartotojų interesus, bet kaltų nėra, nes tokios politikos iki šiol laikėsi absoliučiai visos partijos Lietuvoje. J. Razmos siūlomos pataisos yra vienas iš būdų pataisyti šią ydingą situaciją ir aš raginu komiteto pirmininką ir Energetikos komisijos pirmininką pasikviesti opozicijos atstovus ir vis dėlto rasti bendrą vardiklį, kad mes galėtume išeiti iš tos ydingos situacijos.

O šiaip dabartinė įstatymo redakcija iš tikrųjų nėra bloga. Gaila, kad J. Razmos pasiūlymų nepriėmė, bet teikia vilčių, nes Energetikos komisijos pirmininkas pasakė, kad pasiūlymai yra geri, tiesiog reikia daugiau laiko. Aš susilaikysiu, bet įstatymas yra neblogas.

PIRMININKAS. Nuomonė už įstatymą – Seimo narys K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, aš didelės kalbos nesiruošiu sakyti, bet noriu pasakyti vieną esminį dalyką. Mano supratimu, reikia bijoti ne didelių rinkų ir rinkos dalyvių, bet reikia bijoti didelių vyriausybių. Kitaip tariant, didelio antstato, kuris iš tikrųjų pridaro problemų, pagimdo daugelį problemų, nes jis nėra toks mobilus ir niekada... Rinkos konkurencijos sąlygomis jis yra vienas iš stabdžių, todėl, nepaisant to, siūlau pritari. Ačiū.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų mes turime įvairios patirties, vienos patirties turi didieji miestai, kitokios patirties turbūt turi mažesni miestai, mažesni šilumos ūkiai. Negalime dėlioti vienodai, nes iš tikrųjų galbūt keli procentukai šilumos tiekimo į sistemą dideliame mieste, aišku, neturi tokio didelio vaidmens ir neprisidaro kokių nors didelių problemų, susijusių su momentais, kai galbūt tos šilumos yra perteklius arba trūkumas. Iš tikrųjų nepriklausomi tiekėjai yra pakankamai laisvi ir aš galbūt nebūčiau šiandien kalbėjęs, jeigu būtų pritarta J. Razmos pasiūlymui, kad būtų šiek tiek pareguliuota. Tačiau būna ir įdomių situacijų, kai šilumos trūksta, tai nepriklausomi tiekėjai parduoda už didelę kainą, aišku, savaime suprantama, kai yra šilumos perteklius, jie nori parduoti už didelę kainą ir šiuo atveju sudaro tam tikrų problemų vietiniams šilumos ūkiams. Manychiau, kad per daug persistengti nereikia, nes turbūt šilumos ūkiai į savo kainą įdeda visai kitus kaštus, t. y. jie turi pastoviai užtikrinti šilumos tiekimą, jie turi pastoviai išlaikyti darbuotojus, jie, kurdami savo šilumos sistemą, apskaičiuo savo pajėgumus. Iš tikrųjų kai kada, tarkim, vasarą, tie pajėgumai yra per dideli ir vietiniam ūkiui, tuo labiau kad tie laisvieji tiekėjai nori įsiterpti ir teikti irgi savo šilumos perteklių, ir vyksta tam tikri konfliktai. Aš nematau didelio noro šilumos ūkiuose, kur yra pakankamai gerai tvarkoma, kur ir kainos mažos, vėl daryti kokias nors problemas. Aš susilaikysiu.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Šiaip projekto idėja gera. Aukcionai, man atrodo, skaidriai sprendžia nepriklausomų šilumos gamintojų patekimą į šilumos tiekimo sistemą. Bet, man atrodo, mes vis dėlto šiek tiek paskubėjome, galėjome dar kokią savaitę kitą padiskutuoti ir būtume geriau išsprendę situaciją šilumos tiekėjo, kuris po tokio staigaus aukciono įvedimo lieka visiškai atsakingas, jeigu kas nors ne taip. O tas į aukcioną atėjęs ir laimėjęs šilumos gamintojas gauna gana privilegijuotas sąlygas. Jeigu pasirodo, kad žiema gerokai šiltesnė ir nereikia tiek tos šilumos, kiek aukcione nupirkai iš nepriklausomo gamintojo, tai yra tos šilumos tiekimo įmonės problema, bet ne gamintojo problema. Jis tiek laimėjo, tiek atiduota.

Neįrašėme mano siūlyto reikalavimo, kad privataus gamintojo pajėgumai būtų prieinami ne mažiau kaip vienus metus. Dabar gali atsirasti tokių pigių siūlytojų, kurie vasarą turi perteklinę šilumą ir pasiūlys kelių mėnesių laikotarpiui, o šilumos tiekimo įmonės visos jėgainės tada stovės, darbuotojai yra, bendrieji kaštai yra, tai vėl tai įmonei nieko gero. Gaila, kad nebuvo pažiūrėta, kaip labiau subalsuoti nepriklausomo gamintojo ir pagrindinės šilumos tiekimo įmonės atsakomybes. Su skaudančia širdimi, bet turbūt susilaikysiu dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Daugiau nuomonių sakyti niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 86, prieš – 1, susilaikė 15 Seimo narių. Šilumos ūkio įstatymo 2, 10, 20, 32 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1294) priimtas. (*Gongas*)

11.13 val.

Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 1, 2, 10, 13 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1295(2) (priėmimas)

Lydimasis projektas Nr. XIIIIP-1295. Pasiūlymų nėra. Siūlau priimti pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime pritariti bendru sutarimu? Ačiū, pritarėme. 2 straipsnis. Taip pat nėra pasiūlymų. Bendru sutarimu galime priimti. 3 straipsnis. Be pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu. 4 straipsnis. Taip pat nėra pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu. 5 straipsnis. Taip pat nėra pasiūlymų. Galime priimti bendru sutarimu. 6 straipsnis – įsigaliojimas ir taikymas. Taip pat galime priimti bendru sutarimu.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 93, prieš nėra, susilaikė 4 Seimo nariai. Energijos išteklių rinkos įstatymo 1, 2, 10, 13 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1295) priimtas. (*Gongas*)

11.14 val.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1293(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1293. Pranešėjas – Seimo narys V. Poderys.

V. PODERYS (LVŽSF). Dar kartą labas rytas, kolegos. Dėl minėto įstatymo pakeitimo projekto gautas vienas vienintelis pasiūlymas, ir vėlgi – kolegos J. Razmos.

PIRMININKAS. Priėmimo stadija.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai šį sykį kankinsiu jus tik su vienu vieninteliu pasiūlymu. Kalbame apie nepriklausomų valstybės, savivaldybių įmonių, valdybos narių parinkimo tvarką, kuri įstatymo lygiu, deja, yra visiškai neapibrėžta. Pasakoma, kad tą tvarką patvirtins Vyriausybė.

Matome, kaip iki šiol Vyriausybė sprendavo tą klausimą: ministras sudaro komisiją, į kurią įeina iš esmės politinio pasitikėjimo pareigūnai, na, vienas kitas ministerijos karjeros tarnautojas – tai viceministras, Vyriausybės kanclerė dažniausiai būdavo. Ar mes galime tikėtis, kad tokioje politizuotoje komisijoje bus parinkti tikrai nepriklausomi valdybų nariai? Ar jie nebus parenkami politiškai, asmeniškai ir panašiai?

Mano siūlymas labai paprastas, kad vis dėlto valdybos narių atrankai vykdyti būtų pasitelkiamos nepriklausomos privačios personalo atrankos bendrovės. Nesakau, kad jos privalo padaryti galutinį pasirinkimą, bet jos galėtų atrinkti keletą kompetentingų kandidatų ir jau tada ministerija galėtų pasirinkti vieną reikalingą kandidatą. Toks nepriklausomo privataus subjekto įvedimas, aš manau, duotų skaidrumo. Aš sutinku, kad galbūt mano redakcija teisiniu požiūriu nėra tobulumo viršūnė, bet norint iš principo ką nors spręsti, galima stabtelėti, pagedaguoti ir galbūt dar detaliau įstatymo lygiu pakalbėti dėl tos valdybų atrankos tvarkos, nes mes ją paliekame visiškai neapibrėžta.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar turime 29 palaikančius J. Razmos pasiūlymą?

Palaiko 49 Seimo nariai, pataisa svarstoma. Komiteto nuomonė.

V. PODERYS (LVŽSF). Komiteto nuomonė buvo prieš, ir vėlgi istorija kartojasi. Tikrai pasiūlymai kolegos J. Razmos kaip visada yra geri, bet tai buvo paskutinės minutės pasiūlymai. Šiandien ryte paskutinę minutę susirinkome, ir buvo daugybė klausimų, į kuriuos neradome atsakymų, koks atrankos kompanijų vaidmuo, kokios teisės ir pareigos, kaip jos atrenkamos, ar visada privalo dalyvauti. Dalyvavęs Ūkio ministerijos viceministras kaip tik ir išitraukė į diskusijas, sakydamas, kad šiuo metu Ūkio ministerijoje yra nuodugnai ir kompleksiškai peržiūrima ši tvarka, ir iš principo atrankos kompanijų dalyvavimas pirminėje ilgo sąrašo atrankoje taip pat yra jų nuostatose. Turint galvoje šiuos argumentus ir buvo nepritarta Seimo nario pasiūlymui.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvuoti nori Seimo narė A. Armonaitė. Už.

A. ARMONAITĖ (LSF). Taip, aš noriu iš tikrųjų pakviesti palaikyti kolegos J. Razmos pasiūlymą. Kai kurios savivaldybės, net ir kai nėra šito įstatymo, jau yra įsidiegusios šį valdysenos modelį ir, ką jų patirtis parodė, kad valdybos narių atranka, siekiant depolitizuoti įmones, turi nekelėti jokių klausimų. Šiame pasiūlyme, kurį mes matome ir svarstome, būtent tai ir užtikrintų, kad ta atranka liktų ne politikų rankose, kaip yra pagal komiteto nuomonę, bet konkurso būdu, konkurso tvarka pasitelktų privačias personalo atrankos įmones. Jos juk tuo užsiima, jos geriausiai žino,

kaip tai daryti. Jeigu mes jas skaidriai konkurso būdu atrenkame, mes atitraukiame valdybų atranką nuo politikų.

Aš apskritai labai pritariu šitam įstatymo projektui, bet, kaip yra dabar siūloma, vis dėlto yra terpė vis tiek politizuotai atrinkti įmonių valdybas. Išskyla tam tikra grėsmė šitam įstatymo dvasiai ir tam tikslui, kurį šitas įstatymas nori pasiekti. O tikslas juk yra depolitizuoti įmonių valdymą. Tikrai kviečiu palaikyti J. Razmos pasiūlymą. Jis padarytų šitą įstatymo projektą dar geresnį.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Iš pirmo žvilgsnio žiūrėdami, galime pamatyti, kad čia labai demokratiškas, labai geras siūlymas, bet iš tikrųjų tai gali būti labai gudriai paslėpta galimybė atsisakyti atsakomybės ir gudriai įgyvendinti savo tikslus prisidengus nepriklausomo subjekto, kuris užsiima ta veikla, tarkim, personalo, atranka. O kas įsteigė tą pačią įmonę, kas po ja slėpėsi, kas joje dirba, jos savininkai ir priima joje sprendimus... Vėlgi galbūt pajuokausiu. Kolega J. Razma pažįsta, žino, yra labai daug jų partiečių, įsteigusių įmones, kurios turi galimybę visada laimėti tokius konkursus ir paskirti prisidengus... Dar didesnė rizika, kad ten gali patekti žmonės ne nepriklausomi, o kaip tik dar labiau priklausomi nuo kažko. Tada nebėra jokios atsakomybės.

Dabar, jeigu tai skiria savivaldybės kokia nors sudaryta komisija ar Vyriausybės, jie ir atsako už savo veiksmus ir po to galima pareikalauti atsakomybės. Šiuo atveju atsakomybės nebėra. Ji išskaidoma, taip gudriai paslepama. Vėlgi čia toks dvejopas jausmas. Iš vienos pusės, lyg ir žaidžiame demokratiją puikiai, gražiai, iš kitos pusės, mes suteikiame teisę išvengti atsakomybės ir karštais pasinaudoti dar pikčiau, dar neskaidriau galimybėmis pasodinti savo žmogų į reikiamą postą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu balsuoti dėl J. Razmos pasiūlymo. Kas palaiko J. Razmos pasiūlymą, balsuoja už, kas pritaria komiteto nuomonei, balsuoja prieš.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 50, prieš – 22, susilaikė 28. Lygu.

Kviečiu dar kartą balsuoti. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 54, prieš – 20, susilaikė 31. Pataisai pritarta.

J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Tikrai aš esu konstruktyvus žmogus ir siūlyčiau pranešėjui komiteto vardu gal pasiimti pertrauką, kad suredaguotų tiksliai, kad viskas būtų korektiškai. Gal Virginius čia iš tribūnos per anksti pabėgo.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Maldeikienė – replika po balsavimo.

J. RAZMA (TS-LKDF). Bet aš neturiu teisės. Tik jis gali paprašyti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. A. Maldeikienė. Prašau. Replika po balsavimo.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Man atrodo, kad iš tikrųjų esmė yra ne ta ir ne šita pataisa. Esmė yra požiūris į darbą. Atsiranda pataisos paskutinę minutę. Aš tikrai neturiu jokio preteksto netikėti ponu V. Poderiu.

Toliau. Ponas V. Rinkevičius visiškai teisingai sako, kad galima įvairiai interpretuoti, mes čia tam ir sėdime, kad įvairiai interpretuotume. Žodžiu, kas nors ką nors sugalvoja. Praeitais savaitės mano skaitymo norma buvo per 2 tūkst. puslapių. Aš perskaičiau pusę. Dabar buvo svarstomas klausimas, visi chaotiškai plepėjo, specialiai stebėjau, na, ne visi, didelė dalis, buvo kalbama telefonu, dar kas nors. Vadinas, atsiranda pataisa. Valstybės kontrolė mums dėl teisėkūros principų (tikiuosi, visi skaitėte, visai nedaug, apie 60 puslapių teksto) aiškiai pasakė – šitą cirką su tokiu įstatymų leidimu reikia stabdyti. Aš dabar kalbu ne dėl šito įstatymo. Aš balsavau prieš vien todėl, kad esu neįsigilinus.

Ponas V. Pranckietis man prieš metus atsiuntė atsakymą į mano labai paprastą klausimą, kaip Statutas, kurio trys punktai man garantuoja teisę dalyvauti svarstant visus svarbius klausimus, funkcionuoja, jeigu kiti jo punktai iš manęs tą teisę atima, nes visi komitetai yra vienu metu ir vieną valandą. Man atsakymas buvo teisinis, na, visi juokėsi, konstitucinės teisės specialistai juokėsi. Aš atsiprašau, pone Pranckieti, čia ne prieš jus asmeniškai, kažkas jums tą dokumentą sukūrpė, tiesa, net nepasirašė kas. Ponas V. Pranckietis man tada parašė: „Jūsų teisė dalyvauti jums svarbių klausimų arba jūsų rinkėjams, kitaip sakant, svarbių klausimų svarstyme yra realizuojama per jūsų prievolę balsuoti jums nurodytame komitete.“

Teisine prasme sakiny yra nulinės vertės, bet jis nepaprastai gražiai parodo, kaip šioje salėje yra dirbama. Tam, ką aš dabar girdėjau iš pono V. Poderio, labai pritariu, negalima svarstyti pataisų, kurios atsiranda, na, kaip... Nežinau, ar jos yra labai puikios, ir aš neturiu jokių pretenzijų ponui J. Razmai, bet aš daug labiau pritariu šiuo atveju ponui V. Rinkevičiui, kuris sako: „O man kyla įvairių minčių.“

PIRMININKAS. Ačiū.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Vadinasi, dėl tų minčių turime diskutuoti ir tada nebus to, ką rašo Valstybės kontrolė. Chaosą kuriame, o ne įstatymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Virgilijau Podery, ar jūs norėtumėte sureaguoti?

V. PODERYS (LVŽSF). Man atrodo, kolegos J. Razmos pasiūlymas yra teisingas ir aš tikrai labai pritarčiau ir prašyčiau pertraukos dėl galutinio pasiūlymo suredavimo iki kito posėdžio. (*Balsai salėje: „Kitas posėdis po pietų.“*)

PIRMININKAS. 158 straipsnio 1 dalis. „Pranešėjo reikalavimu, jeigu jis mano, kad priimtiems pasiūlymams suderinti reikia dar vieno pagrindinio komiteto posėdžio, po balsavimo dėl visų straipsnių gali būti padaryta priėmimo pertrauka, bet ne ilgesnė kaip iki artimiausios Seimo posėdžių dienos.“ (*Šurmulys salėje*)

V. PODERYS (LVŽSF). To ir prašau. Tik nežinau, ar iki galo suprantu, ką reiškia iki kitos dienos.

PIRMININKAS. Tai reiškia iki balandžio 10 dienos.

V. PODERYS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. D. Kreivys – replika po balsavimo.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Taip, dėl balsavimo. A. Maldeikienės pastaba tikrai gera, tokius įstatymus mes turime priiminti ne paskutinę minutę. Tačiau turbūt radome išeitį su J. Razmos pasiūlymu ir su Virgilijaus, kad mes komitete tą klausimą svarstysime, atidžiai išnagrinėsime, nes įstatymas, kurį mes priėmėme, be šitos pataisos iš esmės nieko nesprendžia, nes skaidrumo valdybose neatsiranda, politinė įtaka lieka toliau skiriant valdybos narius, politines administracijas. Aš manau, kad vis dėlto tas darbas, kurį mes padarėme, yra geras.

PIRMININKAS. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Aš suprantu, kad yra Seimo narių, kurie visais klausimais geriausiai viską žino. Žino, kaip mes turime gerai dirbti. Bet šiuo atveju viską gerai žinantys ir patys idealiai dirbantys Seimo nariai nepataikė, nes kaip tik dėl šitos pataisos mūsų frakcija diskutavo gana ilgai, čia yra mūsų frakcijos pozicija perskaičius visus norminius aktus. Taigi kitą kartą prieš auklėdami save paauklėkite.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Šurmulys salėje*) Nutraukiu diskusijas, ne tam skirtas laikas.

Ar galime priimti visą 1 straipsnį su J. Razmos pasiūlymu, ar reikia balsuoti? Galime priimti bendru sutarimu. Ačiū. Ar galime priimti 2 straipsnį, dėl kurio nėra pasiūlymų, bendru sutarimu? Ačiū, galime priimti.

Darome pertrauką iki kitos dienos posėdžio.

11.30 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 16 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1408(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 16 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1408. Pranešėjas – Seimo narys P. Urbšys. Priėmimas.

P. URBŠYS (LVŽSF). Šis įstatymo projektas yra susijęs su seniūnijų, kaip biudžetinių įstaigų, steigimu ir apribojimų panaikinimu. Yra Teisės departamento pastabos, kad tokiu būdu naikinami kriterijai ir išnyktų steigimo teisiniai skirtumai tarp seniūnijų, biudžetinių įstaigų ir seniūnijų... savivaldybės administracijos filialų.

Komiteto nuomonė – nepritarti Teisės departamento pastabai, nes jeigu mes kalbame apie kriterijus, yra kiekybiniai kriterijai ir kokybiniai. Teisės departamentas atkreipė dėmesį į kiekybinių kriterijų, bet komitetas vis dėlto akcentuoja, kad svarbesnis yra kokybinis kriterijus, tai būtų viešųjų paslaugų teikimas. Jeigu viešųjų paslaugų teikimo kokybė reikalauja organizuoti darbą

taip ir tai geriau atliktų seniūnija, būdama biudžetine įstaiga, tai savivaldybės taryba pagal savo kompetenciją ir sprendžia. Todėl yra komiteto nuomonė nepritari Teisės departamento nuostatai.

PIRMININKAS. Pastraipsniui. 1 straipsnis, pasiūlymų nėra. Galime pritarti bendru sutarimu. Ačiū. 2 straipsnis. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymas. Prašom komentuoti.

P. URBŠYS (LVŽSF). Aš dabar apie Teisės departamentą kalbėjau. Dabar buvo 1 straipsnis, jam jokių pastabų nėra. Dėl 2 straipsnio buvo Teisės departamento.

PIRMININKAS. Komentuokite, kad komitetas nepritarė.

P. URBŠYS (LVŽSF). Komitetas nepritarė ir aš paaiškinau kodėl.

PIRMININKAS. Ar galime pritarti visam 2 straipsniui? Galime bendru sutarimu.

3 straipsnis – įsigaliojimas. Taip pat yra Teisės departamento pasiūlymas, kuriam komitetas...

P. URBŠYS (LVŽSF). ...kuriam komitetas pritarė.

PIRMININKAS. ...pritare.

P. URBŠYS (LVŽSF). Įsigaliojimo data būtų 2018 m. liepos 1 d., o savivaldybių tarybos iki 2018 m. birželio 30 d. priimtų šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. Toks yra Teisės departamento siūlymas. Mūsų komitetas pritarė.

PIRMININKAS. Su šiuo pritarimu galime bendru sutarimu pritarti visam 3 straipsniui? Ačiū, pritarta. Ačiū pranešėjui.

Dėl motyvų už kalbėti užsirašė Seimo narys A. Strelčiūnas.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, siūlau pritarti šiam įstatymo projektui, nes jeigu nustatome ir išbraukiame tuos kriterijus, kad, teikiant viešąsias paslaugas, būtina reikia 1 tūkst. 500 gyventojų, tai, pavyzdžiui, jeigu sumažėtų nors vienu, reikėtų vėl grįžti prie padalinio. Žinoma, pritariu, kad nereikia būtina apibrėžti, kad būtų septyni valstybės tarnautojai arba darbuotojai. Siūlau pritarti įstatymui.

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš užsirašė Seimo narys J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Iš principo mes vėl einame ne tuo keliu, mes einame tarpiniu keliu, bandome kažką revizuoti, kažką patobulinti, bet nesiiimame to, ką mes žadėjome rinkėjams, tai būtent savivaldos apatinės grandies plėtojimo. Seniūnijos, kaip savivaldos institucijos, reiškia, kai bus galimybė žmonėms išrinkti seniūnijos tarybą, išsirinkti seniūną, nustatyti savivaldos principus, veikimo būdą, biudžetą ir t. t. Mes gi bandome revizuoti ir suteikti kitą formą biudžetinei įstaigai, nustatyti etatų, pareigybių skaičiaus, funkcijų dalinimo galimybes, bet tai ne tas kelias. Kodėl mes nuėjome tuo keliu? Tai užims laiko, nereikalingo laiko, kad grįžtume prie mūsų esminių būtent pažadų. Jeigu mes jų atsisakome, tai galbūt reikėtų tai ir paminėti, kad, gerbiamieji, savivalda seniūnijoje nebus plėtojama ir mes neisime tuo keliu, todėl dabar reformuojame. Bet jeigu mes neatsisakome įvesti savivaldybės seniūnijų tarybų, tai tada mums šis darbas yra nereikalingas, sukuriantis daug chaoso, sukuriantis daug įnašo į visokius reformavimo darbus, taip pat dėl to, kad pasisakome už seniūnijų savivaldą, suteikiant galimybę žmonėms išrinkti savo seniūnijų tarybą, seniūną, pasisakau prieš tokio pobūdžio reformavimo veiksmus. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai už įstatymą – Seimo narė G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš manau, kaip tik priešingai, mes einame link seniūnijų stiprinimo, nes seniūnaičių sueiga jau yra ir seniūnijų taryba yra, ir dabar kaip tik skatiname žmones aktyviau dalyvauti kuriant seniūnijas ir suteikiame savivaldybėms daugiau teisių. Nes tik savivaldybė ir žmonės, gyvenantys toje vietoje, žino, ko jiems reikia ir kaip jiems reikia. Labai svarbu, kad jie gautų kokybiškas paslaugas vietoje ir neturėtų kur nors toliau važiuoti. Manau, kad tai yra labai svarbu, ir čia yra vienas žingsnis į priekį, stiprinant seniūnijų savivaldą. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys J. Liesys.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gal būtų ir viskas gerai šiuo klausimu, jei būtų galima pasakyti, kad čia būtų parašyta, gali būti. Tas gali būti, gali nebūti man tai tiesiog kelia nerimą vien todėl, kad tas apsisprendimas nėra toks. Ar visos savivaldybės pritaras, ar visoje Lietuvoje bus tas pats, ar įvesime chaosą visoje Lietuvoje? Pavyzdžiui, vienoje seniūnijoje gali būti 5 tūkst.

ar 9 tūkst. gyventojų, kitoje seniūnijoje 500 gyventojų ir tai, ką gerbiamas Jaroslavas sakė, reikalingas biudžetinis aptarnaujantis personalas arba centrinis personalas. Jeigu biudžetas, tai reikia jo priežiūrą vykdyti, reikia samdyti auditorius, reikia ir buhalterių, ir t. t., ir aptarnavimas šito, tai reiktų viską numatyti. Aš manyčiau, kad mes neturime išdėstę išsamiai esmės to klausimo, todėl siūlau susilaikyti arba balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė V. Ačienė.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, šiuo pakeitimu būtent ir yra panaikinamas vienas iš pagrindinių trukdžių steigti seniūniją kaip biudžetinę įstaigą. Nuostata, kad gyventojų skaičius turi būti ne mažesnis kaip 1 tūkst. 500, yra visiškai neaišku, koku pagrindu ji buvo nustatyta ir kodėl ne 1 tūkst., o 1 tūkst. 500? Atsakymo šiandien nėra. Nebuvo.

Toliau, kokie yra veiksmai, kas vyksta po to, kai yra įsteigiama seniūnija, ir po metų, kitų sumažėja gyventojų skaičius? Kas vyksta toliau? Prijungimas, sujungimas ar panašiai? Dabartiniame įstatyme tai nebuvo išspręsta, nes buvo ribojamas gyventojų skaičius ir nebuvo pasakyta, kas daroma toliau, jeigu jis sumažėja.

Esant šiam apribojimui, norint steigti seniūniją kaip biudžetinę įstaigą, būtų tekę, ko gero, seniūnijoms perbraižyti savo ribas. Tai būtų sukėlę vėl didelių problemų, nes būtų susiję su adresu pakeitimu ir t. t. Manau, pakeitimas yra vietoje ir laiku.

Kitas dalykas, kodėl turi būti įstatymu įteisintas darbuotojų skaičius? Reikėtų palikti seniūnijai kaip biudžetinei įstaigai, turinčiai savo biudžetą, pačiai nuspręsti, kiek, kokių darbuotojų reikia. Manau, kad tuo pakeitimu yra panaikinami pagrindiniai trukdžiai, todėl raginu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir motyvai už – Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Seniūnija yra pati arčiausiai gyventojų esanti savivaldos grandis ir dažniausiai į ją kreipiasi dėl įvairių problemų žmonės ir galbūt ne visai kartais susijusių su seniūnijos darbu, tačiau ji pagal gyvenamąją vietą jiems arčiausiai, ir galbūt pasitiki ta institucija. Mes nepelnytai dabar jau kurį laiką mažiname seniūnijos, savivaldybės grandies, ir darbų apimtį, ir galimybes. Aš manau, čia šiuo atveju mes kaip tik didiname, būtent stipriname tą savivaldos grandį, kuri arčiausiai žmonių, į kurią daugiausia žmonės kreipiasi ir kuri iš tikrųjų labai reikalinga. Ją reikia stiprinti. Aš pritariu šiam projektui ir siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl viso įstatymo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 91, prieš nebuvo, susilaikė 13 Seimo narių. Vietos savivaldos įstatymo 16 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1408) priimtas. (*Gongas*)

11.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl vietinių ir regioninių veiksnių ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas“ projektas Nr. XIIIIP-1262(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui atlikti parlamentinį tyrimą dėl vietinių ir regioninių veiksnių ir aplinkybių, lėmusių 2009–2010 metų krizės Lietuvoje reiškinius ir viešųjų finansų būklę, įskaitant viešojo sektoriaus skolos dydį ir šios skolos valdymo sąnaudas“ projektas Nr. XIIIIP-1262. Pranešėjas – Seimo narys S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamas Pirmininke. Dėkui taip pat Seimui, kad sutiko gražinti šitą klausimą į darbotvarkę, nes, manau, tai gali būti minimaliai politizuotas tyrimas. Vakar Biudžeto ir finansų komitete įvertinome Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir visoms joms pritarėme redaguodami galutinį nutarimo projektą. Taip pat iš dalies atsižvelgėme į Seimo narių G. Landsbergio ir G. Skaistės siūlymą, kad būtų išplėsta į praeitį ta tyrimo apimtis,

apimant ir nuo 2005 metų vykusią prociklinę, arba fiskalinę, biudžeto politiką. Tai nesukūrė sąlygų sukaupti pakankamo rezervo ir tas drastiškas išlaidų mažinimas galimai taip pat prisidėjo prie krizės gilumo.

Mano pasiūlymo esmė, kuri taip pat buvo įvertinta ir buvo atsižvelgta, buvo aprėpti ir kitų institucijų, taip pat ir stambiųjų Lietuvoje veikiančių komercinių bankų, juos prižiūrinčios institucijos, konkrečiai – Lietuvos banko veiksmus arba galbūt nepakankamą veikimą, vienos iš valstybės kapitalo – uždarnosios akcinės bendrovės „Būsto paskolų draudimas“ veikimą ir įtaką paskolų rinkai ir atitinkamai po to kaštams, viešiesiems finansams. Galų gale pateikti rekomendacijas, ką dar papildomai būtų galima daryti tiek čia, Seime, tiek Vyriausybėje, tiek Lietuvos bankui toliau reglamentuojant, jeigu reikia, komercinių bankų veiklą, juos tinkamiau prižiūrint galbūt, dar geriau galbūt organizuojant ir užtikrinant, kad visi vienodai suprastų fiskalinės drausmės reikalavimus.

Visos tos rekomendacijos ir išvados taip pat aprėps ir jau vykusius tam tikrus tyrimus čia, Seime. Biudžeto ir finansų komitete 2010 metais buvo tyrimas dėl Lietuvos banko 2005–2008 metų veiklos, ir vėlgi tas laikotarpis sutampa su šito tyrimo datomis.

Taip pat jau pradėta versti Švedijoje 2010 metais vykusią klausimų dėl krizės Baltijos šalyse reiškinį ir bankų vaidmens, taip pat Švedijos valdžios atsako medžiaga. Tai yra taip pat, manau, rimta medžiaga. Tad apibendrinus atsakymus į savo nutarimo projekte suformuluotus klausimus, jau vykusią tyrimų medžiagą ir išvadą, kitų tarptautinių institucijų, tokių kaip Tarptautinis valiutos fondas ar Europos Komisija, vertinimus ir išvadas, kai kurių šalių patirtį (ir mums labiausiai suprantama yra ta pati Estija, apie kurią minėjau, galbūt ir Lenkija, kurioje 2009–2010 metais apskritai nebuvo jokio ekonomikos nuosmukio) įdomu bus panagrinėti, kokie veiksniai čia lėmė didelį ekonomikos nuosmukį, ir faktiškai jokio nuosmukio ten nebuvo.

Visa tai apibendrinus, šio tyrimo tikslas – kad būtų išvengta, kiek tai įmanoma, arba sušvelnintos kitų krizių pasekmės – viešųjų finansų, visuomenei, tiems patiems komerciniams bankams, ir jokių asmenų pavardžių čia nebėra likusių ir tikrai čia nėra kaltinamasis koks nors tyrimas, čia daugiau bus, kaip aš vadinu, pokalbiai apie krizę. Tų pokalbių pagrindu ir surinktos informacijos pagrindu, apibendrinus bus pateiktos rekomendacijos, kaip išvengti tokių krizių ateityje.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Ačiū. Gerbiamieji kolegos, yra užsirašę devyni Seimo nariai, bet turėtume turbūt apsiriboti kokį nors laiką kalbėti, diskutuoti, ir siūlau diskusijai skirti iki pusės valandos, iki 30 minučių. Galime bendru sutarimu pritarti tokiam siūlymui? Ačiū. Pritarta.

Siūlau suteikti galimybę kalbėti įvairių frakcijų atstovams. Pirmąją kviečiu kalbėti Seimo narę I. Šimonytę. Ji kalbės frakcijos vardu iki septynių minučių. (*Šurmulytė salėje*)

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Šiaip būčiau galbūt mieliau kalbėjusi dėl originalios nutarimo versijos, nes ji buvo tikrai labai juokinga, ir būčiau turėjusi daug geresnį laiką nei dabar, dabar viskas atrodo kažkaip labai akademiška ir labai neasmeniška, bet vis tiek manau, kad turiu ką pasakyti šiuo klausimu, kol dar opozicijai leidžia kalbėti šitoje salėje, tai pabandyčiau ir pakalbėti.

„Ar jums neatrodo, kad šito projekto teikėjai nori įeiti į Lietuvos seimų istoriją kaip komisijų sudarinėtojai, kaip chaoso kūrėjai ir panašiai?“ – klausė prieš porą dienų (visiškai kita proga kalbant) šmaikštumu pagarsėjęs Seimo narys. Jis, žinoma, neturėjo omenyje šitos komisijos, nes šią komisiją sudarė tie žmonės, kurie, na, yra turbūt tinkamų politinių pažiūrų, todėl su šita komisija yra viskas gerai.

Citatų šitam kontekstui būtų galima pririnkti ir daugiau. Neseniai Seimo vadovybė lankėsi pas Prezidentę, daug kalbėjo apie tai, kad gal reikėtų mažiau čia mosuotis komisijomis, o daugiau dirbti darbus, kurie yra žmonėms pažadėti, o vis dėlto Vyriausybė patyliukais stumia pirmyn į priekį svarbių darbų terminus, kai kurių darbų iš viso atsisako, o mes turėtume tuos projektus svarstyti šiandien ir, tiesą sakant, Biudžeto ir finansų komitetas čia turėtų būti pagrindinis ir griežti pirmuoju smuiku, bet pats komitetas nusprendė, kad jis užsidarys dabar metams kontempliuoti, ar ropė yra saldėsnė už ridiką, kas būtų buvę, jeigu būtų buvę. Ir turbūt nemaža dalis komiteto tyrėjų neblogai supranta, kad yra absurdiška bandyti vertinti praeitį iš to, ką mes šiandien žinome, iš dabarties pozicijų, ir tai turi bendro su tikrove tiek, kiek, na, užkeikimai apie skaidrumą ir moralios politikos standartus rinkimų kampanijos metu.

Na ir turbūt neatsitiktinai parankus laikas pasirinkta išvadoms pateikti – kaip tik prieš pat kai kuriuos svarbius rinkimus. Bet Seimo vadovai turbūt turėjo omenyje ne šią komisiją, nes dėl šios komisijos turbūt viskas yra gerai, didžiausios Seimo frakcijos savininkas sakė, kad opozicija čia labai daug čirškia, tai gal mes tirsime, jina truputį suglaus sparnelius, žiūrėk ir santykiai Seime pagerės. Vyriausybės vadovas sakė, kad tirs krizės priežastis, nors pagal originalų užmanymą buvo aišku, kad krizės priežastys yra dvi: I. Šimonytė tris kartus ir A. Kubilius – vieną, nors paprastai visi žino, kad yra atvirkščiai – ir A. Kubilius yra dėl visko kaltas.

Vis dėlto aš nesiruošiu atkalbėti Seimo sudaryti šią komisiją. Nebūčiau atkalbinėjusi net ir tuo atveju, jeigu būtų svarstoma ta versija, kurią neabejotinai parašė neblaivus Donbaso traktoristas, nesugebantis net minimaliai *guglinti* kokios nors informacijos. Atsakinėti į klausimus yra mano darbo dalis ir netgi atsakinėti į kvailus klausimus pastaruosius 15 metų labai dažnai tenka, tai galima ir tai daryti, jeigu kam nors labai reikia. Būčiau atsakius net ir į tuos klausimus, kaip padariau dalykus tada, kai net nebuvau finansų ministrė. Nekartosiu to, ką sakė politologai ir analitikai, kad negali šios dienos politikai teisti ankstesnės politikos. Politika yra teisiama per rinkimus. Šiandien mes iš šios dienos bandome įvertinti politinius sprendimus, tai gal mes sukurkime komisiją išsiaiškinti, kodėl kažkurie iš socialdemokratų neįvedė progresinių pajamų mokesčių, nors pagal ideologiją tarsi turėjo, bet būtų gera komisija, būtų geras svarstymas. Politiką reikia teisti rinkimuose, o jeigu yra įtarimų, kad kažkas padarė kažkokią žalą Lietuvos valstybei, tam yra kompetentingos institucijos, kaip dažnai šitoje salėje yra kartojama.

Nekartosiu ir tų dalykų, kurie šiaip yra žinomi tiems, kurie domisi, kad jeigu žinotum, kur griūsi, tai pagalvę pasidėsi. Bet kai mes sakome, kad Lietuvos ir Latvijos situacija buvo analogiška, – ji nebuvo analogiška, todėl, kad 2008 metų rudenį krizės pasekmės ekonomikai buvo dar labai neaiškios, o mes skyrėmės tuo, kad Latvijoje žlugo antras pagal dydį komercinis bankas ir jam rekapitalizuoti reikėjo didelių išteklių, kurių tuo metu Baltijos valstybėms tiesiog niekur nebuvo. Jeigu tokios aplinkybės būtų susiklosčiusios Lietuvoje, mes irgi būtume turėję nueiti tuo keliu tiesiog nevalingai. Situacija nebuvo ta pati. Tarptautinis valiutos fondas pats vertino 2008 metų rudenį, kad mūsų ekonomika tesmuks tik 2 %, o mūsų biudžeto deficitas sieks maždaug 2 % bendrojo vidaus produkto.

Yra lyginančių tris su devyniais, bandančių primygtinai sakyti, kad čia kažkoks aritmetikos pratimas, kad trys yra mažiau už devynis. Taip, Seimo nutarimu tvirtinti, kad trys mažiau už devynis, būtų tiesiog mažų mažiausiai nesolidu, tą žino bet kuris pirmokas. Tačiau mes turime suprasti, turime būti tikri, kad jeigu mes bandome lyginti, tai mes bandome palyginti išties palyginamus dalykus, kad mes įvertiname ne tik tai, kad yra skolos dydis, skolos aptarnavimo išlaidų dydis, bet taip pat yra ir poveikis ekonomikai, viešiesiems sektoriams, mokesčių dydžiui, kurį sukelia, deja, tarptautinė programa.

Ji taip pat sukelia labai dažnai ir politinių įtampų todėl, kad nežinau, ar daugelis iš jūsų gebėtų prisiminti kokią nors šalį, turinčią tarptautinių kreditorių programą, kurioje nebuvo politinių krizių, nebuvo priešlaikinių rinkimų ir nebuvo prarastas laikas problemoms spręsti. Man truputį ironiška, kad dalis šitos komisijos iniciatorių – Valstiečių ir žaliųjų frakcijos nariai. Tuo tarpu pačiais sunkiausiais laikais, žiūriu į R. Baškienę, kuri linksi galvą, būtent Valstiečių ir žaliųjų frakcija iš tikrųjų ištiesė Vyriausybei pagalbos ranką, kad būtų priimti svarbūs, nemalonūs, bet tikrai svarbūs sprendimai.

Jūs jau turbūt patys pasakėte, ką jūs manote apie šią komisiją, nuo pat pradžių, kai nebuvo kam pateikti šitos komisijos, išskyrus listeriozės ordino kavalierių, kuris vienintelis išėjo į tribūną atsakinėti į klausimus. O kadangi į klausimus reikėjo atsakyti daugiau, negu vien tik rékti žodį „konservatoriai“, tai atsakyti, žinoma, nebuvo labai lengva. Tarp iniciatorių taip pat nebuvo ir tų žmonių, kurie nors buvo mums opozicija, bet taip pat aiškiai suvokė savo atsakomybę dėl sprendimų, padarytų arba, priešingai, nepadarytų, dėl kurių iš tikrųjų Lietuva atsirado tokiose sudėtingose sąlygose ir taip sudėtingai turėjo kovoti su krize.

Visos tos aplinkybės: praganytas euras, prociklinė biudžeto politika, likvidumo problemos, melavimas, galiausiai elementarus, apie tai, kokia yra ekonominė padėtis, – visos prie to prisidėjo. Laikas parodys, ar šita komisija iš tikrųjų leis kažko pasimokyti. Tai, ką mes stebime dabar Jun-

gtinėse Amerikos Valstijose, Europos Sąjungoje, diskusijos apie bankų sistemos vėl liberalizavimą, apie fiskalinės drausmės taisyklių liberalizavimą, man, tiesą sakant, neleidžia manyti, kad yra labai labai geras šansas, kad tai bus padaryta. Tai akivaizdu, kad mantra apie laiko švaistymą, kompetentingas institucijas ir kitus dalykus yra taikoma selektyviai. Matysime, kuo baigsis šitas tyrimas, bandymu kažką objektyviai vertinti ar bandymu pasidrabstyti...

PIRMININKAS. Laikas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). ...substancija, kuri buvo padrabstyta traktoristo Grybės į Elmos upe, tačiau aš nesu R. Karbauskis ir negaliu pasiūlyti palikti istorinių dalykų istorijai. Tai komisijos nariams linkiu...

PIRMININKAS. Laikas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). ...pažinimo džiaugsmo, o darbai ne danieliai – į mišką nepabėgs. Ačiū. (*Šurmulyš salėje, plovimai*)

PIRMININKAS. Kalbės Seimo narys S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui. Pristatydamas komiteto poziciją, kurią, beje, palaikė ir A. Kubilius ir M. Majauskas... Balsavimo rezultatai buvo: už – 9, susilaikė 2, prieš balsuojančių nebuvo, kas mane šiek tiek nustebino, nežinau, maloniai ar nemaloniai. Gal čia kokia nors provokacija siekiant sukiršinti galbūt su koalicijos partneriais ar dar su kuo nors, nes čia, žinote, tyrimas dabar išsiplečia ir tų rinkimų tema buvo keliama jau ir anksčiau, kai buvo pristatoma ir diskutuojama. Aš būsimuose rinkimuose nedalyvauju ir nežinau, kas dalyvaus. Čia buvo minimi įvairūs kandidatai, viena partija gali pasirinkti, ar bus I. Šimonytė, ar G. Nausėda, ar dar kas nors, bet lygiai taip pat, kadangi tyrimas išsiplečia, apie tuos kandidatus galime kalbėti ir iš kitos pusės, pavyzdžiui, V. Blinkevičiūtė – irgi populiarai galima kandidatė.

Taigi rinkimai gali būti interpretuojami, kas netingi interpretuoti, kas yra laisvas manyti, Seimas yra laisvų nuomonių vieta. Bet terminas – kitų metų balandžio mėnuo. Taip pat po tos pačios diskusijos praėjusią savaitę su I. Šimonyte (ji pasakė, kad tokios apimties, tokio masto tyrimas, per kelis mėnesius vien pasirengti jam, reikia surinkti informaciją ir panašiai) aš tikrai įvertinau tą pastabą ir tam, kad mes galėtume ką nors nuveikti Biudžeto ir finansų komitete tiek šią sesiją, tiek rudens sesiją, ateina mokesčių pertvarkos dalykai, tikiuosi, kad ateina, ir tikrai antrosios pakopos ir kiti pensijų dalykai, jiems skirsime dėmesio, tam, kad galėtume dirbti savo įprastą darbą ir atlikti tą tyrimą, tas terminas atitinkamai ir yra pakoreguotas.

Dabar dėl visų prielaidų, kokiomis sąlygomis buvo galima skolintis, ar negalima buvo skolintis, atsakymų aš neturiu, skirtingai nuo ankstesnio projekto autorių, todėl tie klausimai suformuluoti. Tai, ką I. Šimonytė čia pasakė, ir ką, tikiuosi, papasakos komitetui, šiuo atveju komitetui, o ne komisijai, ir bus pagrindas tų sprendimų ir įvertinimų.

Kitos institucijos, su kuriomis taip pat tikriausiai teks bendrauti, galbūt yra net Švedijoje. Mane ką tik pakvietė mūsų ambasadorius Švedijoje apsilankyti, galbūt susitikti su Švedijos centrinio banko vadovais ir kitų finansų priežiūrą vykdančių institucijų vadovais. Bus proga padiskutuoti su jais apie tą Švedijos parlamente vykusią diskusiją, kuri tikrai yra vertinga ir įdomi. Kai bus išversta, pavišinsime ją ir galės pasiskaityti visi Seimo nariai ir visa visuomenė, o ne tik keli Biudžeto ir finansų komiteto nariai, kurie, kiek žinau, neoficialiai yra išsivertę šį dokumentą, tiesa, ne į valstybinę kalbą, o į kitą, nes *google translate* nelabai gerai verčia iš švedų į lietuvių kalbą. Todėl jau pradėta versti, bus oficialus vertimas į lietuvių kalbą.

Tas tyrimas, aš manau, gali būti naudingas, jei jame bus mažiau pavardžių, daugiau esmės, daugiau institucijų, daugiau tarptautinių palyginimų, apibendrinta jau esanti informacija, priimti sprendimai. Žinote, krizės ateina, praeina, tikėtina, kokia nors globali krizė vėl kils, tačiau praėjus laikui yra toks veiksnys kaip institucinė užmarštis. Pasikeičia bankų vadovai, pasikeičia Seime, Vyriausybėje žmonės, ateina geri laikai ir atrodo, kad vėl viskas gali keliauti tik į viršų, ar ne? Pavyzdys yra ta pati Švedija.

1990–1991 metais Švedijoje vyko finansų ekonomikos krizė, kai kurie bankai buvo nacionalizuoti, siekiant išgelbėti juos. Deja, tie patys mūsų mylimi, tikrai gerbiu Švediją, civilizuotas šalis ir jų bankus, tačiau Baltijos šalyse jie iš savo buvusios krizės nepasimokė: vėl priskolino, čia pridalino tų kreditų ir, įdomiausia, užsienio valiuta eurais. Švedijos parlamento tyrime taip pat paminėta, kad skolinimas užsienio valiuta yra vienas iš veiksnių, kuris prisidėjo prie krizės gilumo.

Taigi pamokos pačių skandinaviškų bankų, deja, atrodo, nebuvo išmoktos ir tai yra įvertinta toje mano minėtoje medžiagoje. Tam, kad pamokos būtų išmoktos, arba didesnė tikimybė, kad jos išliktų, reikia tų apibendrintų vertinimų, reikia išvadų, reikia rekomendacijų. To šiuo tyrimu ir yra siekiama.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbės Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų ne pirmą kartą, ne pirmą dieną svarstome krizės priežastis, padarinius, kokie buvo priimti sprendimai, teisingi, neteisingi, kokios pasekmės viso to buvo. Šiandien keliami klausimai tikrai nei stebina, nei yra kokie nors nauji, netgi, sakyčiau, gal šiek tiek ir nusibodę. Jeigu pasižiūrėtume, kokie konkrečiai yra klausimai keliami dėl straipsnio, tai yra klausimas: kokią įtaką viešųjų finansų būklei turėjo vykdyta prociklinė biudžeto politika? Bloga! Suprantame, išlaidavome daug, užtai turėjome susimokėti. Estai neišlaidavo, nesusimokėjo užtai taip brangiai, kaip susimokėjome mes.

Ar Vyriausybė turėjo galimybių skolintis pigiau? Vyriausybė skolinasi taip, kaip numato įstatymas, ir taip, kokius priima sprendimus išdas. Įstatymai numato, kad turi skolintis pigiausiai, kiek tik įmanoma, neabejoju, jog taip darė. Jeigu yra klausimų, galima kreiptis į išdą ir išdas į tuos dalykus atsakys.

Ar buvo galimybė skolintis iš Tarptautinio valiutos fondo? Matyt, visada tokios galimybės yra, tam yra įvairiausių sąlygų. Kokios sąlygos, šiandien niekas, matyt, negalėtų atsakyti. Galime tiktai pasižiūrėti, kaip visa tai vyko Latvijoje, kur išlaidos buvo reikšmingai labiau pjaunamos, nei tas buvo Lietuvoje.

Klausimas apie komercinių bankų skolinimo politiką. Irgi čia atsakymas labai aiškus, kad komerciniai bankai skolino tikrai neatsakingai. Man atrodo, visi dėl to galime sutarti. Patys bankai irgi dėl to sutaria, nes patyrė labai labai didelių nuostolių.

Ar Lietuvos bankas tinkamai vykdė priežiūrą? Matyt, irgi galime sakyti, matyt, kad ne, nes krizei įsisiūbavus bankrutavo Lietuvoje bankai. Jeigu būtų ta priežiūra griežtesnė, matyt, tokių situacijų būtų nepatyrę.

Iš tikrųjų daug tokių klausimų, į kuriuos mes, man atrodo, jau visi šiandien turime atsakymus. Kam gi mes dabar dar kartą tuos klausimus keliamo? Koks tikslas? Jeigu tai yra teisinis tikslas, tai reikia kreiptis į teisėsaugos institucijas. Jeigu teigiama, kad buvo padaryta žala, tegul teisėsaugos institucijos įvertina tą žalą ir priima labai aiškius teisinius sprendimus. Jeigu tai yra politinis žaidimas ir politinis žanras, atsakymas irgi yra aiškus – A. Kubilius kaltas. Dėl visko A. Kubilius kaltas, taip? Jeigu čia būtų balsuojama, matyt, irgi labai greitai būtų valdančiosios daugumos toks sprendimas priimtas. Aš net neabejoju, kad komitetas irgi taip pat su valdančiosios daugumos *parėdymu* panašiai balsuos. Kam dabar vėlgi visas tas tyrimas? O jeigu tai yra teorinis bandymas išsiaiškinti krizės priežastis, krizės pasekmes, krizės kaltininkus, tai tikrai yra labai nebloga komiteto pirmininko S. Jakeliūno parašyta knyga, kurią galime visi nusipirkti, perskaityti ir sužinoti. Šiandien aš tikrai nelabai suprantu, kam vis dėlto yra daroma ta komisija. Kaip ir minėjau, teisinį vertinimą gali atlikti teisinės institucijos ir mes galime kreiptis dėl tokio vertinimo. Jeigu tai yra politinis, tai politinis rezultatas yra aiškus, kas kaltas. O jeigu tai yra teorinis, ekonominis pasvarstymas, tai yra ekonomistai, kurie tuos dalykus daro, rašo. Kaip minėjau, Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas turi savo knygą išleidęs. Mes galime pasiskaityti ir susidaryti savo nuomonę.

Vis dėlto, jeigu yra tokia iniciatyva, yra noras ir Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas yra užsivedęs metus tyrinėti ekonomikos teoriją, matyt, prieštarauti gal ir nederėtų, galėtume tiktai paskatinti, paraginti ir palinkėti didžiausios sėkmės komiteto pirmininkui. Ačiū.

PIRMININKAS. Kalbės Seimo narys A. Kubilius.

Posėdžiui toliau pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, I. Šimonytė pasakė viską, ką norėjau pasakyti. Aš labai trumpai.

Iš tiesų labai aiškiai asmeniškai noriu pasakyti, kad pasisakau už šią komisiją, kad visiems būtų aišku, nes neturiu nei ko gėdytis, nei ko baimintis iš tos veiklos, kurią teko ant savo pečių nešti, kai 2008–2012 metais vadovavau Vyriausybei. Taigi dėl to turi būti visiems viskas aišku.

Šiek tiek galbūt abejoju dėl tokio žanro, kurį turėjau pavadinti archeologija – tirti tai, kas buvo prieš 10 metų, bet iš tiesų yra argumentų ir už tai, kad toks tyrimas būtų daromas. Aš tikrai

dar syki noriu pasakyti, kad tikrai jo nėra kiek nesibaiminu. Man keista, kad šiandien kolegos valstiečiai baiminasi tirti tai, kas šiandien yra svarbu ir kas yra šiandieniniame žemės ūkyje, bet palieku tai jų pačių apsisprendimui. Man atrodo, jeigu yra problemų, rimtų problemų, jas reikia tirti. Čia galime padėkoti ir komiteto pirmininkui, kad šio tyrimo klausimai suformuluoti pakankamai racionaliai, rimtai ir tikrai tai nėra toks tyrimas, kokių teko matyti kad ir praeitame Seime, nors ir juos atlaikėme, pavyzdžiui, kaip kas nors ten bandė tirti, kodėl mano sūnus įsidarbino „Google“ kompanijoje čia, Lietuvoje. Aš matau tokių pastangų ir dabar žemės tyrimą paversti, nežinau, Austėjos ar Gabrieliaus tyrimu, bet vėlgi apie tai nenoriu kalbėti.

Svarbiausias rezultatas, kurio aš tikiuosi iš šio tyrimo, klausimai yra suformuluoti, čia bus galima aiškintis, ar iš ten skolinomės, ar ne iš ten skolinomės, bet svarbiausias klausimas, į kurį reikia atsakymo, kaip turime pasirengti būsimoms krizėms ypač savo biudžeto politika. Krizėms, kurios nuo mūsų nepriklauso, bet kurios ateina iš globalių procesų, ir turime rasti labai aiškų atsakymą, kodėl estai nuo 2005 metų iki 2009 metų pradžios buvo geriau pasirengę atėjusiai globaliai krizei, nei tuo metu mes tam buvome pasirengę.

Čia reikia pasakyti paprastą dalyką, pažiūrėkite šiek tiek finansų literatūrą, nėra, gaila, nematau profesoriaus K. Glavecko ar pono S. Jakeliūno, atrasite paprastą tiesą, finansinės globalios krizės turi tokį požymį, tokią tradiciją – reguliariai pasikartoti. Kad ir kaip būtų keista, užtenka pažiūrėti į Vikipedią, jos kartojasi reguliariai dešimtmečių pradžioje. Specialiai pasižiūrėjau Vikipedią, aprašyta globali 1970 metų pradžios krizė, 1980 metų, 1990 metų, 2000 metų, 2010 metų. Artėja 2020 metai.

Man yra tekę iš tos Lietuvos patirties vadovauti Vyriausybei per 2000 metų ir 2010 metų krizes. Malonumas yra savotiškas, turiu pasakyti, tuo metu vadovauti Vyriausybei. Aš čia iš tikrųjų turiu ką pašnekėti ir ką papasakoti, bet klausimas yra paprastas, ar mes esame pasiruošę, jeigu jau ta tradicija tokia yra globali ir artėja 2020 metai? Ar mes esame pasiruošę 2020 metų galimai krizei, jeigu tikėtume štai ta skaičių magija, kad kiekvienas dešimtmetis prasideda nuo krizės? Turiu pasakyti, kai pasižiūriu į visus parametrus, tai mes tikrai nesame šiandien tokio pasirengimo lygio potencialiai galimai krizei, kokio lygio buvo estai 2008–2009 metais. Taigi štai apie ką turėtume šiandien labai rimtai galvoti ir šitos komisijos darbas gali duoti gerą rezultatą.

Baigdamas aš noriu pasakyti, kad šiek tiek išgyvenu. Iki šiol šita komisija turėjo tokį I. Šimonytės, A. Kubiliaus brendą, matau, kad tą brendą komisija baigia prarasti, nes dabar jinai tampa beveik ir A. M. Brazausko, G. Kirkilo, A. Butkevičiaus, Z. Balčyčio, R. Šadžiaus ir tik paskui A. Kubiliaus, A. G. Šemetos ir I. Šimonytės komisija. Dėl to aš apgailestauju.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Ačiū. Kviečiu M. Puidoką. Mes dar turime aštuonias minutes laiko, tai vienas, *maximum* du kalbėtojai. Prašau.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos...

PIRMININKĖ. Atsiprašau, kolega, dėl vedimo tvarkos. Atsiprašau, nepastebėjau V. Juozapaičio.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Čia tikrai ne tuo klausimu, nesusijęs.

PIRMININKĖ. Taip.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš tiesiog pastebėjau, kad...

PIRMININKĖ. Tik tuo reikėtų.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Bet čia taip pat yra svarbu, nes...

PIRMININKĖ. Sakykite.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Sekretoriatas išbraukė du straipsnius Kultūros ministerijos pateiktamų projektų, dėl kurių mes nebalsavome, kad jie būtų išbraukti. Atsiprašau, projektus. Tai ten mes dar galime ir užsirašyti, nes viskas dingio iš sistemos. Turėkite omenyje.

PIRMININKĖ. Ačiū, patikslinsime. Sekretoriatas įvertins jūsų pastabą. Atsiprašome M. Puidoko. Prašau, žodis jums.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, šį savaitgalį, kai kartu šeimos sodyboje darbavomės ir darbavosi keturios kartos, nuo mano šešerių metų sūnaus iki prosenelio, pastebėjau, kad kartais ilgai būdami Seime mes atitolstame nuo realybės, nuo paprastų žmonių gyvenimo problemų. Šalies žmonės ima tapti statistiniais vienetais, o mažinamos teisėtai uždirbtos pensijos – ekonominio taupymo priemone, išnyksta socialinis jautrumas. Ir tai nėra tik tušti žodžiai.

Labai gerai pasisakė kolegos I. Šimonytė ir A. Kubilius, nes šis tyrimas jiems yra puiki galimybė aiškiai atsakyti į klausimus pirmiausia mūsų šalies žmonėms, nes jie turi teisę suprasti. Iš daugybės susitikimų su žmonėmis galiu drąsiai teigti, kad žmonėms iki šiol nėra aišku, kodėl buvo taip pasielgta. Ir to aiškumo dėl tuo metu priimtų sprendimų reikia ne tik ekspertams, bet pirmiausia žmonėms.

Dėl to siūlau tirti ne kolegų A. Kubiliaus ar I. Šimonytės veiksmus, o ištirti, ar buvo skolinamasi žalingai mūsų valstybės interesams. Privalome ištirti, ar Finansų ministerijos 7,5 mlrd. eurų skolinimasis iš komercinių bankų, neviešai platinant Vyriausybės vertybinius popierius ir taip užkraunant visiems šalies žmonėms 3,2 mlrd. palūkanų, nėra žalingas mūsų valstybei. Dėl tos pačios priežasties valstybės valdžios sektoriaus bendroji skola išaugo daugiau nei du kartus, daugiau nei iki 13 mlrd. eurų.

Valstybės kontrolės ataskaitoje dėl 2009 metų yra teigiama, jog Vyriausybės skolinimosi ir skolos valdymo strategija tik iš dalies atitiko Tarptautinio valiutos fondo ir Pasaulio banko rekomendacijas bei gerą užsienio praktiką. Privalome ištirti, ar tikrai nebuvo galimybės skolintis iš Tarptautinio valiutos fondo, juk tuomet palūkanos būtų buvusios tik 1,6 mlrd., tai yra net dvigubai mažiau, nei mokame dabar. Tai ilgametė skolos našta šalies biudžetui. Juk didžiąją skolos dalį atiduosime, 5 mlrd. eurų atiduosime tik 2020–2022 metais, būtent tada, kai neteksime didžiosios dalies europinių paramos pinigų.

Nuolatos bendrauju su kolegomis įvairiose Vakarų šalyse. Jie teigia, kad tokia skolinimosi politika, kai skolinamasi didesnėmis nei 5 % palūkanomis, jų šalyse sunkiai būtų įmanoma. Tai būtų laikoma faktiškai valstybės savižudybe, o mes skolinomės net už 9,4 % palūkanų, kai tuo tarpu kaimynai latviai, pasiskolinę iš Tarptautinio valiutos fondo, paskolą gavo už 3,8 %, 3,7 % palūkanų, beveik 2,5 karto mažiau nei Lietuva.

Skaičiuojama, kad Graikija už lengvatines paskolas moka apie 5 %, nors buvo tikrai gilioje krizėje. Kitų šalių pavyzdžiai rodo tą patį. Taip pat svarbu ir tai, kad biudžeto politika, vykdyta anksčiau, iki krizės, taip pat buvo probleminė ir reikia tai ištirti. Niekam ne paslaptis, jog estai sutiko 2008 metų krizę pasiruošę ir sukaukę fiskalinę rezervą. Tuo tarpu Lietuva ir Latvija nesugebėjo net biudžeto subalansuoti.

Manau, kad neištyrus šių klausimų tautai lieka neatsakyta, kodėl reikėjo remti ir stiprinti privačius užsienio šalių bankus, o ne kreiptis į tarptautines finansines institucijas. Dėl to raginu vieną kartą ir visiems laikams ne tik ištirti, bet ir pasimokyti, kad ateityje tokių sprendimų, jeigu jie, kaip paaiškės po tyrimo, buvo klaidingi, mes nepriimtume ir tikrai negyventume tame iliuziniame burbulė atitole nuo paprastų žmonių, bet priimtume tuos sprendimus, kurie būtų socialiai jautrūs.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, kaip ir minėjo Seimo Pirmininkas, yra noras suteikti kalbėti ir kitų frakcijų atstovams. Laikas baigėsi. Todėl prašau dar paskutinį kalbėti P. Gražulį.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, aš matau, kaip skauda konservatoriams ir kaip bando jie susivaldyti ir šitą klausimą įvilkti į bendrą rūbą.

Vis dėlto aš noriu pasakyti. Esminis dalykas – kas sukėlė krizę? Bankai. (*Balsai salėje*) Ir įsivaizduojate, kas yra? Iš privačių bankų skolinasi beveik 8 mlrd. eurų. Valstybės kontrolė dėl to pasakė, kad yra perteklinė suma, kad tiek nereikėjo skolintis, beveik po 10 % metinių palūkanų. Ir krizės sąlygomis atima iš žmonių pensijas, sumažina jas, atlyginimus ir milžiniškas palūkanas moka bankams. Toliau vyksta tautos apiplėšimas krizės sąlygomis.

Aš manau, kad jiems nėra labai patogi šita komisija, bet, matyt, mato, kad jos neišvengs, tai ir patys bando balsuoti už šitą komisiją, taip lyg ir sušvelninti į save žvilgsnį.

Gerbiamieji, aš noriu jums pasakyti, taip pat čia kalbėjusiai pirmai – baikite sudarinėti komisijas ir dirbkime konstruktyvų darbą. Aš noriu priminti. Dėl M. Basčio kiek buvo sudaryta komisijų? Gal dvi. Kas iniciatoriai? Konservatoriai. Dėl R. Karbauskio kiek jūs sudarėte komisijų? (*Balsai salėje*) Tai čia V. Bakas buvo tuo metu, jeigu neatsivertė į savo... tai agentas jūsų partijoje, valstiečių. (*Šurmulyš salėje*) Jo, dirbo jums, leido Prezidentė jam pabučiuoti žiedą, pasikvietė Saugumo departamentas, ir žmogus, atėjęs iš pašalies, staiga susileido. Bet man atrodo, kad šiandien V. Bakas susiprato. Jau susiprato.

Antras dalykas. Pažiūrėkite, V. Bako jau dvi komisijos sudarytos jūsų iniciatyva. Jūs rėmėte šitą komisiją. Vienos – dėl nacionalinių grėsmių, ryšių su verslo grupėmis, keliančiomis Lietuvos valstybei nacionalines grėsmes – jūs iniciatoriai. Pirmos V. Bako komisijos – jūs kartu su V. Baku iniciatoriai. Taip pat dėl K. Pūko – jūs iniciatoriai, dėl A. Skardžiaus jau dvi komisijos sudarėte. Jūs vien komisijas sudarinėjate ir keliate erzelį valstybėje. Štai kada jau paliečia jus – baikime vyrai, gyvenkime taikiai, nesudarinkime daugiau komisijų. Komisija labai civilizuota, komisija reikalinga ir prevenciškai įvertinti, kad taip neatsakingai nesielgtų ateityje politikai.

Vis dėlto reikia turėti sąžinės krizės sąlygomis, kai žmonės neturi už ką valgyti, atimti iš pensininkų pensijas ir privatiems bankams sudaryti sutartis ir mokėti beveik po 10 % metinių palūkanų. Jeigu jūs būtumėte skolinęsi, kaip skolinosi latviai – po 3 % metinių palūkanų, tai siūlė ir Pasaulio bankas, ir Tarptautinis valiutos fondas... Ką jūs darote? Jūs imkite paskolą iš Tarptautinio valiutos fondo pigesnę, o ne šitokias brangias iš privačių bankų.

Kas gali paneigti, kai jūs šitaip ėmėte, kad gal kas nors ir nubyrėjo nuo tokių didelių palūkanų. Šito dabar jau neįrodysi. Bet tokia mintis peršasi. Todėl sveikinu pačius konservatorius, sveikinu jus ir visą Seimą, kad galų gale sudarome komisiją ir išsiaiškinsime, kas vis dėlto kaltas ir kokia žala padaryta valstybei. Ir jeigu būtų racionaliai skolintasi, kokia, kiek šiandien biudžete papildomai pinigų būtų?

Premjeras S. Skvernelis, pristatydamas biudžetą, pasakė: jeigu būtų skolintasi krizės sąlygomis racionaliai, 700 mln. eurų biudžete būtų daugiau. Galėtume pakelti pensijas, galėtume pakelti mokytojams, gydytojams ir rezidentams atlyginimus. Štai tokia yra situacija.

Taigi, gerbiamieji, tikrai sveikinu ir tikiuosi, kad konservatoriai priėmimo stadijoje neišeis iš salės ir nepakeis savo pozicijos.

PIRMININKĖ. Ačiū gerbiamajam pranešėjui, kalbėtojiui. Mielieji kolegos, diskusijai skirtas laikas baigėsi. Buvo užsirašę aštuoni, kalbėjo šeši. Tęsiame toliau mūsų darbą, ir aš kviečiu pagrindinio komiteto pirmininką S. Jakeliūną, kad mes aptartume jūsų, gerbiamieji, gautus pasiūlymus.

Komitetas pasiūlymus aptarė. Gal iš pradžių, gerbiamasis pranešėjau, mes pasitarkime dėl tų pasiūlymų, dėl kurių komitetas išreiškė savo poziciją. Tai būtų dėl 2 straipsnio buvo jūsų pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Taip. Dėl 2 straipsnio buvo pasiūlymas. Iš tikrųjų čia keli pasiūlymai, kurių esmė yra ir pavadinimo pakeitimas, įvertinus tyrimo apimtį, ir preambulė buvo pasiūlyta pakeisti, ir taip pat klausimų išdėstymas. Tai į visus šiuos pasiūlymus didžiąja dalimi buvo atsižvelgta svarstant komitete ir galutiniam nutarimo projekte pritarta šiems siūlymams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dar mums reikia pasitarti dėl Seimo narių G. Landsbergio, G. Skaistės pasiūlymo, jam komitetas pritarė iš dalies. Ar gerbiami kolegos sutinka? Ar G. Landsbergis ir G. Skaistė sutinka su komiteto nuomone pritariti iš dalies jūsų pasiūlymui dėl 2 straipsnio?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Sutinkame.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl 3 straipsnio – gerbiamojo S. Jakeliūno pasiūlymas. Suprantame, kad jūs pakoregavote išigaliojimo datą. Sutinkame su tuo.

Dar yra gautas Seimo nario J. Razmos pasiūlymas, jis registruotas šiandien. Bet jeigu mes norime šį Seimo nutarimą ir svarstyti, ir priimti, tai sutinkame, kad svarstome jo pasiūlymą. Taip? Gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Laikas yra gerai, tvarka, kai svarstote ypatinga skuba.

PIRMININKĖ. Taip, viskas gerai, pagal Statutą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pirmas mano pasiūlymas yra preambulėje. Aš vertinu, kad, nepaisant to, jog ta pirminė iniciatyva aiškiai buvo grįsta viešųjų ryšių sumanymu ir bandymu įkasti konservatoriams, vis dėlto komiteto pirmininkas ir komitetas pasistengė kažką racionalaus rasti tuose siūlymuose ir patobulino klausimus. Aš kviečiu ta linkme žengti ir toliau. Mano siūlymas taip pat yra vis dėlto neskelbti preambulėje, kad buvo Lietuvoje kažkokia krizė, tik čia, o kad tai buvo pasaulinės krizės pasekmės. Vis dėlto 2008 metais prasidėjo pasaulinė finansų krizė ir buvo jos poveikis Lietuvai, o ne tai, kad Lietuvoje čia kilo kažkokia lietuviška krizė 2009–2010 metais.

Beje, iš kur jūs ištraukėte, kad 2010 metais ji pasibaigė? Krizės pabaiga tikrai nebuvo fiksuota dar tais metais. Todėl aš siūlyčiau čia rašyti bendriau ir nerašyti tų konkrečių skaičių, kiek kas

krito, kiek kas padidėjo, sumažėjo. Tai galėtų būti jau jūsų tyrimo išvados. Netinka taip rašyti jau kaip išvadas, kaip teiginius pačioje tyrimo iniciatyvoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Iniciatoriaus nuomonė.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Mano manymu, akcentuoti reikia ir, kaip aš jau pristatydamas minėjau, tuos veiksnius ir aplinkybes, kurios lėmė mūsų vietinės krizės gylį. Kitose šalyse, netgi gretimose, taip pat ir Slovakijoje jokios krizės nebuvo. Taigi globali krizė labai nevienodai paveikė tas šalis ir tie vietiniai veiksniai arba regioniniai veiksniai, apie juos taip pat kalbame nutarimo projekte, turėjo lemiamą reikšmę tiems procesams, kurie buvo Lietuvoje. Jūsų siūlyme yra paminėtas žodis „pasekmės“, tačiau aš kalbu ne tik apie pasekmes, padarinius, bet ir apie priežastis, ir akcentuoti norėčiau tai, kad mes turime prisiimti didesnę atsakomybę dėl to, kas čia vyko ir atitinkamai užkirsti kelią ateity, kad galėtume... Taip, globaliniai reiškiniai buvo ir jie, tikėtina, vyks, bet vietiniai ir regioniniai veiksniai buvo esminiai, ir, tikiuosi, į juos reikia daugiau dėmesio atkreipti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už pasiūlymą kalba R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Aš manau, kad tas tam tikras tikslumas turi būti, nes to aiškumo galvose tikrai nebuvo pakankamai ir tuo laikotarpiu. Ką tik garsiai kalbėjęs P. Gražulis iki 2009 metų pabaigos sakė, kad jokios krizės nėra, ir tai kalbėdavo valandų valandas, nežinau, kieno inspiruotas, gal ko nors, kas jam tą poveikį darė. Jis nematė tos krizės, jis dabar ją pamatė. Aišku, tokiu būdu savo kalbomis jau atmetė bet kokią galimybę skolintis iš Tarptautinio valiutos fondo, nes skolinamasi tik tai tuo atveju, jeigu krizė yra. Jis jos nematė. Aš siūlau normaliai parašyti taip, kad mes žiūrėtume platesniu kontekstu ir neužsiimtume ypač datų nustatymu, nes tos krizės išėjimas įvairių valstybių buvo iš tikrųjų skirtingais laikais.

PIRMININKĖ. Gerbiami Seimo nariai... O, yra nuomonė prieš, bet jūs jau kalbėjote, gerbiamas Stasy. Tad kviečiu balsuoti dėl pasiūlymo, kurį teikia J. Razma. Tie, kurie pritariate J. Razmos pasiūlymui, spaudžiate mygtuką už, kurie turite kitą nuomonę, pasirenkate kitus mygtukus.

Balsavimo rezultatai. Balsavo 96: už pasiūlymą – 32, prieš – 36, susilaikė 28. Pirmajam pasiūlymui nepritarta.

Antras gerbiamo Jurgio pasiūlymas dėl 1 straipsnio. Prašau, kolega.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš vėl bandau apeliuoti į sveiką protą ir nerašyti sąvokos 2009–2010 metų krizė. Nėra niekur tokio daikto. Aš prašyčiau pono S. Jakeliūno kur nors teisiškai užfiksuoto laikotarpio, kad buvo čia tokia krizė. Aš dar kartą siūlau toje vietoje parašyti – 2008 metų prasidėjusios pasaulinės finansų krizės poveikio Lietuvai ir reagavimo į ją, kaip čia valdžia reagavo, ką darė, tas išlieka mano siūlymuose. Aš to jokių būdu neeliminuoju. Tai, ką jūs rašote, ir finansų būklę, ir skolos dydį – visus tuos dalykus aš palieku, ką jūs siūlote iširti, bet kviečiu tiesiog teisiškai tvarkingiau fiksuoti dalykus.

PIRMININKĖ. Ačiū. S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, niekur nėra fiksuota ir nebuvo fiksuota nei krizės pradžia, nei pabaiga. Aš galėčiau jums argumentuoti, kad krizė iki šiol nėra pasibaigusi, nes brangias palūkanas mes vis dar mokame. Emigracijos banga, nuo to prasidėjusi, taip pat turi poveikį mūsų demografijai.

Bet kodėl aš rašau 2009–2010 metai? Aš jums konkrečiai atsakysiu. 2010 metų antrąjį pusmetį, tiksliau, III ketvirtį, ekonomika vėl pradėjo augti, ir tai ženklas, kad krizė iš esmės, bent jau giliausia jos dalis, yra pasibaigusi. Tie procesai, nuosmukis tiek darbo rinkos, tiek nekilnojamojo turto kainų, statybos sektoriaus, didžiausias įtraukimas, vyko nuo 2008 metų IV ketvirčio iki 2010 metų II ketvirčio imtinai, todėl čia yra tos datos ir papildoma argumentacija, kuri buvo užsakyta dėl jūsų pirmojo siūlymo, taip pat išlieka, kad mes turime koncentruotis į vietinius, regioninius veiksnius, o ne į pasaulinę globalinę krizę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už pasiūlymą – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Iš tiesų man yra labai keista ir tokių komisijų sudarymas, ir tokių laikotarpių įtraukimas. Šiaip tai čia yra ne jokia krizė, o (...) buvo tai recesija, aišku, kaip kas vadinome, taip ir buvo. Bet aš tokiu atveju siūlyčiau, jeigu kalbame apie datas, turėtume kalbėti apie 2007 metų ir 2012 metų laikotarpį, nes ne per vieną dieną

(...). Man keista, kad gerbiamasis Stasys to dalyko nežino. Ir ekonomistas, ir Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, todėl turėtų žinoti, kad krizė nebūna vienerių ar dvejų metų, krizė būna nulinio varianto, t. y. nuo kada prasideda, ir klausimas, ar jį baigiasi. Kaip suprantu, nesibaigė ir su jūsų biudžetu. Tvirtinant 2017 metų jūs sakėte, kad perteklinis biudžetas, bet nei bazinio dydžio nedidinote, nieko, nes jūsų partijos lyderis, frakcijos lyderis kalbėjo, kad gali būti nauja krizė. Todėl palaikau J. Razmos pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Prieš pasiūlymą – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Turbūt Lietuvos tauta jau ne kartą įsitikino, kad kai tik konservatoriai ir premjeras A. Kubilius ateina į valdžią, tada ir būna krizė. Nereikėtų apsiriboti net 2009–2010 metų laikotarpiu.

PIRMININKĖ. Ačiū už nuomones. Apsisprendžiame ir balsuojame. Prašau, kolegos, balsuoti dėl antrojo J. Razmos pasiūlymo. (*Šurmulys salėje*)

Balsavo 111 Seimo narių: už – 42, prieš – 34, susilaikė 35. Pasiūlymui nepritarta.

Ir dar vienas J. Razmos pasiūlymas – siūloma 2 straipsnio 1 dalies 3 punktą išdėstyti kitaip. Prašau.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš siūlau papildyti tą punktą, kur keliamas klausimas, ar galėjo Vyriausybė pasiskolinti pigiau. Vis dėlto kad būtų iškeltas ir papildomas klausimas, kokie reikalavimai galėjo būti iškelti siekiant pigesnio skolinimosi iš Tarptautinio valiutos fondo, nes mes sudarome iliuziją, kad štai gulėjo pinigai su daug mažesnėmis palūkanomis, kažkodėl neprotingi Vyriausybės atstovai neėmė tų pinigų, o skolinosi brangiau. Vis dėlto mes įvertinkime, kokios galėjo būti sąlygos, jeigu būtų einama tuo keliu.

Aš manau, verta pamąstyti, kad skolinimasis iš Tarptautinio valiutos fondo yra tas pats kaip ligonio nusiuntimas į reanimacijos palatą, nes kažkodėl medikai, jeigu galima dar gydyti normaliai, neveža visų į reanimacijos palatą, kur yra paskutinės galimybės, ir žinoma, ką tai reiškia, kaip tai apibūdina patį ligonį, kai jis ten atsiduria. Todėl manau, kad čia nėra taip paprasta parašyti, ar galėjo kur nors pasiskolinti pigiau. Dėl to manau, kad čia nėra taip paprasta parašyti, ar galėjo kažkur pasiskolinti pigiau ir kad nebūtų buvę jokių sąlygų.

PIRMININKĖ. S. Jakeliūną prašom.

S. JAKELIŪNAS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega turbūt nepasikonsultavo su už jo sėdinčiu A. Kubiliumi, kuris vakar kartu su M. Majausku įrodinėjo, kad į tai reikia atsižvelgti. Į tai yra atsižvelgta po intensyvių diskusijų Biudžeto ir finansų komitete, neatsitiktinai tas punktas yra pakoreguotas ir atsirado žodis „išlaidoms“.

Už kokias palūkanas Vyriausybė galėjo skolintis ir kokią įtaką tai būtų turėję viešiesiems finansams, viešojo sektoriaus išlaidoms, asignavimams, tai yra ar nebūtų buvę reikalavimo mažinti ir kokių mastu, balansu, skolos dydžiu ir t. t.? Kitaip sakant, į tai jau atsižvelgta. Tai, ką jūs dabar siūlote, paprasčiausiai yra pertekliniai žodžiai, kurių esmė jau nekeičia to vakar Biudžeto ir finansų komitete suformuluoto punkto.

PIRMININKĖ. Ačiū. Už J. Razmos pasiūlymą nori kalbėti A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Išties, kai konservatoriai gali pasipelninti, nesvarbu, ar tai krizė, energetinis projektas, ar „Lietuvos kurą“ parduoti už vieną litą, ar „Williamsą“ padovanoti amerikiečiams, kurie parduoda ir parduoda „Williamsą“ rusų kompanijai JUKOS, ar, sakykime, bet kuris projektas, jie niekada nepraleis progos. Todėl gerbiamasis J. Razma yra nuoseklus ir visą laiką, jeigu siūlo Valiutos fondas po 3,2 %, ką padaro latviai, ne, reikia skolintis po 9 % ir užauginti 2 mlrd. eurų didesnes palūkanas per visą laikotarpį. Tai štai kokia yra dovana mūsų pensininkams ir tiems medikams, kurie stovi su lagaminais oro uoste, kai išvyksta į Londoną ar į Dubliną. Tai dėkojame, gerbiamas Jurgi, kad jūs esate nuoseklus. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Nesiginčijame. Aišku, jūs gudravote, kolega, kalbėdamas. Ar I. Šimonytė taip pat kalbės, turėdama kitą nuomonę? Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš kalbėsiu į temą, kitaip negu tie, kurie mėgsta kalbėti visada apie tą patį. Manau, kad tikrai nereikėtų daryti šio patikslinimo, to, kas yra dabar įtraukta į nutarimo tekstą, pakanka. Mes diskutavome su ponu Stasiu, kad išties tai yra spekuliacijos, kokias sąlygas

Lietuva ir kuriuo laikotarpiu būtų galėjusi gauti iš Tarptautinio valiutos fondo. Lyginti palūkanas taip tiesmukai gali tik visiškai *durnius*, bet čia jau jų problemos yra. (*Triukšmas salėje*) Ir kai mes kalbame apie medikus, tai aš siūlau ponui kalbėtojui pažiūrėti, kokie iš tikrųjų yra medikų atlyginimai. Kai mes kalbėjome apie medikų atlyginimus prieš Naujuosius metus ir būtent Latvija buvo rodoma jums kaip pavyzdys, jūs patys atsimušinėjote nuo to ir sakėte, pažiūrėkite, kaip Latvijoje medikų atlyginimai buvo sumažinti. Pažiūrėkite į tai, pažiūrėkite į viešąją tvarką ir visuomenės saugumą, švietimą ir visas kitas pozicijas, kurias teko mažinti daug labiau, tegul ir neteko mažinti pensijų, nes tam paprieštaravo Latvijos Konstitucinis Teismas.

Manau, kad to, kas yra dabar nutarime, pakanka, ir bus galima tikrai korektiškai bandyti įvertinti tiek, kiek tai apskritai yra įvertinama, kadangi niekas iš mūsų nežinome, kas būtų buvę praeityje, ir negalime to vertinti iš dabarties taško. O kai kalbama apie palūkanų išlaidas, tai galėčiau paklausti priešingoje salės pusėje sėdinčių žmonių – kokio velnio tada iki krizės Lietuvos palūkanų išlaidos buvo visada didesnės už Latvijos per 0,4 BVP procentinio punkto? Siūlau nepritari. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Prašome balsuoti dėl trečiojo J. Razmos pasiūlymo. Balsavo 115 Seimo narių: už pasiūlymą – 11, prieš – 48, susilaikė 56. Pasiūlymui nepritari. Po svarstymo dėl vedimo tvarkos – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Aš tiesiog repliką po balsavimo, gerbiamoji pirmininke, poniai I. Šimonytei, finansų ministrei, būsimai Prezidentei. Geriau būti *durniumi* negu vagimi. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKĖ. Kolegos, prašau susikaupti, ramybės. Ir dabar jau, atrodo, prasidės replikos... (*Balsai salėje*) Replika. Būsiu visiems vienodai teisinga. A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Bet būna problemų, kai esi ir *durnas*, ir vagis. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū, nuomonėmis pasikeitėme.

(*Plojimai, juokas salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonėmis pasikeitėme. Daugiau nesuteiksiu. Motyvai. Svarstymo stadija. Nuomonė už, nuomonė prieš. M. Majauskas – nuomonė už. Tuoj įjungsiu. Prašom. Ar įdėta jūsų kortelė? Gal, gerbiamas Mykolai, jūs galėtumėte per šoninį mikrofoną. Mums neįsijungia aparatūra. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų noriu padėkoti komiteto pirmininkui, kuris gana konstruktyviai sudėliojo klausimus. Klausimai yra tikrai įdomūs. Klausimai yra prasmingi, reikalingi ir tikrai bus labai įdomu išgirsti atsakymus. Man atrodo, kad mes į daugumą iš tų klausimų atsakymus jau sau turime pasakę. Reikia suprasti, kad tie atsakymai, kuriuos mes gausime, bus politiškai vertinami. Dėl tų atsakymų bus balsuojama, dėl tų išvadų bus priimami politiniai sprendimai. Pats tyrimas tikrai įdomus procesas, bet tai bus politizuotas procesas. Man tik telieka apgaillestauti, kad šioje situacijoje komiteto pirmininkas, atrodo, tapo politiniu įrankiu politizuodamas procesą, kuris, atrodo, turėtų būti kaip ir ekonominės pamokos, ekonominio mokslo dalis, o ne politinio tyrimo dalis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Pasakysiu taip: man iki šiol atrodo, kad A. Kubilius padėjo labai daug pastangų ir padėjo Lietuvai išsikapstyti iš dar didesnės duobės, į kurią galėjo įkristi Lietuvos ekonomika. Galite dabar pasijuokti, pone Skardžiau, ir kiti. Tiek to, čia jūsų valia. A. Butkevičius, jau būdamas premjeru, 2013 metų liepos pabaigoje pasako, kad ši praėjusi A. Kubiliaus Vyriausybė galėjo skolintis ir dar daugiau, nes skolinosi labai neblogomis sąlygomis (ką dabar tirsime, nežinau). Buvo kritikuojama A. Kubiliaus Vyriausybės pradėta naktinė mokesčių reforma. Su tokiais lozungais „Mes prieš naktinę mokesčių reformą!“ buvo einama į 2012 metų Seimo rinkimus. Ką pakeitė tuometinė Vyriausybė? Vieną segmentą, koks ten, neapmokestinamasis pajamų dydis tik buvo pakeistas. Su panašiais lozungais buvo einama į 2016 metų Seimo rinkimus. Kas pakeista? Dar vis šnekama, kaip keisime.

Mes gyvename pagal tuos standartus, kurie buvo padiktuoti tos Vyriausybės. Gal buvo galima geriau, bet iš tiesų ponai I. Šimonytė, aš manau, aiškiai ir logiškai paaiškino, kad jeigu yra atsakomybė, tai tam yra institucijos. Jeigu yra noras politikuoti, tai mes tą norą politikuoti ir matome.

Aš matau čia populizmą, sudarant šitą komisiją. Na, gerai, populizmas gal kam nors tautoje ir patiks. Bet matau nedirbamus darbus, kuriuos mūsų Seimas privalėtų daryti, o nedarysime, nes metus laiko iki kitų Velykų ir dar toliau užsiimsime šita „politine archeologija“ (cituojau kolegą). Tai yra viso Seimo laiko švaistymas. Jeigu jūs norite gaišti laiką, prašome gaišti. Jeigu jūs neturite ką daryti, darykite. Lyg ir suprantu konservatorius, kad jie, kaip sakoma, *trolina* ir vaidina, kad čia jie labai nori. Galbūt tai yra ir jų reputacijos klausimas. Į sveikatą. Tai konservatorių pozicija. Liberalų pozicija – nepalaikyti šitos absurdiškos komisijos sudarymo ir mes atskirai dar spręsim, jeigu ji bus sudaryta, ar mes gaišinsime kurį nors savo kolegą, deleguodami jį į šitą komisiją. Greičiausiai ne.

PIRMININKĖ. Ačiū. Apsisprendžiame svarstymo stadijoje dėl siūlomo Seimo nutarimo.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 83, prieš – 19, susilaikė 13. Po svarstymo pritarta.

Priėmimas. Motyvai.

Pastraipsniui, tiesa. Mes turime preambulę. 1 straipsnį galime priimti? Galime. 2 straipsnį galime priimti? Galime. 3 straipsnį galime priimti? Galime.

Dėl viso keturi – už, keturi – prieš. I. Šimonytė – nuomonė už.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Dar spėsiu sureaguoti į keletą replikų ir pasakyti tai, ko nespėjau pasakyti savo kalboje. Pirmiausia linkiu visiems kolegoms, kurie žino, kas yra vagys šitoje salėje, tiesiog kreiptis į atitinkamą instituciją.

Taip pat ponui M. Puidokui norėčiau priminti, kad progų šiaip atsakinėti į šituos klausimus tiek aš, tiek A. Kubilius turėjome daugybę. Labai sunku atsakinėti į klausimus žmonėms, kurie yra užsikimšę ausis. Jeigu klausai atsakymų užsikimšęs ausis, turbūt labai labai sunku tą atsakymą ir išgirsti. Iš to, ką jūs pats pasakėte savo kalboje, tai buvo tokių tradicinių klišių rinkinys, kurių dažnai galima išgirsti „Išsirengusioje tiesoje“ ar kokiose nors kitose panašiose laidose. (*Juokas salėje*) Matyt, man jūsų įtikinti niekuo nepavyktų.

Vertinimai yra labai svarbūs, jie visi yra labai įdomūs, bet reikia nepamiršti vieno paprasto dalyko, kad mes vertinsime praeitį iš dabarties taško žinodami, kad kažkaip visas procesas susiklostė. Jeigu šiandien mes turėtume kitą situaciją (ir aš visiškai pritariu E. Gentvilui, kad dauge liui iš tikrųjų būtų sunku sausas kelnes išlaikyti būnant premjeru arba finansų ministru tuo laikotarpiu ir galvojant, kaip išmokėti pensijas ir algas biudžetininkams), tai vertinimas turbūt būtų visiškai kitas.

Vargu ar mums pavyks parengti kokią nors labai naudingą pamoką ateičiai, nes ateities politikai lygiai taip pat apie savo sprendimus ir jų būtinumą (ir jūs patys tai darote) spęs iš tos realybės, kaip ją mato tuo momentu, kada sprendimai yra priimami. Bet dar kartą... Aišku, tai bus politiškai angažuotas sprendimas, nes tai nebus monografija, nebus mokslo kūrinys. Bus balsuojama dėl tų išvadų. Kokios jos bus, pamatysime ir pamatysime, kas yra didesnis draugas – Platonas ar tiesa. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, bent jau valstiečiai tikrai turėtų žinoti vieną lietuvių liaudies posakį: „Kas buvo, pražuvo ir žole apaugo.“ Nuosekliai tiek mūsų frakcija, tiek aš pasisakiau prieš komisijų kūrimą, nes mūsų pareiga – žmonių gyvenimo kokybę gerinti, o ne bloginti, nes jokios pridėtinės vertės nesukuria komisijos.

Nebuvau ir nesu A. Kubiliaus didelis gerbėjas ir su kolegom ne dėl vieno jų sprendimo kreipėmės į Konstitucinį Teismą. Yra bent 30 sprendimų Konstitucinio Teismo pripažinta antikonstituciniais, bet tai jau buvo.

Aš manau, kad komisijos Lietuvoje šiandien reikalingos (apskritai ir anksčiau) nukreipti dėmesį nuo procesų, kurie vyksta šiandien. Atsakykite man, ar jau mes atsakėme į klausimą ir išsprendėme problemą, kad Lietuvoje nėra juridinių ir fizinių asmenų, kurie turi ir valdo daugiau kaip 500 hektarų žemės? Arba jau didieji latifundistai moka ne 3 %, o bent 15 % nuo pajamų? Ir tų klausimų yra labai daug.

Manau, turbūt nė vienas iš čia sėdinčių netiki, nors čia bando mus įtikinti, kad komisijos reikia, kad ko nors išmoktume. Apskritai komisijos išvadų dažniausiai niekas net neskaito. Manau,

kad kalba, kad nepasikartotų krizė... Krizė greičiausiai kils dėl mūsų neveikimo žmonių labui, o tikrai politikavimai ir *špilkavimai*, ir kandžiojimai vieni kitų. Todėl visiškai pypt būtų...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. SYSAS (*LSDPF*). ...kalba apie tai, kad šita komisija turi dirbti net iki kitų metų balandžio 15 dienos. Dar to per 22 metus darbo parlamente nebuvo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Aš, skirtingai nei gerbiamas A. Sysas, kuris nėra didelis A. Kubiliaus gerbėjas, esu didelis A. Kubiliaus gerbėjas. Man atrodo, kad tas laikotarpis, kuris buvo Lietuvoje, buvo labai labai nelengvas. Mes visi tai žinome. Ir aš tikrai didžiuojuosi, jog man buvo galimybė dirbti su A. Kubiliumi ir matyti jo išmintį, jo drąsą, jo gebėjimus priimti sprendimus, teisingus sprendimus, nepopuliarius, bet labai reikalingus sprendimus. Ir aš tikiu, kad šita komisija tuos dalykus taip pat atskleis, todėl kviečiu palaikyti šį sprendimą ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš – R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Iš tiesų džiaugiuosi ir posėdžio pirmininkės sprendimu, kad ji nepalaikė šitos komisijos sudarymo svarstymo stadijoje. Aš, sekdamas tuo pavyzdžiu... Nes aš prisimenu, kai mums su Rima teko 2009 metais... 2008–2012 metų kadencijoje dirbti, aišku, buvo daug *pasišpilkavimų*, daug diskusijų dėl biudžeto, dėl finansinių drausmės dalykų, skirtingai nei Mykolas, aš tikrai nebuvau gerbiamojo A. Kubiliaus gerbėjas ar fanas ir ne vieną kartą esu ir apsižodžiavęs ir viešai, ir asmeniškai kartais, bet, aišku, buvo skirtingų ideologijų dalykai.

Man klausimą kelia kitas dalykas, kodėl mes, Seimas, nebandome išsiaiškinti krizės priežasčių ir kodėl krizė ateina pas mus į Lietuvą iš tiesų gana dažnai. Aišku, tai priklauso ne vien nuo mūsų pačių sprendimų, nuo Lietuvos sprendimų, bet ir nuo tam tikrų geopolitinių dalykų, bet apie tai niekas nekalba.

Dar labiau mane nuliūdino atkurta nauja LDD partija – ji iš tikrųjų šiandien sudaro valdančiąją daugumą ir būtent 2012–2016 metais mes buvome valdančiojoje daugumoje, mes turėjome absoliučią daugumą, ir jokios komisijos, jokių tyrimų nebuvo, nors ne vieną kartą apie tai šnekėjome, ar nereiktų to dalyko daryti. Keista, kodėl taip yra ir kodėl bandoma Seimą įvelti į kažkokį bobturgį, ir šiandien padaryti, kad vienas kitą mes pjautume, estume, kaltintume.

Partija „Tvarka ir teisingumas“ iš tikrųjų niekada nebus ir nebuvo ta, kuri dalyvautų tuose žaidimuose. Mes esame už konstruktyvų darbą ir kad tas darbas Seime vyktų išties vardan žmonių. Jeigu mes pasižiūrėsime į darbotvarkę... Šiandien aš nuėmiau... Lygiai 1 val. 40 min. mes svarstome klausimą, kuris yra dešimties metų senumo. Kažkas nori už tai apsiginti mokslinį darbą, kažkas nori suvesti asmenines sąskaitas ir buvusiam premjerui, kalbu, 2012–2016 metų premjerui įkasti ir, kas keisčiausia, kad iš tos dabartinės valdančiosios daugumos buvęs patarėjas tą dalyką daro. Kai kas nori vėl pasidaryti reklamą per kitus žmones.

Mielieji mano, mes tiesiog pamėginkime pažiūrėti į veidrodį šiandien parėję namo, pasižiūrėkime filmuotą medžiagą, ką mes šiandien posėdžių salėje darome...

PIRMININKĖ. Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). ...ir pasižiūrėsime, kaip vertina. Tikrai kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Kubilius – nuomonė už.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš iš tikrųjų raginčiau čia gal taip ramiau pritariti komisijai. Be abejo, jinai yra tam tikras politinis veiksmas, bet Seimas yra politinė institucija. Čia mes kažkaip nesigėdykime Seime... Man keista, kai Seime nuskamba žodžiai, čia mes ką nors politizuojame ar nepolitizuojame. Iš kitos pusės aš nuoširdžiai noriu šiandien padėkoti E. Gentvilui ir M. Majauskui už tokius teigiamus žodžius A. Kubiliaus atžvilgiu, bet ne apie A. Kubilių čia kalba ir daina. Iš tikrųjų kalba ir daina yra apie reguliarius dalykus, kuriuos mes turime labai gerai suprasti ir iš tikrųjų suvokti, kad gyvename globaliame pasaulyje. Aš jau kalbėjau apie krizių pasikartojimą – jos nuo mūsų nepriklauso.

Noriu priminti, kad ta pati 2008 metų (ar kaip vadinsime) krizė prasidėjo 2008 m. rugsėjo 15 d., kai „Lehman Brothers“ – didysis bankas Jungtinėse Amerikos Valstijose kreipėsi dėl bankroto procedūros. Taigi yra žinomi reguliarūs reiškiniai, kuriuos reikia įsivardinti: vienas iš jų yra

globalios krizės. Jų pasekmės būna įvairios, dažniausiai skausmingos, bet reikia joms būti pasirošusiems, todėl aš iš esmės ir pritariu komisijai, nes galbūt padės šiai Vyriausybei susimąžinti savo norus išlaidauti, o tai jau šiandien matome.

Yra kitas žinomas reguliarus reiškinys – tai Mėnulio pilnatis, kuri kaip tik dabar yra. Kaip žinoma, kai tik pilnatis, taip P. Gražulis ir A. Skardžius lipa į tribūną ir kalba apie konservatorius. Bet apie Mėnulio pilnatį mes nekalbame ir apie to pasekmes aš taip pat raginu nekalbėti. Aš noriu, gaila nebėra M. Puidoko salėje. (*Balsai salėje*) Yra, atsiprašau. Jis pasakė tokią gana reikšmingą kalbą, kai kurie skaičiai ten gal šiek tiek nuo lubų nurašyti, bet man labai įstrigo žodžiai apie tai, kaip M. Puidokas savaitgalį susitiko su paprastais žmonėmis ir jie sakė: mes norime žinoti atsakymus. Mindaugai, aš savaitgalį taip pat išėjau į lauką...

PIRMININKĖ. Laikas!

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). ...susitikau su savo kaimynais sodų bendruomenės nariais ir jie sakė: mes irgi norime žinoti atsakymus, mes norime žinoti atsakymus apie Agrokoncerną, apie tuos...

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamas kolega.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). ...latifundininkus ir t. t., ir t. t. Aš raginu iš tikrųjų įsiklausyti į žmonių norus ir balsuoti už šitą komisiją, balsuoti ir už kitą komisiją.

PIRMININKĖ. A. Skardžius – nuomonė prieš.

A. SKARDŽIUS (*LSDDF*). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Išties A. Kubiliui noriu pasakyti, kad ir per pilnatį bėgioja vilkolakiai. Tai aš manau, jūsų pusėje ne vienas vilkolakis sėdi.

Dabar apie archeologiją. Noriu atkreipti kolegų dėmesį, kodėl reikia kasti arba kodėl nereikia kasti. Paprastai vilties turėti, kad galima kažką iškasti, kai konservatoriai, būdami valdžioje, taip įbetonuoja tuos poliuis, nežinau, kaip reikės, jeigu bus pritarta šiems sprendimams, pagalasti įrankius Biudžeto ir finansų komitetui, archeologinius, galbūt trotilo tonomis, kad išjudintų tuos pamatus, nes iki 2022 metų sukalti kuoliukai, kai reikės grąžinti paskutinius pasiskolintų 7 mlrd. eurų 5 mlrd. eurų. Tai pagrindiniai nuo šių metų iki 2022 metų, gerbiamieji, tai einamieji klausimai.

Didžioji paskolos dalis bus grąžinama dabar, todėl tikėti tai, kad pavyks iškasti, ką konservatoriai krizės metais padarė, aš tikrai turiu mažai vilties. Aš, matydamas tą veidmainystę dėl „Leo LT“, kai per krizę buvo grąžinta 600 mln. „Leo LT“, kai buvo galima jų negrąžinti, nes jiems už dyką padovanoti Vakarų skirstomieji tinklai uždirbo milijardą ir A. Kubilius 600 išmokėjo tam, kad galbūt pasiskolintų... Tai štai, tikrai turiu mažai vilties. Kolegos, rimtai pagalvokite, jeigu neturite trotilo tonos, geriau nepradėti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. V. Poderys – nuomonė už.

V. PODERYS (*LVŽSF*). Dėkui, pirmininke. Manau, kad siūlymą reikia palaikyti, projektą palaikyti, tuo labiau kad paskutinės diskusijos ir mano kaimynas, kolega S. Jakeliūnas tikrai... Matyti, kad yra tendencijos padaryti neutralų tyrimą, tyrimą kontekste, kad jis duotų geras pamokas ir gerą supratimą, tikintis, net nesitikintis, bet numatant krizes į priekį, kurių neišvengiamai bus. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū. E. Gentvilas – nuomonė prieš.

E. GENTVILAS (*LSF*). Suprantu, kad turbūt beprasmiška šnekėti, kai net patys konservatoriai neria į absurdo purvą, kuriame bus *išmozoti*, juk patys nieko kito ir negalite tikėtis, bet vis tiek šneku. Pavyzdžiui, ką reiškia klausimo formuluotė „Krizės Lietuvoje priežastys?“ Na, primenu, „Lehman Brothers“ ir kiti, 2008 metai, aš suprantu, kad, ko gero, planuojate tirti socialdemokratų, ankstesnės – G. Kirkilo Vyriausybės ar A. M. Brazausko Vyriausybės veiksmus. Tyrinėkite savo patriarchą ar dabartinį pirmininką, tai jūsų valia. Bet supraskite, kad pasaulinė krizė buvo ir ne Lietuva kalta, ne Lietuva galėjo atsispirti. Lietuva galėjo nebent geriau pasiruošti. Šitais savo desperatiškais veiksmais jūs užsiimate revanšizmu ir pirmiausia dabar kalbu apie Valstiečių ir žaliųjų pseudo- išplaukusią partiją, apjuodinti buvusias valdžioje partijas – tą pačią Socialdemokratų partiją, Tėvynės sąjungą, Liberalų sąjungą, net savo dabartinius kolegas valstiečius, kurie palaikė tuometinę 2008–2012 metų Vyriausybę.

Taip pat tas jūsų revanšizmas yra nukreiptas prieš bankus ir tai skamba ne pirmą kartą, kai Seimo Pirmininkas pasako, kad atstovauja svetimiems bankams vienas žymus ekonomistas. Tai

yra Europos Sąjungos atvira rinka ir mes turime suprasti, kad bendroje rinkoje bendrai dirbame. Iki kur mes nueisime su tokiais polėkais? Aš nežinau, gal dar nesusipratote, bet, pavyzdžiui, yra pasiūlymas – pradėti tirti, ar ne per anksti Lietuva 1990 m. kovo 11 d. paskelbė nepriklausomybę. Estai paskelbė vėliau ir estai šiandien gyvena geriau. Tai gal kalta Lietuva, kad per anksti ir pirmoji išėjo iš Tarybų Sąjungos. Kolegos, neužsiiminėkite absurdais. Jeigu jums ne gėda, man už jus gėda. Svarstykite.

PIRMININKĖ. Ačiū. Balsuojame priėmimo metu dėl Seimo nutarimo.

Šio nutarimo priėmimas

Skelbiu balsavimo rezultatus. Balsavo 120 Seimo narių: 83 – už, prieš – 19, susilaikė 18. Seimo nutarimą dėl pavedimo Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetui atlikti parlamentinį tyrimą (ir jo jau neskaitau) skelbiu priimtą. (*Gongas*)

Suteikiu žodį S. Jakeliūnui, komiteto pirmininkui. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkui, gerbiamoji pirmininke. Nežinau, ar verta dėkoti, ir turbūt nedėkosiu Seimui už šio nutarimo projekto palaikymą, nes jis įpareigojo atlikti darbą, kuris, ko gero, nėra niekada buvęs atliktas čia, Seime, ir apskritai valstybėje. Įvertinti tokius reiškinius tikrai sudėtinga.

Bet, reaguodamas į pono Gentvilo, vyresniojo Gentvilo, komentarus, nevertinsiu jų detaliam, tik paklausiu, ką jis turėjo omenyje sakydamas, kad svarstys atšaukti savo atstovą iš komisijos? Pavedimas yra Biudžeto ir finansų komitetui atlikti šį tyrimą ir jūsų atstovas yra profesorius K. Glaveckas. Jis pradėjo tyrimą 2010 metais ir dabar yra komitete, tai jūs apsvarstykite, ar jį atšaukiate, ar neatšaukiate iš komiteto. Jeigu taip, tai priimkite sprendimus nedelsdami, nes mes turėsime pradėti darbą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, panašu, kad mes dar labai ilgai replikuosime. A. Butkevičius. Jūs buvote paminėtas.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Noriu pasakyti keletą žodžių dėl to, kad E. Gentvilas paminėjo mano pavardę.

PIRMININKĖ. Dabar jūs paminėjote Eugenijų.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Kolega, aš noriu pasakyti jums, kad kai jūs kalbate, visada kalbėkite tiesą, nes šitaip užsitarnauti politinį kapitalą yra negražu. Aš pasakiau, kad sprendžiant tuo metu krizinę situaciją, nemažinant pensijų ir atlyginimų, niekas nebūtų pasikeitę, jeigu dar būtų pasiskolinę, ir įvardijau tam tikrą sumą. Bet niekada nesakiau, kad aukštomis palūkanomis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, dėl mūsų darbo tvarkos. Pirmą valandą turėtų... (*Balsai salėje*) Vieną minutę! Noriu su jumis pasitarti. Pirmą valandą turėtų prasidėti Vyriausybės valanda. Valdančioji koalicija siūlo daryti Vyriausybės pusvalandį, leisti klausti tik opozicijai ir pasivyti tuos įstatymų projektus, kuriuos mes rytiniame posėdyje galėtume svarstyti. Ar galime tam priartinti? (*Balsai salėje*) Kad darome Vyriausybės pusvalandį nuo 13 val. 30 min. Dėkoju.

Dabar žodį suteiksiu replikuoti K. Masiuliui.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, kad pažiūrėjote ir į opozicijos pusę.

PIRMININKĖ. Visada pažiūriu.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Bet aš pirmasis stovėjau prie mikrofono.

Mielieji, jeigu žmogus įstringa praeityje ir visą laiką išgyvena dėl praeities, psichologai sako, kad jis igauna neurotišką būseną, yra kontrproduktyvu. Jis nebekuria savo gyvenimo ir gadina visų aplinkinių gyvenimą.

Jeigu tai daro politikai, tai einama į politinę neurozę. Aš sutikčiau, kad kurtume komisiją ir aiškintumės, kodėl kada Airija augs daugiau negu mes, kada net Liuksemburgas, turintis gerą bazę, augs daugiau negu mes, kurtume komisiją, kuri paskatintų mūsų didesnę augimą. Tai būtų produktyvu.

Jei mes gaišinsime laiką ir kursime komisijas, kurios tirs praeitį, o ne tai, ką mes galime dabar padaryti geriau, tai jūs neturite ką veikti, mielieji valdantieji.

PIRMININKĖ. Replikos po balsavimo turėtų būti labai trumpos. J. Olekas labai trumpai kalbės.

J. OLEKAS (LSDPF). Pirmininke, aš dėl vedimo tvarkos. Kadangi mūsų kolegos Vyriausybės nariai yra susirinkę, o čia, man atrodo, tikrai gaištame ne patį geriausią laiką, aš siūlyčiau dabar paklausinti Vyriausybę ir tada tęsti diskusijas. Jie dabar pusę valandos turės...

PIRMININKĖ. Mielas kolega, kadangi mes jau aptarėme ir tai buvo bendru sutarimu, nebegrįškime prie to, ką jau nusprendėme. Pusę valandos mes dirbsime labai racionaliai, o Vyriausybės nariai, jeigu galės, paklausys taip pat.

E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš tik atsakau savo mielam kolegai S. Jakeliūnui, su kuriuo nemažai košės kartu suvalgome rytais, dėl K. Glavecko. Tiriamuoju laikotarpiu jis buvo Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas. Be jo žinios skolinimosi politika nevyko. Ar jis galėtų save tirti? Aš manau, kolega K. Glaveckas privalo nusišalinti, nes analizuojami jo, kaip komiteto pirmininko, veiksmai.

13.00 val.

Įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Naujosios Zelandijos partnerystės susitarimo dėl santykių ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-1557 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos, dirbame toliau. Kadangi mes atkreipėme dėmesį, kad yra ministrai ir kaip tik laikas pateikti įstatymo projektą buvo numatytas 12 val. 55 min., kviečiu L. A. Linkevičių pateikti įstatymo „Dėl Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Naujosios Zelandijos partnerystės susitarimo dėl santykių ir bendradarbiavimo ratifikavimo“ projektą Nr. XIII-1557.

Prašau, gerbiamasis ministre, tribūna jums.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Pirmiausia, gal ir ne tas klausimas, noriu visus pasveikinti su narystės NATO metinėmis.

O klausimas tikrai, manau, nesudėtingas ir trumpas, nes tai yra bendro pobūdžio politinis susitarimas tarp Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos. Juo būtent (galima jį vadinti *rėminiu* susitarimu) apibrėžiami mūsų intensyvesni santykiai, kad jie būtų veiksmingesni. Apibrėžiamos sritys, pradedant žmogaus teisėmis ir baigiant kultūra, darbu, nelaimių valdymo reikalais, jūrų reikalais, transporto, teisinio bendradarbiavimo. Tai yra bendro pobūdžio susitarimas, tačiau pagal teisinius reikalavimus jis turi būti ratifikuotas parlamentu, todėl ir teikiame, ir prašome jūsų pritarimo. Jei būtų klausimų, atsakyčiau.

PIRMININKĖ. Yra du norintys paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Tumėnas. Prašau. Vieną minutę! Tuoj įjungsiu mikrofoną. S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą. Norėčiau sužinoti, ar ši sutartis yra tokia rutininė, ar ji gyvena savo gyvenimą? Man tai yra svarbu. Ar tuo pačiu metu ir visos Europos Sąjungos šalys tą patį seimuose daro, tvirtina? Kiek tai kainuos Lietuvai ar nekainuos visai?

Toliau. Ar jūs esate vien tik koordinatorius, nes čia apima įvairias sritis: ekonomiką, žemės ūkį, švietimą – viską? Ar kiti ministrai apie tą sutartį žinos, ar tiktai čia jūsų ministerijos kompetencija? Ką reiškia, ar čia vertimo problema, ar kas, toks terminas, kad ir šaulių problemas ten spręsite? Kokių šaulių, galima sužinoti?

L. A. LINKEVIČIUS (LSDDF). Daug klausimų, bet pamėginsiu atsakyti. Kaip jau sakiau, pakartosiu – čia yra bendro pobūdžio susitarimas, bet kadangi jis tarptautinis – Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos, todėl reikia ratifikuoti mūsų Seime.

Ar visuose parlamentuose tokie reikalavimai, jums taip kategoriškai nepasakysiu, bet šiuo metu devynios Europos Sąjungos šalys yra jau ratifikavusios savo parlamentuose šį susitarimą.

Ką dabar tai duos? Kadangi tai yra *rėminis*, bendro pobūdžio, tai jis kaip ir nuties kelią kitiems susitarimams. Pavyzdžiui, mums reikia laisvosios prekybos susitarimo su Naująja Zelandija. Dar negautas mandatas Europos Tarybos derėtis, tačiau šį pavasarį tikimasi jį gauti ir pradėti laisvosios prekybos susitarimą, bet tam, kad tie kiti susitarimai būtų pradėti ir vykdomi, reikia šito bendro pobūdžio. Tiesiogiai, kad sukeltų finansinių ar kokių nors pasekmių, to nėra, tai yra

grynai politinės valios išreiškimas ir išryškinimas Naujosios Zelandijos, kaip ypatingo Europos Sąjungos partnerio.

O dėl šaulių galbūt čia yra kokių netikslumų, nes visos sritys išvardintos – klimato kaita, energetika, saugumas, tiesiog visos sritys, kurios galėtų jums ateiti į galvą, yra išvardintos tenai, todėl taip ir parašyta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Mielas kolega, atsakau sveikinimu į sveikinimą. Man atrodo, tikrai galime pasidžiaugti dėl narystės metinių.

Klausimas mano būtų labai paprastas. Nuo praeitų metų sausio 12 dienos jau įsigaliojo ir pradėtos taikyti kai kurios šito Naujosios Zelandijos ir Europos Sąjungos susitarimo nuostatos. Kodėl mes beveik metus, daugiau kaip metus užtrukome ateiti čia į tribūną? Ačiū.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDDF). Ačiū. Iš tikrųjų dar daugiau galiu, kolega, pasakyti. Čia yra toks... Nuo 2007 metų galiojo bendra deklaracija dėl Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos santykių ir bendradarbiavimo. Ji kaip ir apėmė tas sritis, tačiau tai nebuvo susitarimas, tai buvo deklaracija, todėl nuo 2007 metų visos tos nuostatos galiojo, bet, tiesą sakant, kad galiotų, čia kokio nors ypatingo ir nereikia teisinio reguliavimo. Čia daugiau yra politinis pareiškimas, todėl čia nėra kokio nors nei vėlavimo, nei skubėjimo. Tuo labiau, kaip jau minėjau, devynios Europos Sąjungos šalys ratifikavusios, tai tikrai dar ne dauguma, bet vis tiek tą darbą turime atlikti. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamasis ministre. Jūs atsakėte į klausimus.

L. A. LINKEVIČIUS (LSDDF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Po pateikimo nuomonė už. J. Olekas nori kalbėti? Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš tikrai kviečiu po pateikimo pritarti ir kviečiu atidžiai peržiūrėti Užsienio reikalų komitete į sąvokas, kurias čia pastebėjo ir mano kolega, kad galbūt vertimo yra kai kurių neatitikimų.

Prašyčiau, kad būtų tiksliai išversta į lietuvių kalbą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Tikime, kad taip ir padarys pagrindinis komitetas, kurį norime ir... Nuomonės prieš nėra. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime bendru sutarimu.

Noriu paskelbti, pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomas komitetas nenumatytas. Siūloma svarstyti gegužės 10 dieną. Galime sutarti bendru sutarimu? Dėkoju.

13.05 val.

Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1513(2)ES (svarstymas)

Grįžtame prie darbotvarkės. Darbotvarkės 1-7 klausimas – Draudimo įstatymo Nr. IX-1737 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1513(2). Biudžeto ir finansų komitetas. A. Palionis jau ruošiasi į tribūną. Prašom paskelbti išvadą.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė Draudimo įstatymo pakeitimo projektą ir bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui, komiteto išvadoms ir komiteto pasiūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu papildomo komiteto, Teisės ir teisėtvarkos komiteto, pranešėją I. Šiaulienę. Prašom, kolege, pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

I. ŠIAULIENĖ (LSDDF). Gerbiamieji kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas taip pat savo posėdyje kovo 7 dieną svarstė Draudimo įstatymą. Teikė savo pasiūlymus pagrindiniam komitetui ir bendru sutarimu jam pritarė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių dalyvauti diskusijoje nėra. Kviečiu pagrindinio komiteto pranešėją, mums reikia aptarti gautus pasiūlymus. Vienas iš pasiūlymų buvo dėl 33 straipsnio. Seimo narių A. Palionio, V. Ažuolo pasiūlymas.

A. PALIONIS (LSDDF). Galiu pristatyti.

PIRMININKĖ. Jūs pristatykite ir tada pakomentuokite komiteto argumentus. Aš tik dar kartą atsiprašau gerbiamosios Vyriausybės narių, mes kaip ir sutarėme, kad Vyriausybės valandą pradame 13 val. 30 min.

A. PALIONIS (LSDDF). Ačiū. Ačiū, posėdžio pirmininke. Pasiūlymo esmė yra tokia, kad įstatymo 33 straipsnio 4 dalies keitime yra skelbiama, kas yra draudžiama skelbti, reklamuoti ir pristatyti savo teikiamų draudimo produktų platinimo paslaugas kaip nepriklausomas ar kitaip informuoti apie jas, kai atlygis už šias paslaugas nėra gaunamas iš draudėjo. Esmė ta, kad direktyva reikalauja, kad tokios nuostatos galiotų tik platinant investicinius draudimo produktus, o šita redakcija galioja visiems draudimo brokerių platinamiems produktams, todėl mes su V. Ažuolu ir koreguojame, kad tai būtų platinant draudimo principu pagrįstus investicinius produktus ir draudimo tarpininkui, kas yra draudžiama.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bet jums tenka prievolė pasakyti ir komiteto nuomonę.

A. PALIONIS (LSDDF). Komitetas nepritarė. Argumentai, kad projekto nuostata dėl nepriklausomų paslaugų teikimo yra skirta apsaugoti kliento interesus, kad nebūtų sudaromas klaidingas įspūdis apie teikiamų paslaugų nepriklausomumą, faktiškai 97 % atvejų draudimo brokerių įmonės atlygį gauna už draudimo tarpininkavimą tiesiai iš draudimo įmonių, o ne iš klientų ir gaunamas atlygis vienaip ar kitaip kelia tam tikrą interesų konfliktą ir draudimo brokerių įmonei, todėl abejoja, ar tokia paslauga galėtų būti vadinama nepriklausoma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už pasiūlymą – J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Iš tikrųjų aš norėčiau pritarti kolegų teikiamam pasiūlymui, manau, kad jis leidžia geriau supažindinti klientą ir gauti geresnę paslaugos pasirinkimą. Išimtis yra, ko negalima daryti, todėl kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė prieš pasiūlymą – S. Jakeliūnas.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Su pasiūlymo autoriais mes taip pat bendravome, taip pat šiandien diskutavau ir su Finansų ministerija. Gavome Draudimo brokerių rūmų vertinimą ir suprantame jų susirūpinimą, nes dabartinę redakciją tikrai galima interpretuoti taip, kad apskritai draudžiama bet kokia reklama ir informavimas apie produktų platinimo paslaugas. Tai, suprantama, yra nepriimtina. Todėl šiame etape siūlyčiau vis dėlto pritarti Biudžeto ir finansų komiteto pozicijai, kuri buvo išdėstyta, ir argumentai buvo pateikti gerbiamojo pranešėjo. O pateikimo... priėmimo metu, prieš priėmimą mes pakoreguosime redakciją, kad nebūtų tokios dviprasmybės, nes dabar parašyta taip: „Draudžiama skelbti, reklamuoti, pristatyti savo teikiamas draudimo produktų platinimo paslaugas kaip nepriklausomas ar kitaip informuoti apie jas.“

Žodis „jas“ turėtų būti siejamas gramatiškai su žodžiu „paslaugas“, kitaip sakant, Draudimo brokerių rūmai tikrai teisingai tada argumentuoja, kad jiems neva draudžiamos reklamuoti bet kokios paslaugos. Finansų ministerijos intencija buvo susieti šitą žodį su žodžiu „nepriklausomas“. Bet kadangi žodis „nepriklausomas“ yra būdvardis, tai žodis „jas“ netinkamas. Čia yra redakcinė pastaba, bus ištaisyta.

Siūlau nepritarti šių pasiūlymų iniciatoriams, autoriams, ir kartu palaikyti Biudžeto ir finansų komiteto poziciją su mūsų išipareigojimu, kad redakcinė klaida bus ištaisyta.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiamieji, apsisprendžiame dėl pasiūlymo, kurį teikia V. Ažuolas ir A. Palionis. Balsuojame dėl Seimo narių pasiūlymo. A. Palionis ir V. Ažuolas teikia pasiūlymą dėl 33 straipsnio. Komitetas nepritarė.

Balsavo 75 Seimo nariai: už pasiūlymą – 51, prieš – 6, susilaikė 18. Pasiūlymui pritarta.

Dar buvo gautas vienas pasiūlymas, tačiau jis bus svarstomas priėmimo stadijoje, nes neišlaikytos valandos svarstymo metu.

Dėl viso šio įstatymo projekto po svarstymo. S. Jakeliūnas – nuomonė už. Nėra nuomonės prieš. Kolegos, gal galime nekalbėti ir bendru sutarimu? S. Jakeliūnas nori akcentuoti. Prašom.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). Kolegos, aš nežinau, ar visi teisingai supratome, už ką čia nubalsavome. Buvo nubalsuota už pasiūlymą, kurį aš paaiškinu, kad nereikėtų palaikyti. Redakcinė pastaba bus pateikta, ir aš tikiuosi, kad priėmimo metu...

PIRMININKĖ. Priėmimo metu.

S. JAKELIŪNAS (LVŽSF). ...mes įvertinsime, todėl pasiūlymas bus registruotas. O įvertinus visa tai, už visą nutarimo projektą svarstymo etape, be abejo, siūlau pasisakyti ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galime bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu.

J. Olekas nori repliką.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, aš žinau, kad yra ir kitos pataisos.

PIRMININKĖ. Taip, aš apie jas minėjau ir sakiau, kad jos bus priėmimo metu, nes iki svarstymo nepraėjo nustatytas valandų laikas. Priėmimo stadijoje jas būtina įvertinsime. Dėkoju už bendrą sutarimą šiam įstatymo projektui pritarti po svarstymo bendru sutarimu.

13.13 val.

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 31² straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1394(2) (svarstymas)

Skelbiu mūsų darbotvarkės 1-8 klausimą – Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo 31² straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-1394(2). Ekonomikos komiteto pranešėjas A. Baura jau tribūnoje. Prašome.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, šių metų kovo 14 dieną svarstė minimą įstatymo projektą ir bendru sutarimu priėmė tokį sprendimą: pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, pasiūlymų nėra, bet diskutuoti yra užsirašęs E. Gentvilas. Ir aš maloniai jį kviečiu.

E. GENTVILAS (LSF). Bandysiu kalbėti trumpai, nors problema yra gana didelė. Yra toks tarptautinis jūrų ir uostų saugos kodeksas, angliškai „International Ship and Port Security Code“, kuris numato tam tikrus bet kurio uoste įsikūrusio terminalo standartus. Kiekvienas terminalas privalo atitikti tuos saugos standartus.

Ir lig šiol reguliavimas egzistuoja toks. Uosto direkcija, administruojanti visą teritoriją ir nuomojanti tą teritoriją terminalams, vykdo kasmetinę terminalų patikrą, ar atitinka tuos ISPS kodekso reikalavimus. Kaip papildomas saugiklis – sprendimą dėl atitikimo priima ne pati Uosto direkcija, kuri dažnu atveju gali būti subjektyvi, yra buvę praktikoje tokių subjektyvių dalykų, tačiau sprendimą priima aukštesnė instancija Susisiekimo ministerija.

Mano paties darbo praktikoje buvo tokia istorija su „Klaipėdos hidrotechnika“. Savininkai kyšininkavo, darė įtaką, ir Uosto direkcijos atsakingi pareigūnai nematydavo jokių problemų nušizengiant saugos reikalavimams „Klaipėdos hidrotechnikos“ teritorijoje. „Klaipėdos hidrotechnikos“ savininkas yra baustas už kyšių siūlymus, kyšių davimus įvairiems pareigūnams. Aš negaliu teigti, kad Uosto direkcijos pareigūnai kaip nors nešvariai nematė, tačiau jie nuslėpdavo tuos egzistuojančius pažeidimus.

Man Uosto direkcijos saugos pareigūną, vadovą teko išmesti iš darbo, jis, natūralu, kreipėsi į teismą, teismą jis pralaimėjo. Buvo nustatyta, kad jis sąmoningai nematė kai kurių problemų, vykstančių viename iš mano minėtų terminalų, sąmoningai slėpė ir maskavo šituos nesklandumus ar pažeidimus ir tokiu būdu leido įmonei veikti pažeidžiant tarptautinio kodekso reikalavimus. Tai gerai, kad mes jį pagavome ir pašalinome iš darbo. Tačiau ši susiklosčiusi situacija teoriškai galėtų egzistuoti ir toliau. Uosto direkcijos kai kurie pareigūnai gali būti susiję su kai kurių terminalų savininkais ir nematyti tų problemų, ir uosto direktoriui nepasakyti tų problemų.

Man lyg ir atrodytų... Aš apeliuoju į susisiekimo ministrą, jis irgi gerai supranta tą sistemą, pats buvęs vieno iš terminalų, vienos iš įmonės vadovas, jis turėtų suprasti, kad Susisiekimo ministerija yra papildomas saugiklis, leidžiantis užkirsti galimus pažeidimus. Jeigu viską paliekame Uosto direkcijos rankose, nors aš dabartiniiais jos vadovais ir pasitikiu, manau, kad nesikartoja tokios praeities istorijos, kokios buvo 2011 ir 2012 metais, bet, man atrodo, to papildomo saugiklio panaikinimas nėra sveikintinas dalykas.

Suprantu, kad bandoma debiurokratizuoti iš aukštesnio lygio permetant į žemesnį lygį visą atsakomybę, tačiau žinodamas įvairias galimas ir praeityje buvusias sąsajas, aš kol kas susilaikysiu. Turėsiu kitą savaitę susitikimą Susisiekimo ministerijoje su viceministrais, aš manau, aptarsime. Aš nesu kategoriškas, bet patirtis, praeitis yra pasviline padus, pasibaigusius teismais. Ge-

rai, kad pasibaigė teisingai, taip, kaip aš įsivaizduoju. Bet šiek tiek raginčiau įtikinti, kodėl reikia nuleisti į žemesnį lygį, atsisakant vieno iš kontrolės lygmenų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pasiūlymų nebuvo gauta. Nuomonė už, nuomonė prieš po svarstymo. Norinčių kalbėti nėra. Gal galime balsuoti ar bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Buvo išsakyta nuomonė, kad reikia balsuoti.

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 47, prieš – 1, susilaikė 8. Po svarstymo pritarta.

13.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. kovo 15 d. nutarimo Nr. XIII-1031 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IV (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1837 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Skelbiu 1-9a darbotvarkės klausimą – projektą Nr. XIIIIP-1837. Kviečiu A. Baurą papildyti sesijos darbų programą. Pateikimas.

A. BAURA (LVŽSF). Dėkoju už suteiktą galimybę. Gerbiami kolegos, prašau tokį nutarimo projektą papildyti trimis teisės aktais, tai būtų Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo tam tikrų straipsnių ir pakeitimų įstatymas, taip pat Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymas bei Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 463 straipsnio pakeitimo įstatymas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių paklausti nėra. Po pateikimo norinčių kalbėti nėra, galime bendru sutarimu? Galime.

Svarstymas. Norinčių kalbėti nėra. Bendru sutarimu pritariame? Pritariame.

Priėmimas. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 53, prieš nėra, susilaikė 3. Seimo nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.20 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 3, 6, 9 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1250, Kelių įstatymo Nr. I-891 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1251, Administracinių nusižengimų kodekso 463 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1252 (pateikimas)

Gerbiamas ponas A. Baura nori pateikti įstatymo projektus Nr. XIIIIP-1250, Nr. XIIIIP-1251 ir Nr. XIIIIP-1253, kuriuos ką tik minėjo. Pateikimas. Tikimės, kad mes suspėsime laiku.

A. BAURA (LVŽSF). Kadangi tikrai laiko nedaug, tai aiškinamajame rašte yra gana plačiai tikslai išdėstyti. Aš būsiu visiškai konkretus ir trumpas.

Kelių plėtros programos priežiūros projektu siūloma kelių naudotojo mokesčių keisti į rinkliavą, grindžiamą nuvažiuotu atstumu, ir labiau diferencijuoti rinkliavos tarifus pagal transporto priemonių taršos lygį. Įvedus kelių rinkliavas, būtų labiau atsižvelgiama į vietinius kelių infrastruktūros naudotojus, kurie dabar už trumpą atstumą sumoka nepagrįstai didelį mokestį. Pavyzdžiui, tiek už važiavimą tranzitu per Lietuvą, tarkime, iš Medininkų iki Klaipėdos važiuoja tranzitu, moka tuos pačius 11 eurų už tą vinjetę, palyginus su, tarkime, kitu transporto valdytoju, kuris tuo keliu gal tiktai trejetą ketvertą kilometrų važiuoja. Mokestis yra tas pats, kaip aš minėjau, 11 eurų. Kelių rinkliava leistų užtikrinti teisingą išlaidų kelių infrastruktūrai sukurti ir išlaikyti padalinimą.

Kad būtų gal didesnis aiškumas, apie tarifus norėčiau keletą žodžių pasakyti. Parengti Susisiekimo ministerijos tarifai yra panašūs į kai kurių šalių, kurios jau taiko analogišką rinkliavą ir kurių ekonominis išsivystymo lygis irgi yra panašus į Lietuvą. Būtent tame projekte, kurį aš teikiu, yra numatyta, kad minimalus rinkliavos tarifas bus nuo 3,5 euro cento, o maksimalus būtų iki 16 euro centų.

PIRMININKĖ. Gal jūs sutiktumėte atsakyti į klausimus dabar?

A. BAURA (LVŽSF). Sutinku.

PIRMININKĖ. Taip, sutiksite. Ačiū. Pirmasis klausia J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, viskas aišku – jūs siekiate pakeisti vadinamąją vinjetę nuo nuvažiuojamo ir nustatyti mokesį nuo nuvažiuotų kilometrų. Techninis klausimas. Kaip jūs bandysite, mes bandysime tai reguliuoti, kaip tai praktiškai įmanoma, nes tarifai yra pateikti? Kaip jūs tai administruosite? Ačiū.

A. BAURA (LVŽSF). Klausimas labai taiklus. Kad tai padarytume, reikia nemažos investicijos ir ta investicija būtų daroma elektroninei sistemai diegti, įgalinančiai iš esmės įgyvendinti atstuminio principu paremtos kelių rinkliavos apskaičiavimą, surinkimą ir kontrolę. Preliminariai yra skaičiuojama, kad šita investicija siektų apie 130 mln. eurų. Tai yra tikrai didelė pinigų suma, tačiau reikia turėti omenyje tai, kad tą padarius planuojamos metinės pajamos iš kelių rinkliavos siektų apie 110 mln. eurų, kurie sudaro daugiau nei dvigubai šiuo metu surenkamų kelių mokesčio pajamų. Tai, ką aš minėjau, už vinjetes. Už vinjetes gaunama nuo 40 iki 50 mln. šiais metais. Įdiegus tą sistemą, aš dar sykį kartoju, pajamos išsaugos. Tokiu būdu ta 130 mln. investicija netampa tokia baisi.

Tuo labiau dar vienas svarbus momentas yra. (*Pirmininkė: „Laikas, Vyriausybės valanda.“*) Mūsų kaimynai, t. y. Lenkija ir, kad ir kaip būtų keista, Baltarusija, šitą sistemą jau turi ir naudoja. Taigi kito kelio tikrai nėra. Dar...

PIRMININKĖ. Ačiū, pone Antanai. Atsakymai trumpi. Klausia A. Sysas. Priešingu atveju mes nutrauksime pateikimą ir bus Vyriausybės valanda.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia, kodėl tokį sudėtingą klausimą (mano pirmas klausimas) pristato Seimo narys? Čia valstybinis reikalas apskritai keisti sistemą ir einama tokiu keliu ne per Vyriausybę, o per Seimo narį.

A. BAURA (LVŽSF). Aš supratau, klausimas posėdžio pirmininkei?

A. SYSAS (LSDPF). Ne, ir jums, nes jūs čia iniciatyva, paslėpęs Virginijų po savim, matau, pasirašius, savo krūtine užstojaite.

A. BAURA (LVŽSF). Užkimes yra susisiekimo ministras ir jis negali to pateikti. Aišku, aš čia su humoru tai sakau. Tiesiog dėl laiko stokos yra tas daroma ir buvo registruota, bet aš tikrai nieko čia nesirengiu savintis ir nesisavinu. Taip, tai yra Susisiekimo ministerijos projektas ir tam, kad... (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Išsiaiškinsime. J. Olekas. Kur ministras, išsiaiškinsime. Klausia J. Olekas. Trumpas klausimas, trumpas atsakymas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Aš manau, kad čia turbūt skauda galvą ne tik susisiekimo ministru, bet ir finansų ministru, nes kokia investicija, kalbame apie... Bet mano klausimas susijęs su jūsų pristatymu. Jūs kalbėjote, kad bus atsižvelgiama į taršą, nuvažiuotą atstumą ir taršą. Ar nebus taip, kad mūsų vyresnės kartos Lietuvos piliečiai, pensininkai, kiti žmonės, kurie važinėja senesniais automobiliais, dėl galimos senesnių automobilių taršos turės mokėti didesnę mokesčių, nors važiuos ir trumpesnę atstumą, nei važiuojant išties naujais, sakykim, *treileriais* per visą Lietuvą. Tai koks būtų jūsų atsakymas?

A. BAURA (LVŽSF). Jeigu jūs lyginamąjį variantą pasižiūrėtumėte Kelių priežiūros ir plėtros programos, ten kelių rinkliavos ribiniai tarifai yra parodyti ir galima pasižiūrėti. Ten yra diferenciacija, irgi priklausomai pagal taršos lygį. Pagal transporto priemones, pagal taršos lygį tas yra. Aš dėl laiko stokos... Galėčiau, bet dėl laiko stokos to nedarau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis kolega, gal ko nors nesupratau, bet iš tikrųjų, kaip jūs minėjote, anksčiau buvo parduodamos vinjetės.

A. BAURA (LVŽSF). Jos ir dabar parduodamos.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Taip, ir dabar. Iš tikrųjų ar tai bus vinječių pakaita? O kaip jūs surinksite pinigus iš važiuojančio transporto, nes, pavyzdžiui, dabar taip pat su vinjetėmis ne išeitis yra, kai reikia sustoti, tik tam tikrose vietose prekybą galima organizuoti? Ar nemanote, kad tą siste-

mą irgi būtų galima kompiuterizuoti, kad iš tikrųjų bent vežėjai iš anksto galėtų per informacines sistemas sumokėti tuos mokesčius? Ačiū.

A. BAURA (LVŽSF). Taip, Susisiekimo ministerijos planuose tai ir yra numatyta. Aš ne veltui paminėjau tą 130 mln. eurų investiciją į šitos sistemos sukūrimą.

Analogiška sistema, dar sykį pakartojau, yra mūsų artimiausių kaimynų Lenkijoje ir tam tikra prasme Baltarusijoje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis klausia R. Sinkevičius.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Labai ačiū. Gerbiamasis Antanai, tikrai pritariu idėjai, tuo labiau kad jau įdirbis, kiek žinau, Susisiekimo ministerijoje padarytas. Ministras galės, jeigu opozicija klaus, paaiškinti daugiau ir plačiau, bet čia atitinka principą – teršėjas moka. Yra vienas tarptautinis dalykas šioje srityje. Lietuva kai kur turi pasirašiusi tarptautinius susitarimus dėl kelių apmokestinimo. Tą niuansą turbūt svarstymo metu turėsime įvertinti.

A. BAURA (LVŽSF). Be abejo, ne tik tą niuansą, bet ir daugiau. Galbūt jūs atkreipėte dėmesį, kad yra ir Teisės departamento pastabų, kurios irgi yra svarbios. Aš manau, kad tikrai svarstymo metu tą bus galima padaryti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Visa tai tikrai įvertinsime. Ačiū pranešėjui.

A. BAURA (LVŽSF). Jeigu galima, pirmininke, aš tikrai noriu atsiprašyti. Aš niekieno nesistenčiau uzurpuoti teisės projekto, tiesiog bendras noras, kad kaip galima greičiau tas teisės aktas pakliūtų į šią stadiją ir toliau būtų galima jį svarstyti ir priimti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė už – J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Kadangi nuomonė prieš, tada kalbėsiu. Iš tiesų, manau, verta pritarti, ypač po pateikimo. Tai, kad pateikia Seimo narys, manau, nieko tokio, nes po pateikimo bus, be abejo, aptarta komitete, kur dalyvaus ir vienos, ir kitos ministerijų atstovai, ir bus galima tą dalyką vertinti.

Kitas dalykas. Dabar suprantu, dėl ko netrukus Seimo posėdžių salėje bus pateiktas kitas projektas – dėl techninių priemonių, kurios galės fiksuoti tuos dalykus. Tas sąryšis man dabar yra aiškus ir teigiamas poslinkis. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonė prieš – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, aš ne tiek galbūt labai prieštarauju, kiek noriu patikslinti. Iš tikrųjų dėl taršos tarifų, kad mes paskui neapsižiūrėtume, kad senesni automobiliai turi mokėti daugiau negu nauji. Ne visi dar gali įsigyti naujus. Aš tikiuosi, ateis ta diena, kai visi važinės naujais automobiliais. Bet kad paskui nereikėtų keisti. Gal dėl to, kad yra virš 100 mln. investicija, galėtume paprašyti Vyriausybės išvados, kad Vyriausybė pareikštų savo nuomonę, nes tai ne tik Susisiekimo ministerijos, bet ir Finansų ministerijos veikimo sritis.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

A. BAURA (LVŽSF). Aš irgi dėl to paties pritariu.

PIRMININKĖ. Dėl Vyriausybės išvados?

A. BAURA (LVŽSF). Dėl Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Jeigu dabar balsuodami pritarime. Prašome balsuoti po pateikimo dėl įstatymų projektų Nr. XIII-1250, Nr. XIII-12051 ir Nr. XIII-1252. Dabar balsuojama po pateikimo ir tada nuosekliai aptarsime. O gal mums nereikės net nustatyti komitetų, jeigu jūs nuspręsite nepritari?

Balsavimo rezultatai. Balsavo 72 Seimo nariai: už – 55, prieš nėra, susilaikė 17. Pritarta po pateikimo.

Dabar paskirsime komitetus. Pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas dėl dviejų pirmųjų įstatymų projektų Nr. XIII-1250... papildomas – Ekonomikos komitetas. O dėl įstatymo projekto Nr. XIII-1252 pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas ir Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną.

Taip pat pritarti... Kažkodėl parašyta „06“. Prašome patikslinti, kokia data. Gegužės mėnesį, bet prašysime Vyriausybės išvados. Prašome Vyriausybės išvados ir galime maždaug patikslinti, kad tai galėtų būti gegužės 17 diena. L. Balsys – replika po balsavimo.

L. BALSYS (*MSNG*). Ne replika, aš norėjau dėl komitetų. Vis dėlto reikėtų kaip papildomą komitetą įtraukti Aplinkos apsaugos komitetą, tai susiję su tarša, natūralu, kad Aplinkos apsaugos komitetas privalėtų tai svarstyti.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti bendru sutarimu, kad papildomas yra Aplinkos apsaugos komitetas? Galime. Dėkoju. Šį klausimą baigėme.

13.32 val.

Vyriausybės valanda

Vyriausybės valanda. Vėluojame 2 min. ir 5 sek. Pirmasis klausia G. Landsbergis. Prašom, kolega.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Klausimas premjerui. Nustebino vienas jūsų viešas pareiškimas, norėčiau patikslinimo, jeigu būtų galima. Oficiali statistika skelbia, kad trąšų importas iš Rusijos į Lietuvą per ketverius paskutinius metus sudarė daugiau kaip 540 mln. eurų. Žinome, kad apie pusę šių trąšų yra importuojama per Agrokonzerną arba su juo susijusias įmones.

Gerbiamas premjere, mes esame ne sykį kalbėję ir viešojoje erdvėje buvo tikrai diskutuota dėl rusiško verslo, dujų verslo, įtakos per didžiulius pinigus Lietuvos politikai. Jūsų formuluotė yra nuskambėjusi viešojoje erdvėje, norėčiau, kad ją patikslintumėte. Ar jūs vis dar manote, kad R. Karbauskis neturi verslo interesų ir ryšių Rusijoje?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Klausimą reikėtų adresuoti R. Karbauskiui, ar jis turi verslo, ar neturi... Čia nei manymas, nei nemanymas, arba faktas yra, arba jo nėra, čia jokių manymų nėra. O dėl minimų koncernų, tai, matyt, gal čia pavadinimų neminėkime, nes ir kiti koncernai, kurie labai svarbūs, yra minimi, matyt, reikėtų pažiūrėti. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas. Prašau. Ruošiasi V. Kamblevičius.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiamas premjere, žinome jūsų poziciją, girdėjome dėl tos politinės archeologijos komisijos sudarymo, A. Kubiliaus, G. Kirkilo Vyriausybių veiklos tyrimo. Jūsų frakcija nepakluso tam, sudarė priešingą jūsų nuomonei. Tai dabar jūsų pozicija dėl nerimą keliančios padėtis žemės ūkyje komisijos sudarymo. Turbūt žinote peripetijas, kad galutinio sprendimo nėra dėl tyrimo turinio, galutinio sprendimo nėra dėl to, ar Kaimo reikalų komitetas specialiosios komisijos statusu turėtų užsiimti tyrimu, ar reikia sudaryti atskirą komisiją Seime. Norėčiau išgirsti jūsų požiūrį išsamiau apie tai. Klausimų teikimas, nors iniciatoriai siūlo vienokius, kiti siūlo kitokius, ir kas ten turėtų tirti.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Aš manau, kad Seimo komitetai tikrai turi visas galimybes vykdyti parlamentinę kontrolę, jeigu reikia gauti statusą, komisijos statusu tyrimą daryti. Dėl Biudžeto ir finansų komiteto sprendimo aš galiu tik pakartoti. Manau, kad tas priimtas sprendimas nieko bendro neturi su pavardėmis, kurias jūs minite, nes kalbama apie priešastis, padarytus sprendimus ir išmoktas pamokas, kurios turėtų būti išmoktos ateičiai. Kalbant apie žemės klausimus, aš laikaisi visų komisijų analogiškų principų. Tikrai yra institucijos, kurios tiria, kurios iš dalies atsakė, yra Žemės ūkio reikalų komitetas. Jei jis negeba arba yra nusišalinę žmonės, kurie negali dėl vienokių ar kitokių priežasčių daryti, tai yra kitų, ar komitetų, ar komisijos, gali būti tai pavesta tirti kitam, sakykime, kaip pavyzdys, Antikorupcijos komisijai, jei toks reikalas yra. Aš tikrai nematau priežasčių, kad nebūtų galima atlikti, jei manoma, kad reikalingas tyrimas ir nepakankamas atsakymas yra tiek prokuratūros, tiek Valstybės kontrolės ar Nacionalinės žemės tarnybos. Tai Seimo apsisprendimo reikalas.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius. Ruošiasi J. Olekas.

V. KAMBLEVIČIUS (*TTF*). Ačiū, pirmininke. Norėjau klausimą užduoti žemės ūkio ministrui. Nederlingų žemių savininkai sunerimę ir jie iki šio laiko dar nežino, koks yra galutinis sprendimas. Kadangi lyg ir numatoma pagal naują metodiką gauti mažiau apie 17 mln. eurų, aš norėjau jūsų paklausti, ar jūs ieškote vidinių rezervų, kaip tą skirtumą likviduoti arba kompensuoti?

B. MARKAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū už klausimą. Ieškome ir turbūt tą gali jūsų frakcijos narys R. Žemaitaitis patvirtinti, nes ir vakar buvo pas mane susirinkę ūkininkai, abiejų dabar jau asocia-

cijų, yra įsteigta nauja asociacija Žemaitijoje. Aš tikrai manau, kad mes radome kompromisą, bendras sutarimas yra, kad mes sieksime nuo kitų metų tą kartelę dar pakelti iki 36,5 nederlingumo balo, kad dar tos teritorijos, kurios šiemet iškrinta, kad vis dėlto jas pagal kitokias specifines kliūtis gražintume į tą nederlingų žemių žemėlapi. Aišku, mes tikimės, kad dėl to, kad nuo šių metų įvedama prievolė nenašiose žemėse tam, kas deklaruoja tik pievas ir ganyklas, turėti ir ne mažiau kaip 0,25 sąlyginio gyvulio, mes manome, kad taip kiekvienais metais turėtų būti sutaupoma galbūt iki 7 mln. eurų, kad reikės mažiau. Vadinasi, mes tam tikrą rezervą turėsime. Tikrai tikimės, kad tuos įsipareigojimus mums pavyks įvykdyti.

PIRMININKĖ. J. Olekas ir leisiu papildyti ir patikslinti savo klausimą G. Landsbergiui. Dabar klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš irgi noriu pratęsti klausimą žemės ūkio ministrui.

Gerbiamas ministre, mes kalbėjomės susitikę dėl žuvininkystės sektoriaus pertvarkos ir tarvybos perkėlimo į Klaipėdą, tolesnės studijos dėl visos tarvybos veiklos. Teko man kalbėtis su kai kuriais ūkių vadovais, nežinau, ar dėl pertvarkos, ar dėl kitų dalykų, sako, kad jau kovo pabaiga, o dar neturi užduočių iš ministerijos dėl žuvivaisos. Kokie bus užsakymai toms žuvivaisos įmonėms, ką jos turėtų pagal tą, kaip darydavo paprastai kiekvienų... Prieš Naujuosius metus jos gaudavo užsakymus, ką turėtų auginti, nes kitaip studija bus, man rodos, iškreipta. Jei jos neturės užduočių, tai tada atrodo, kad yra nepelningai dirbančios įstaigos, ir kai kas sako, kad jau naujieji savininkai vaikšto aplink, norėdami įsigyti tas nepelningas jūsų įstaigas. Ačiū.

B. MARKAUSKAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Tikrai noriu pabandyti nuraminti. Žemės ūkio ministerija yra suinteresuota, kad tas pertvarkos procesas tikrai būtų skaidrus ir tik po to, jeigu mes matysime, kad... Arba, tiksliau, ne po to, nes yra planuojama pirmame etape visas žuvivaisos įmones sujungti į valstybinę uždarają akcinę bendrovę ir pati valstybinė įmonė spręs, sakykime, ar koks nors poskyris reikalingas, ar nereikalingas, ir patys apsispręs. Šiuo atveju dėl, sakykime, kas kur vaikšto, tikrai nežinau, bet manau, kad nėra pagrindo jiems vaikščioti, nes šiandien tikrai nėra apsispręsta, ir manau, kad pati įmonė turės apsispręsti, ar koks nors padalinys yra nereikalingas.

O dėl užduočių formavimo tikrai niekas nesikeičia. Tol, kol... (*Balsai salėje*) Tai yra daroma kartu su Aplinkos ministerija, nes Aplinkos ministerija yra užsakovas, nes, kiek žinau, tikrai tas darbas vyksta ir šie metai nėra kuo nors išskirtiniai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Savo klausimą... (*Balsai salėje: „Gal aplinkos ministras pasakytų...“*)

Ar aplinkos ministras nori papildyti? Viskas! Diskusijas gal nutraukime.

Papildyti savo klausimą nori G. Landsbergis. Suteikiame žodį. Prašau.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Rima. Premjere, labai trumpai. Praeitą antradienį Lietuvos radijo programoje jūs pasakėte, kad R. Karbauskis neturi verslo Rusijoje. Aš jums pateikčiau faktus, kurie galbūt jums yra nežinomi, galbūt nauji. Aš tiesiog galvoju, ar jūs supainiojote, ar jūs nežinojote, ir gal galite patikslinti savo nuomonę dėl konkretaus jūsų pasakyto fakto?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš pakartoju tą patį. Matyt, geriausiai gali atsakyti, ar turi verslą, ar neturi, R. Karbauskis. Tai jo ir paklauskite.

PIRMININKĖ. Klausia Z. Jedinskis. Ruošiasi R. Juknevičienė. Vieną minutę! Prašau.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Aš noriu paklausti sveikatos apsaugos ministro. Gerbiamas ministre, ne per seniausiai per „Lietuvos ryto“ televiziją buvo rodoma laida apie Sveikatos ministerijos vykdomas reformas. Buvo pranešta, kad jūs ir jūsų pavaduotojai atsisakėte dalyvauti šitoje laidoje.

Mano klausimas yra trumpas – kodėl?

A. VERYGA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Nežinau, apie kurią konkrečiai laidą klausiate. Tikrai stengiuosi maksimaliai, kiek spėju, dalyvauti, bet ne visur yra fizinių galimybių dalyvauti. Greičiausiai taip buvo ir su šita laida.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kadangi pranešiau, klausia R. Juknevičienė.

Atsiprašau Mišrios Seimo narių grupės, jus priskyriau prie valdančiųjų, matyt. Ruošiasi G. Steponavičius. Prašau.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas premjere, pirmadienį paskelbtame grėsmių vertinime Lietuvos žvalgybos perspėjo dėl Rusijos galimo kišimosi per kitų metų artėjančius prezidento ir kitus rinkimus. Vertinime yra parašyta, kad Kremliaus interesas – politiniai ir socialiniai procesai.

Kokie jūsų, premjere, bus konkretūs veiksmai, pasiūlymai? Jau greitai metai, kai paskelbėte apie Nacionalinio saugumo komisijos įkūrimą. Apsidžiaugėme. Šiandien nemažai nusivylimo. Komisiją turi aptarnauti biuras, tačiau iki šiol nėra nei vadovo, nei skirtų finansų, negirdėjome apie kokią nors strategiją.

Palyginkime. Estai turi dešimtis darbuotojų plačiu mandatu koordinuoti atsaką krizėms. Kovai su informacinėmis grėsmėmis Estijos Vyriausybės kanceliarijoje bus kelios dešimtys specialistų ir 800 tūkst. eurų vien 2018 metams.

Kitas svarbus faktorius dėl hibridinių grėsmių – sutartas bendras rizikos vertinimas. Ar tikrai mes čia visi vienodai suprantame tas rizikas ir ar mes esame joms pasiruošę? Štai, pavyzdžiui, Švedijoje besiruošiant šių metų rinkimams...

PIRMININKĖ. Klauskite, kolege.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). ...koordinuotai apmokomi 3 tūkst. rinkimų pareigūnų, analizuojamos grėsmės ir atsakas. Aš nieko negirdžiu, kad būtų Lietuvoje apie tai kalbama.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ne kalbama, o daroma yra. Modelių gali būti įvairių. Jeigu kas nors iš valstybių koncentruoja šituos pajėgumus kanceliarijoje, toks modelis yra.

Mūsų, kalbant apie tą patį, kaip jūs minėjote, kibernetinis saugumas, šiandien sukonzentruoti pajėgumai yra Krašto apsaugos ministerijoje. Kalbant apie informacinį atsparumą, tai yra Kultūros ministerijos veiklos sritis, kur yra numatyti finansai. Yra Vyriausybės kanceliarijos šių metų biudžete taip pat numatytas finansavimas, kalbant apie atsparumą įvairioms grėsmėms, ką jūs išvardinote. Yra komisija, kuri koordinuoja, renkasi į posėdžius. Mes turime vykdomą darbą, todėl tikrai nematau čia reikalo baimintis.

Dėl rinkimų pačių pareigūnų, kaip jūs pasakėte, tai, matyt, turėtų būti pagrindinė iniciatyva Vyriausiosios rinkimų komisijos, nes tie žmonės, kurie susiję, ir komisijos nariai, ir rinkimus prižiūrinčios institucijos iš rinkimų skaidrumo, galimo papirkinėjimo pusės ir t. t... Ir mokymai yra surengti, ir teisės aktai pakeisti, ir suteikta mūsų specialiosioms tarnyboms pakankamai didelės, taip pat ir kriminalinės, žvalgybos teisės. Nemanau, kad reikėtų šioje vietoje išskirti, jeigu reikia dar papildomų gebėjimų, bet šitiems rinkimų, kaip sakote, proceso užtikrinimo galbūt ir komisijų nariams tai galima padaryti... Tikrai nematau kokių nors problemų. Rinkimai kitais metais. Jeigu bus matoma, kad reikia papildomo ar finansavimo, ar specialių programų, bus galima dar padaryti.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Aš atsiprašau, bet jis neatsakė į klausimą.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Viskas, aš ką norėjau... (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

PIRMININKĖ. Atsakė taip, kaip atsakė. (*Balsai salėje*) Jums suteikiamas vienas trumpas žodis.

R. JUKNEVIČIENĖ (TS-LKDF). Premjere, biuro vadovas ir jūsų paties konkretūs veiksmai?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Kai mes pagal gebėjimus, norą ir kompetencijas atrasime žmogų, kuris galėtų vadovauti, jis bus ir paskirtas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia G. Steponavičius. Ruošiasi K. Glaveckas.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti švietimo ir mokslo ministrės. Vakar Švietimo ir mokslo ministerija paskelbė šiemet planuojamų priimti į aukštąsias mokyklas valstybės finansuojamų studentų skaičius. Aš tikrai galiu pasveikinti dėl didesnio pirmos pakopos bakalauro studijų skaičiaus, ženkliai didesnio skaičiaus planuojamo priėmimo. Tiesa, turiu pastabą, nederėtų to vadinti nemokamu bakalauru, nes puikiai visi žinome, kad Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad negalime drausti aukštosioms priimti ir norinčių studijuoti savo lėšomis.

Bet mano klausimas apie prieinamumą ne dėl bakalauro, o dėl visų pakopų. Aš atsiverčiu jūsų praėjusių metų birželio 26 dienos įsakymą ir matau, kad, lyginant su šiemet planuojamais magistro vietų skaičiais, praėjusiais metais buvo 560 daugiau, nei jūs šiemet skelbiate. Doktorantūros vietų pernai jūsų...

PIRMININKĖ. Klauskite.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). ...pasirašytame įsakyme yra 80 vietų daugiau nei šiemet. Kaip sistemiškai žiūrint jūs pakomentuotumėte tai, kad magistro ir doktorantūros vietų skaičių jūs mažinate ženkliai?

J. PETRAUSKIENĖ. Dėkoju už klausimą. Manau, kad tas sprendimas didinti pasirengusiųjų studijuoti skaičių, kalbant apie bakalauro studijas, tikrai yra svarbus žingsnis, juolab šiemet yra Lietuvos universitetų rektorių konferencija sutarusi dėl 3,6 slenkstinio balo, o Kolegijų direktorių konferencija – dėl 2. Kalbant apie magistro ir doktorantūros vietų skaičiaus valstybės finansuojamose... galbūt aš norėčiau patikslinti informaciją. Bet valstybės finansuojamų magistro vietų skaičius tiek pernai, tiek kelerius metus prieš tai buvo skiriamas daug didesnis, nei buvo realiai stojančiųjų. Mano turimais duomenimis, pernai – 195 vietos, kurioms buvo skirtas valstybės finansavimas, o praeitais metais – dar daugiau, buvo nepanaudotos. Todėl šiemet yra skiriamas finansavimas įvertinant ir demografines tendencijas pagal faktinį kelerių metų magistrų stojančiųjų skaičių. Doktorantūros vietų skaičius, tiek, kiek yra numatyta priėmimo šiais metais, yra toks pat, kaip buvo numatyta pernai, jeigu yra kokių nors klaidų, aš tikrai būčiau dėkinga už patikslinimą raštu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia K. Glaveckas. Ruošiasi A. Dumbrava.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Klausimas, jeigu leisite, kultūros ministrei. Mes apskritai visas Seimas dirbame ta linkme, kad didintume skaidrumą: mažiau paragrafų – mažiau biurokratijos, ir tas darbas ne tik šiame Seime, bet visuose seimuose tęsiasi. Tad ieškojimas skaidrumo – toks amžinas darbas, kuris dažniausiai eina po kokių nors rezultatų pasekmių.

Man kilo tokia idėja: pas mus yra, pavyzdžiui, vienas iš departamentų – Kultūros paveldo departamentas, dėl jo mes visą laiką... ir žiniasklaidoje, ir visur iš karto atsiranda krūva problemų, tai biurokratija ir t. t. Sakykite, ar jums nebūtų priimtinas toks dalykas, kad, pavyzdžiui, visą departamentą išskeltume, susitarę su Bavarijos Vyriausybe, pavyzdžiui, į Miuncheną. Ir kad jie Miunchene pusę metų vadovautų priežiūrai statybų, vartojimo, ten visų tų parduotuvių... Žinote, kad ten „Junge Frau Kirchen“ yra tokia 600 metų senumo, ten irgi parduotuvės įrengtos... Tai aš manau, kad jeigu juos išsiuntus pabūti į Vokietiją, tikrai bent dalis Miuncheno gyventojų pagėtų pas mus atgal, nes tokios tvarkos, kokią mes įvedę savo žmonėms...

PIRMININKĖ. Klauskite.

K. GLAVECKAS (*LSF*). ...savo žmonėms, neturime. Kaip jūs vertinate tokį siūlymą? Nes kito būdo įveikti tą biurokratiją mes neturime. Gal tokiu būdu bandyti reikia įveikti: išsiųsti visus ten, pabūtų ir... Ar dar ir kitas ministerijas perkelti į kitas šalis, paskui gražinti?

PIRMININKĖ. Ačiū.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Čia iš tikrųjų toks rimtas iššūkis ir pasiūlymas Lietuvai, nes tą Ministras Pirmininkas visiškai suprastų. Labai ačiū.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Labai ačiū už jūsų pasiūlymą. Išties reaguodama į šitą pasiūlymą, irgi labai būčiau už tai, kad tam tikras institucijas būtų galima edukuoti, bet rimtai atsakant į jūsų klausimą, taip, mes peržiūrime visą kultūros paveldo sritį, toje srityje veikiančias atsakingas institucijas, nes mūsų planuose, kaip jūs žinote, Vyriausybės priemonių plane, yra labai aiškiai numatytas integruotas kultūros paveldo modelis, jo sukūrimas. Principas yra tas, kad mes peržiūrėsime funkcijas, kad jos nesidubliuotų, nes dabar yra daug institucijų, kurios atlieka tą patį darbą, ir dėl to kyla daug problemų, kurios nesprendžiamos dešimtmečiais, nes viena į kitą rodo pirštais ir realiai nesprendžia problemas. Šio modelio apmatai jau parengti, vyks diskusijos. Kaip žinote, mūsų plane yra 2019 metais jau pradėti įgyvendinti šią pertvarką. Tai tikrai patikinu, kad vieno šeimininko principu bus peržiūrėta visa kultūros paveldo sritis, ir stengsimės tikrai minimalizuoti biurokratiją ir, aišku, stengsimės viską daryti, kad tas skaidrumas būtų maksimalus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi A. Sysas.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Labai ačiū. Norėčiau paklausti sveikatos apsaugos ministro. Ministre, norėčiau jūsų paklausti apie programas, ar jos vykdomos, pavyzdžiui, tiems žmonėms, kurie yra įkalinimo įstaigose, taip pat asmenims, kuriuos prižiūri probacijos darbuotojai, ar yra pateiktos

kokios programos, kurios padėtų jiems adaptuotis, nes daug jų įkalinimo įstaigose serga priklausomybės ligomis, taip pat depresija ir kitomis ligomis? Prašom pasakyti, ar yra kokios parengtos programos ir rengiamos, jeigu ne – kodėl? Ką galite atsakyti? Ačiū.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju už klausimą. Nevisiškai tiesiai sveikatos srities kuruojamas klausimas, nes įkalinimo įstaigų sveikatos priežiūra yra šiandien ne mūsų sistemos. Bet, kiek žinau, tai bent jau dalis tos pagalbos yra prieinama, nes ten dirba ir gydytojai psichiatrai, ir psychologai. Aišku, ta pagalba nėra tokia kaip laisvėje esantiems žmonėms, tokios pat programos ten, kiek žinau, nėra vystomos, bet bent jau vienas dalykas, kuris įsigaliojo, ir mes bendromis jėgomis su Teisingumo ministerija ieškome, yra dėl infekuotų ŽIV ir AIDS gydymo, kad būtų galima greičiau pradėti gydyti juos. Tiek, kiek aš žinau iš savo srities, galėčiau šitą sritį paminėti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi L. Balsys. Minutę, tuoj jungiame.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš labai norėčiau paklausti kultūros ministrės, bet ji kalba telefonu.

PIRMININKĖ. Ji klauso jūsų įdėmiai.

A. SYSAS (LSDPF). Jau dabar gal išgirs. Ačiū. Gerbiamoji ministre, mes dalyvavome ne viename kultūriniame renginyje, ir Kultūros ministerija visada labai reaguodavo į jubiliejus, į šventes, kurios vyksta. Jūs visada įvertinate menininkus, organizatorius savo apdovanojimais, turite savo kryžių, kurį dovanojate, – „Nešk savo šviesą ir tikėk“. Penktadienį, šeštadienį, sekmadienį vyko tradicinis, jubiliejinis didelis renginys Birštone – Birštono džiaz festivalis, išugdęs dešimtis pasaulinio lygio muzikantų. Tikrai buvo šiek tiek keista, kad mes pasigedome Kultūros ministerijos dėmesio Z. Vileikiui, kuris yra siela šito festivalio, įkūrėjas. Festivalis vyksta jau 38 metus, seniausias...

PIRMININKĖ. Klauskite.

A. SYSAS (LSDPF). Mano klausimas būtų, ar čia sąmoningai ignoruojate džiazą, ar aplinka kalta?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Dėkui už klausimą, toks labai netikėtas, nes esu absoliuti džiaz mylėtoja ir gerbėja. Kaip žinome, praėjusiais metais buvau pakviesta į Kauno džiaz festivalį, atidaryme ir kalbą pasakiau, ir iš tikrųjų džiaz pasaulis man turbūt geriausiai pažįstamas iš visų muzikos žanrų. Taigi ignoravimo tikrai nėra, bet, kaip žinote, mums tenka tokia nelengva dalis dalyvauti tikrai didelėje masėje renginių. Pati asmeniškai kvietimo į Birštono festivalį nesu mačiusi. O kaip asmuo, kaip individas, aš turiu prisipažinti, kad planavau vykti, bet mane patikino brolis, kuris dirba Džiaz asociacijoje, kad nėra vietų nei koncertuose, nei nakvynę įmanoma susiorganizuoti. Iš tikrųjų meilę džiazui turiu ir tikrai visada, kai tik galiu, dalyvauju.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia L. Balsys. Ruošiasi V. Juozapaitis.

L. BALSYS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas premjere, vakar Aplinkos apsaugos komitetas svarstė įstatymo projektą, kurį pateikė jūsų valdančiosios daugumos Valstiečių ir žaliųjų frakcijos atstovai dėl atliekų deginimo Vilniuje ir Kaune, ypač Vilniuje, apribojimo (iš esmės tą tas projektas reikštų). Posėdyje dalyvavo ir visuomenės atstovai, žmonės, surinkę keliolika tūkstančių parašų, reiškiančių nepritarimą kogeneracinės atliekų deginimo gamyklos statybai Vilniuje. Komiteto pirmininkas K. Mažeika po svarstymo sakė inicijuosiąs diskusiją Valstiečių ir žaliųjų frakcijoje, kad būtų atvirai padiskutuota ir pakalbėta, ar iš tikrųjų nebeįmanoma stabdyti šio pavojingo projekto. Susirinkę žmonės reiškė nusivylimą jums, kaip netęsiančiu priešrinkiminių pažadų, nes jūs žadėjote ką kita prieš rinkimus.

Dabar klausimas toks. Ar tikrai jūs nematote galimybės peržiūrėti ir blaiviai įvertinti atliekų kiekius, deginimo poreikį ir perspektyvas galbūt apsiribojant tik biokuro deginimu...

PIRMININKĖ. Klauskite.

L. BALSYS (MSNG). ...o ne atliekų? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Iš esmės aš viską blaiviai vertinu ir blaivus būdamas tą darau. Taip, dabar yra abejonių dėl kiekio, ar tikrai yra pagrįsta, kas projekto autorių yra teigiama, kad bus būtent toks kiekis deginamas. Kyla daug abejonių, bet tai yra projektas, praeitos Vyriausybės pripažintas svarbiu ekonominiu projektu, su tam tikromis pasekmėmis. Aš sveikinu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko iniciatyvą. Vyriausybė taip pat pasiryžusi dalyvauti šioje konstruktyvioje diskusijoje ir ieškoti sprendimo būdų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiamas premjere, klausiu jūsų kaip policijos rėmėjas, turintis pažymėjimą su jūsų parašu. O tai reiškia, turintis jūsų pasitikėjimą, kurio aš gal dar neišbarsčiau.

Vakar Valstybės istorinės atminties komisijoje, vadovaujamoje profesoriaus A. Gumuliausko, turėjome progą, nesakau garbę, tiesiog progą matyti tai, ko turbūt šiame Seime dar nėra buvę. Dalyvavo kultūros viceministrė G. Žemaitytė, ji atstovavo oficialiajai politinei vadovybei. Buvo paklausta apie Lukiškių aikštės visos istorijos peripetijas. Išryškėjo labai nesuvokiami dalykai. Pasirodo, konkursas tai nebuvo konkursas, komisija tai nebuvo komisija. Aš cituoju dabar viceministrę. Nes jokių reglamentuojančių teisės aktų nebuvo, nėra ir jų bent iki šios dienos niekas nepateikė.

Mes kreipsimės oficialiai į jus kaip į Ministrą Pirmininką, turbūt į Specialiųjų tyrimų tarnybą, nes kalbame vis dėlto apie 500 mln. eurų, kurie dar nepasiekė, žinau...

PIRMININKĖ. Klauskite, kolega.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš tiesiog noriu paklausti, ko dar reikia, kad tas pasitikėjimas toliau būtų toks, kokį jūs demonstruojate šia ministerija? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). 500 tūkst., tik patikslinu. Bet vis tiek tai yra suma, ji yra, kaip minėjau, *alokuota* biudžete, nė vienas euras nėra išleistas tol, kol nėra pateiktas projektas su visais leidimais ir suderintomis institucijomis. Kiek žinau, Kultūros ministerija pateikė Vilniaus savivaldybei dotacijų sutarties projektą. Kai bus projektiniai dokumentai pateikti, matyt, tik tokiu atveju, kai bus išduoti galutiniai leidimai, bus galima kalbėti apie finansavimą. Kol to nėra, tokią situaciją turime. Tikrai aš ja nesidžiaugiu, švelniai tariant, ir lieka tik pritarti daugeliui jūsų išsakytų frazių, kurias jūs pasakėte.

PIRMININKĖ. Ačiū. Gerbiami kolegos, baigiame Vyriausybės valandą. Dėkojame. Deja, laikas. Kitą kartą, manau, Vyriausybė taip pat ateis ir paklaus... Bus galima paklausti ir kitu laiku. Dėkojame Vyriausybei, linkime sėkmės.

Premjere, prašom, dar norėjote.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Jeigu dar klausimų liko, mes dar nepabėgame, galite paklausti.

PIRMININKĖ. Liko. Matote, koks dėmesys A. Armonaitėi.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Pasinaudodamas vėlgi tokia išskirtine galimybe, į Vyriausybės valandą gausiai susirinkusius Seimo narius sveikinu su artėjančiomis Velykomis. Noriu palinkėti gerų švenčių ir gero bendradarbiavimo ateityje. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Ačiū už linkėjimus. A. Armonaitė, kadangi sulaukė tokio dėmesio...

A. ARMONAITĖ (LSF). Labai ačiū. Dėkui. Ačiū, premjere, už sveikinimus. Tikrai džiaugiuosi, kad man buvo suteiktas žodis, nes porą minučių vėlavo Vyriausybės pusvalandis.

Aš turiu klausimą sveikatos ministrui. Nežinau, ar jis...

PIRMININKĖ. Ar sutiktų sveikatos ministras A. Veryga atsakyti? (*Balsai salėje*) Jis jau išėjo.

A. ARMONAITĖ (LSF). Pabėgo. Na, nieko. Gaila. Aš tiesiog norėjau jo kaip psichikos sveikatos profesionalo paklausti, kokia jo nuomonė apie Seime sklandančius draudimus dėl lyties keitimo, tas prieštarauja Europos Žmogaus Teisių Teismo rekomendacijoms Lietuvai, ir taip pat dėl abortų draudimo. Man atrodo, labai svarbu, kad vis dėlto sveikatos ministras prisiimtų lyderystę šitomis temomis, nes dabar yra tam tikras lyderystės vakuumas ir Seimo nariai inicijuoja labai įvairius draudimus, kurie prieštarauja pamatinėms žmogaus teisėms.

Gal premjeras galėtų trumpai pakomentuoti, jeigu nėra A. Verygos? Dėkoju.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš tiesiog perduosiu klausimą. Mes raštu atsakysime, nes labai specifinis.

PIRMININKĖ. Ačiū, mielieji kolegos. Dėkojame Vyriausybei. Linksmų artėjančių švenčių visiems! Baigiame rytinį posėdį. (*Balsai salėje*)

Registruojamės. Jūsų pageidavimas bus įgyvendintas. Jūs visi esantys ištvermingiausi, šauniausi, aktyviausi. Dabar registruojatės.

Užsiregistravo (negali būti) 15 Seimo narių. Ką tik kiti išėjo.

Skelbiu rytinio posėdžio pabaigą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 153 STENOGRAMA

2018 m. kovo 29 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. ŠIAULIENĖ

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Gerbiami kolegos, pradėsime kovo 29 dienos Seimo vakarinį plenarinį posėdį. Iš rytinės darbotvarkės liko klausimas, projektas... (*Balsai salėje*) Registruotis? Prašom registruotis.

Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

15.01 val.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1703 (*pateikimas*)

Mums iš rytinės darbotvarkės liko Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1703. Pranešėjas – A. Butkevičius. Kviečiame į tribūną. Prašom pateikti.

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, šio projekto esmė – padidinti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimą. (*Šurmulyš salėje*) Šiuo projektu yra siūloma, kad programai finansuoti... (*Skambinama varpeliu*) ...nuo 2019 metų būtų skiriami 65 %, o tai būtų sugrąžintas ankstesnis dydis. Taip pat yra pasiūlyta, kad nuo 2020 metų būtų skiriama 70 %, o nuo 2021 metų – 75 % akcizo pajamų už kurą. Tai būtų ilgalaikė strateginė programa trejiems metams. Manau, tai palengvintų padėtį ir tų, kurie planuoja artimiausiu metu įgyvendinti ir didelius projektus, o tie projektai pereina iš vienu metų į kitus metus. Kaip minėjau, dar 2017 metų gruodžio mėnesį Seimas kaip tik priėmė įstatymo pakeitimą, kai akcizo pajamų dalis buvo sumažinta nuo 65 % iki 48 %.

Taip pat šiame projekte yra siūloma padidinti programos finansavimo lėšų dalį, skirtą vietinės reikšmės keliams, vietoj dabar numatytų 30 %. Čia noriu pabrėžti, nuo 2020 metų siūloma padidinti iki 35 %. Pasiūlymas dėl vietos kelių finansavimo didinimo yra suderintas su Vyriausybės programa, kurioje numatytas siekis sudaryti finansines sąlygas savivaldybėms užtikrinti vietos kelių kokybę ir siekis spręsti kai kuriuos kitus probleminius dalykus.

Taip pat noriu pabrėžti, kad Europos Sąjungos paramos lėšos kelių sektoriui 2014–2020 metų pagrindu sumažėjo beveik dvigubai, lyginant su 2007–2013 metų periodu, ir kasmet mažėja. Šio įstatymo projekto tikslas – padidinti asignavimus Kelių priežiūros ir plėtros programai, nes, pavyzdžiui, Europos Sąjungos paramos 2017 metais buvo numatyta panaudoti 115 mln. eurų, 2018 metais – 86 mln. eurų, 2019 metais – 28 mln. eurų, o 2020 metais – tik 17 mln. eurų. Matome, kad ilgalaikėje perspektyvoje Europos Sąjungos parama kelių priežiūrai ir plėtrai mažės, todėl, manau, mes turime šią problemą, žiūrėdami į ateitį, iš dalies spręsti ir nacionalinėmis lėšomis. Ačiū, tiek.

PIRMININKĖ. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis klausia J. Narkevičius. Deja, nematome. J. Olekas. Prašome, Juozai, jūsų klausimas. Kol Juozas įsikurs savo darbo vietoje, prašome klausti J. Liesį.

J. LIESYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, noriu paklausti, prašom pasakyti, jeigu mes kalbame apie vietinės reikšmės kelių priežiūrą, tai yra ne tik kelių maitinimas, greideriavimas ir kita, bet yra ir kelių rekonstrukcija. Aš turiu omeny jų dengimą asfaltu. Ar čia, šitame projekte, kilometražas gali būti numatytas ir kiek, jūsų nuomone, galėtų tokių kelių pagerėti savivaldybėse, nes kiekviena savivaldybė turi savo atitinkamą kilometražą. Čia ne tik „zebro“ prog-

rama, bet čia eitų vietinės reikšmės keliams, kur savivaldybė, pati taryba spęstų, kaip naudoti savo lėšas ir kokiems keliams tai daryti.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Čia yra kalbama ir yra numatyta pačioms savivaldybėms, tiesiog savivaldybių taryboms pačioms apsispręsti, kuriuos kelius rekonstruoti, modernizuoti, remontuoti ir naujus tiesti.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Labai ačiū. Aš iš tikrųjų pritardamas teikiamam projektui noriu tik paklausti, ar šitas finansavimo padidėjimas leistų pasivyti tuos geruosius laikus, kai tamsta dirbote susisiekimo ministru ir premjeru, kai būdavo 400 kilometrų asfaltuojama?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Tuo metu buvo rekordas, kiek aš atsimenu, 2008 metais žvyrkelių išasfaltuota 420 kilometrų. Aišku, tokie skaičiai vargu ar artimiausiu metu bus pasiekti. Bet, aišku, reikia stengtis, todėl šitas įstatymo projektas tam ir yra teikiamas, kad nors kiek artėtume prie tų kažkada įvykdytų darbų.

PIRMININKĖ. Klausia K. Glaveckas. Prašom.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiamas Algirdai, jūs iš praktikos žinote, kad Kelių fondas visuomet būdavo siekiamas suformuoti didesnis ir būdavo popieriuje. O galų gale baigdavosi taip, kad bendroms biudžeto reikmėms būdavo paimama 20–30 %. Iš esmės nors saugikliai šiame įstatyme yra sudėti, kad negalima, bet Vyriausybė visuomet tą darydavo, kai tik atsirasdavo poreikis kokių nors nenumatytų lėšų. Sakykite, prieš tokią praktiką jūs nenumatote jokių praktinių vaistų, nes jeigu Vyriausybė norės, ji vėl padarys tą patį, kaip visos darė prieš tai vyriausybės. Aš manau, kad tos praktikos tuo nesustabdysime, nes bendri interesai visuomet yra didesni už atskiros žinybos arba atskiro tikslo, atskiros programos interesus. Ačiū.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Dėkoju, profesoriau. Šita praktika buvo pradėta taikyti ekonominiu sunkmečiu. Kad ir kaip būtų gaila, po to ji buvo pratęsta, argumentuojant, kad reikia mažinti fiskalinį deficitą, ir tuo pagrindu būdavo lėšos panaudojamos iš šitos programos. Aš manau, kad yra Seimo narių prerogatyva vis dėlto vieną kartą apsispręsti, kad tokių sprendimų nepriimtume.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis Algirdai, noriu jūsų paklausti ir labai sveikinu su šiuo pasiūlymu, kai žinomos ankstesnės peripetijos, ypač dėl Panemunės tilto, dėl kitų gatvių finansavimo. Iš tikrųjų tas proporcijų didėjimas savivaldybių naudai ir apskritai į biudžetą tikrai būtų prasmingas, tik ar jums neatrodo, kad turėtų būti net ir iš tos dalies, skiriamos savivaldybei, numatyta bent 50 % bendrų respublikinės reikšmės objektų tiesimui, statybai? Sakykime, dabar tas pats Kleboniščio, arba A. Meškinio, tiltas, tai atrodo, kad vien tik valstybės reikalas, o savivaldybės žiūri ir laukia, kokią malonę pateiks Vyriausybė.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Dėkui už klausimą. Aš manau, kad respublikinės reikšmės keliai, tiltai turėtų būti finansuojami iš atskiros programos, kurios dalis yra numatyta regioninėms kelių priežiūros įmonėms, kurios dabar yra konsoliduotos ir yra tik viena tokia įmonė. Aš pritarčiau tai minčiai, kad šios programos lėšos, kurios yra skiriamos savivaldybėms, turėtų būti panaudotos tik vietinių kelių plėtrai ir rekonstrukcijai.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša. Gerbiamas Ažubali, būkite malonus, užstojate kolegą.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Dėkoju. Gerbiamas pranešėjau, tikrai sveikintinas šitas jūsų siūlymas. Norėjau jūsų paklausti ir kaip buvusio premjero, ir kaip buvusio ministro, kokias teisingas proporcijas jūs įsivaizduojate, kad visoms savivaldybėms būtų šitos kelių lėšos padalintos taip, kad nebūtų akumuliuojamos daugiau kuriam nors vienam regionui ar miestui? Ar tik pagal savivaldybių prašymus (tų prašymų, aišku, čia bus marios), ar pagal tuos numatomus Kelių fondo srautus galima daugmaž pagal kelių tinklą proporcingiau padalinti?

A. BUTKEVIČIUS (*LSDDF*). Ne, aš manau, kad šiuo metu pagal metodiką, kuri yra sukurta, Kelių priežiūros ir plėtros programoje savivaldybėms numatytų lėšų paskirstymas yra gana teisingas, įvertinus kiekvienoje savivaldybėje esančių kelių kilometrus, taip pat įvertinus, kiek konkrečiai atskirose savivaldybėse yra žvyruotų kelių, tai yra įvertinus visą tinklą. Aš manau, šis principas turėtų būti išlaikytas artimiausiu metu. Tai užtikrina ir skaidrumą, ir viešumą tarp savivaldybių, taip pat ir gyventojai gali sužinoti, kaip yra skirstomos lėšos atskiroms savivaldybėms.

PIRMININKĖ. Klausimus užbaigia E. Gentvilas. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, balsuosiu aš už tą projektą, nes gruodžio mėnesį aš, kaip ir mano kolegos, nebalsavome už sumažinimą iki 48 %. Jūs priminkite, kadangi esate rengėjas, gal labiau įsigilinoite į padėtį, kas ten nutiko gruodžio mėnesį, kad jūs turbūt ir asmeniškai, ir valdantieji balsavote už sumažinimą. Praėjo trys mėnesiai, ir staiga 65 %, ir dar su eksponente, augančia ateityje viršų. Kur tas nuoseklumas? Arba kodėl buvo priimtas toks sprendimas prieš biudžeto tvirtinimą?

O dabar aš tikrai nuoširdžiai pritarisiu, bet paaiškinkite, kaip ten buvo prieš tris mėnesius su jūsų nuomone?

A. BUTKEVIČIUS (LSDDF). Labai ačiū už šitą klausimą. Tuo metu vyko pokalbis koalicijoje, ir jūs tikriausiai matėte, kad visiškai neseniai Vyriausybė patvirtino Kelių priežiūros ir plėtros programą Vyriausybės nutarimu. Mes prieš balsuojant susitarėme, kad praeitų metų lėšas, kurios buvo skirtos Kelių priežiūros ir plėtros programai ir nebuvo panaudotos, bus leidžiama perkelti į šių metų Kelių priežiūros ir plėtros programą. Tik tokiu atveju mes ir balsavome dėl mažesnio procento. Bet asignavimai šiems metams Kelių priežiūros ir plėtros programoje, palyginti su praeitais metais, sumažėjo labai nedaug tuo pagrindu. Toks buvo susitarimas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Argumentai už ir prieš teikiamą įstatymą. Motyvus už nori išsakyti J. Narkevičius, bet salėje nematome. J. Olekas, prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Pagelbėsiu dėl kolegos nedalyvavimo. Tikrai labai nuoširdžiai noriu paprašyti ir tų, kurie mano, kad galbūt bus kokių nors pakeitimų ateityje, šiandien balsuoti už kolegų teikiamą įstatymo projektą. Daugelis mūsų kalbame apie regionus, apie situaciją ten, apie žmonių gyvenimo kokybę, ir iš tikrųjų vienas iš rodiklių yra sutvarkyti keliai.

Žmonės šiais laikais judrūs, jie gyvena gal ir atokesnėse vietose, bet dirba kitose vietose ir jiems reikia pasiekti tas vietas, sugrįžti atgal į namus. Deja, dar daugelyje vietų vietinių kelių būklė labai riboja to vykimo iš darbo į namus ir iš namų į darbą ar tiesiog bendrauti vieniems su kitais galimybes. Nesutvarkyti ar jau senokai netvarkomi keliai, ypač po žiemos įšalo, dar labiau pabjūra.

Man atrodo, kad mes turime visas galimybes, didėjant apskritai mūsų bendrajam vidaus produktui ir gerėjant surinkimui į biudžetą iš tam tikrų atskaitymų, kurie yra ir šiame įstatyme minimi, mes galime didesnę dalį skirti tiems keliams tvarkyti. Todėl nežiūrint to, kad kolegos priminė, kad kai kurie praeitų metų gruodį balsavo kitaip, man atrodo, artėjant Velykoms, po Juozinių galime visi su gera nuotaika ir gera valia pabalsuoti už šį įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Bet kitokią valią nori pareikšti K. Glaveckas. Prašom.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamieji kolegos, išklauses gana ciceronišką ir gražią savo kolegos Juozo kalbą... Ji iš tikrųjų tinka visiems laikotarpiams, kai mes tik tą fondą turėjome. Aš neatsimenu tų metų, kai mes nepriimdavome tokio įstatymo, kuris įpareigotų padidinti finansavimą regionams arba keliams, arba dar kam nors. Baigdavosi kaip visuomet – ką Vyriausybė nutarė, kam pinigų trūkdavo, tam ir duodavome. Aš siūlau visiems nebūti tomis papūgomis, kurios išmokusios du žodžius kartoja vis tą patį ir gauna vis tą patį. Mes galėtume arba pakelti konstitucinį lygį – negalima tokio dalyko padaryti, bet reikia pakelti įstatymą, kad jis jau būtų neatšaukiamas, arba galų gale vieną kartą pamiršti ir reikalauti, kad Vyriausybė ir Finansų ministerija vykdytų tą įstatymo projektą be jokių išimčių ir iš tikrųjų skirtų pinigų keliams.

O pakalbėjimas kaip toks rūpestis, kurį mes išreiškėme, yra tiesiog politinės propagandos propagavimo instrumentas, bet jokia būdu ne reali pagalba statybose ir kelių darbuose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, prašom apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto. Balsavimas pradėtas. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 85, prieš nėra, susilaikė 4. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Siūlomi komitetai: kaip pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 14 diena.

Replika po balsavimo. Per šoninį mikrofoną – V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Kadangi tai susiję su biudžeto lėšomis, prašau Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKĖ. Prašote Vyriausybės išvados?

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Kolegos, bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Ir J. Razma taip pat per šoninį mikrofoną. Prašom. (*Šurmuly salėje*) Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gaila, kad tokie siūlymai atsiranda tokiu neįpareigojančiu metu, kai mes biudžetą jau esame patvirtinę, o tuo metu, kai buvo galutinis apsisprendimas dėl biudžeto ir buvo mano pataisa bent 55 % palikti, pritrūko trijų balsų. Jeigu teikėjai šito projekto būtų savo balsus pridėję, būtų pakakę. Dabar nenorėčiau linkėti, kad čia liktų tik toks viešųjų ryšių vėliavėlės pamojavimas, bet iš tiesų, kad tai būtų rūpinamasi žiūrint į jau kitų metų biudžeto projektą, kad tie siūlymai įgytų realų pagrindimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Tikėkimės, kad mojuojame ne veltui ir žygiuojame pirmyn.

15.18 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 5, 8 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-975(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 5, 8 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-975(2). Svarstymo stadija. Ir kviečiu Sveikatos reikalų komiteto išvadą pristatyti I. Degutienę.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir visai komiteto išvadai. Visa tai buvo padaryta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą... Nėra A. Nekrošiaus. Gal pati pirmininkė A. Širinskienė. Dėkojame.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kovo 13 dieną svarstė Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo projektą ir jam pritarė balsuodamas: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Ir Žmogaus teisių komiteto išvadą kviečiame pateikti A. Navicką.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Žmogaus teisių komitetas svarstė projektą, bendru sutarimu iš esmės jam pritarė ir siūlo pagrindiniam komitetui jį patobulinti pagal Teisės departamento išvadas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Komiteto išvados yra pateiktos. Diskusijose užsirašęs kalbėti A. Vinkus. Kviečiame.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiamoji pirmininke, ponija Irena, jūs buvote prieš mane užsirašiusi, tai aš negalvojau eiti į tribūną. Aš buvau tik antru numeriu, bet dabar tapau pirmas ir esu tribūnoje, ačiū už suteiktą garbę.

Pirmiausia noriu padėkoti šio įstatymo rengėjams, nes iš tiesų Lietuvos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pataisos ir pastabos yra labai būtinos. Labai dažnai išvažiuoja vaikai į užsienį arba čia lieka viena motina, staiga reikia ją operuoti, arba staigiai reikia atlikti kokią sudėtingą procedūrą, arba staigiai praranda sąmonę, kas ja turi rūpintis ir panašiai? Labai džiaugiuosi, kad čia yra užfiksuota ir aiškiai parašyta, kas ką turi daryti.

Tačiau, pritarėdamas šioms įstatymo pataisoms ir šiam įstatymui, aš norėčiau kartu dar paklausti. Yra parašyta, kad pilnamečiam pacientui, kuris negali būti laikomas gebančiu protingai vertinti savo interesų, atstovauja jo atstovai: sutuoktinis, sugyventinis, tėvai ir pilnamečiai broliai ir seserys. O nepilnamečiam pacientui nuo 16 metų, kuris negali būti laikomas gebančiu protingai vertinti savo interesų, atstovauja jo atstovai pagal įstatymą: vienas iš tėvų (itėvių), globėjas ir rūpintojas, o pilnamečiai broliai ir seserys negali. Gal aš ne taip supratau, čia neužfiksuota. Aš norėčiau, kada bus tobulinamas šitas įstatymas, atkreipti į tai dėmesį. Džiaugiuosi ir agituojau visus palaikyti šią įstatymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau pasisakančių nėra. Kolegos, ar galime pereiti prie įstatymo straipsnių? Nereikia. Yra Vyriausybės išvada. Teigiama. Komitetas išvadai iš dalies pritarė. Taigi daugiau siūlymų nėra. Prašom apsispręsti po svarstymo dėl įstatymo projekto. Ar bus dar kalbančių? M. Puidokas nori palaikyti. Prašom.

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Kviečiu visus palaikyti šį projektą, jis tikrai nėra sudėtingas, bet padės žmonėms, kurie neturi sutuoktinio ar vaikų. Jis padidina paciento atstovų pagal įstatymą kiekį, įtraukdamas pilnamečius brolius ir seseris, pilnamečius vaikaičius ir senelius. Tokiu būdu mažinami biurokratiniai apribojimai, praplečiamos pacientų teisės, o sveikatos apsaugos sistema taps lankstesnė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, prašome apsispręsti dėl Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo pakeitimo projekto po svarstymo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 3. Po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

15.24 val.

Civilinio kodekso 6.744 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-976(2) (svarstymas)

Lydimasis šio projekto – Civilinio kodekso 6.744 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-976(2). Vėl kviesime A. Širinskienę, nes A. Nekrošiaus nėra, pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas kovo 21 dieną svarstė Civilinio kodekso šeštosios knygos 744 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pritarė visoms Teisės departamento pastaboms ir bendru sutarimu, t. y. 9 balsais už, pritarė patobulintam variantui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Sveikatos reikalų komiteto išvadą kviečiame pristatyti. Kas keliausite, ar I. Degutienė, ar A. Kubilienė? Pristatys I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (*TS-LKDF*). Sveikatos reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Civilinio kodekso 6.744 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, pritarė pakeitimo įstatymo projektui ir siūlo Seimo paskirtam pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į pastabas ir pasiūlymus, kuriems pritarė Sveikatos reikalų komitetas. Šiai išvadai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Žmogaus teisių komiteto išvadą pristatyti kviečiame A. Navicką.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Žmogaus teisių komitetas apsvarstė šias pataisas. Iš esmės joms pritarė bendru sutarimu ir siūlo pagrindiniam komitetui atsižvelgti tik į Teisės departamento pataisas.

PIRMININKĖ. Diskusijoje niekas neužsirašė kalbėti. Motyvus ar norite pareikšti? Taip pat nėra norinčių. Taigi prašom. Po svarstymo gal galime bendru sutarimu? Prašom balsuoti.

Balsavo 96 Seimo nariai ir visi išreiškė pritariamąją poziciją – visi už.

Taigi po svarstymo įstatymo projektui yra pritarta.

15.28 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 120 ir 590 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1028(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-2a klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 120 ir 590 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1028(2). Svarstymo stadija. Diskutuoti nematau norinčių. Pranešėjau, prašom į tribūną. Komiteto išvada.

L. STACEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Administracinių nusižengimų kodekso 120 ir 590 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – įstatymo projektą gražinti iniciatoriui tobulinti, atsižvelgiant į gautas pastabas ir pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai: 8 – už, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkojame Teisės ir teisėtvarkos komiteto pranešėjui L. Stacevičiui. Yra siūlymas gražinti iniciatoriams tobulinti.

Motyvų niekas pareikšti nenori. Prašom apsispręsti dėl Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymo gražinti iniciatoriams tobulinti. Balsuojame.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 94, prieš nėra, susilaikė 2. Yra pritarta Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymui gražinti iniciatoriams tobulinti.

15.30 val.

Civilinio kodekso 6.930¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1085 (svarstymas)

Lydimasis projektas – Civilinio kodekso 6.930¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1085. Taip pat kviečiame L. Stacevičių pateikti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

L. STACEVIČIUS (*LVŽSF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Civilinio kodekso 6.930¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Komiteto sprendimas – gražinti įstatymo projektą iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Seimo kanceliarijos Teisės departamento, Specialiųjų tyrimų tarnybos neigiamą nuomonę bei pateiktas pastabas ir argumentus. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nėra.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui. Gerbiami kolegos, kadangi projektas yra lydimasis, gal galime bendru sutarimu pritari Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymui? Dėkoju.

15.32 val.

Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1029, Civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1030 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Administracinių bylų teisenos įstatymo 5, 36 ir 55 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1029. Kviečiame į tribūną Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę A. Širinskienę pateikti išvadą.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė projektą kovo 14 dieną. Buvo gauta labai daug suinteresuotų institucijų pastabų. Siūlome įstatymo projektą atmesti, atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvadą, Teisėjų tarybos, Generalinės prokuratūros, Seimo kanceliarijos Teisės departamento bei Europos teisės departamento išvadas. Komiteto balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nėra, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkojame, pirmininke. Gal iš karto pristatytumėte išvadą ir dėl lydimąjo?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Lydimasis...

PIRMININKĖ. Aš tik paskelbsiu. Civilinio proceso kodekso 5 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1030. Prašome.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Lydimąjį taip pat dėl tų pačių motyvų, gavę labai daug pastabų, siūlome atmesti. Ir balsavimo rezultatai yra tokie patys: už – 7, prieš nėra, susilaikė 2.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prašome, kolegos, balsuoti dėl abiejų projektų. Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymas yra juos atmesti. Prašome balsuoti. (*Balsai salėje*) Pritariame. Prašome pareikšti pritarimą balsuojant.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 1. Taigi po svarstymo šie projektai yra atmesti.

15.34 val.

Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunosms šeimoms įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1833, Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 1, 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1834 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4a klausimas – Finansinės paskatos pirmąjį būstą įsigyjantiems jaunosms šeimoms įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1833. Pateikimas. Į tribūną kviečiu socialinės apsaugos ministrą L. Kukuraitį. Ir lydimasis Gyventojų turto deklaravimo įstatymo 1, 2 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1834. Ministre, pristatykite abu.

Dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną, kol dar nepradėtas įstatymas.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Gerbiama pirmininke, paprasčiausiai neveikė. Įskaitykite...

PIRMININKĖ. Įskaityti jūsų balsą, E. Zingerio. Dėkojame. Prašom, ministre.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, pirmiausia sveikinu visus su artėjančiom šventom Velykom.

Šie įstatymų projektai teikiami įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatą kurti priemones, kurios padėtų visoms jaunoms šeimoms, kad ir kokios būtų jų pajamos, įsigyti būstą ne didmiesčiuose, taip pat siekiant stiprinti Lietuvos regionus, siekiant gerinti demografinę šalies padėtį ir prisidėti prie emigracijos mažinimo. Teikiamo įstatymo projekto esmė – padėti jaunoms šeimoms apsirūpinti nuosavu būstu, prisidedant prie Lietuvos Respublikos regionų atsigavimo, jų stiprinimo, socialinių ir ekonominių skirtumų tarp regionų mažinimo. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad finansinė paskata, subsidija būsto kredito daliai padengti teikiama jaunoms šeimoms, kuriose kiekvienas iš sutuoktinių arba vienas iš vaikus auginančių tėvų yra ne vyresnis kaip 35 metų. Taip pat kad finansinė paskata teikiama tik pirmajam būstui įsigyti, t. y. nė vienas jaunos šeimos narys neturi turėti nuosavybės teise registruoto būsto Lietuvoje ar užsienio valstybėje. Pirmasis būstas turi būti įsigijamas teritorijoje, kurioje nekilnojamojo turto ploto vieneto normatyvinė vertė yra ne mažiau kaip 60 % mažesnė nei didžiausio būsto daugiabučiuose pastatuose vieno kvadratinio metro normatyvinė vertė, skelbiama Registrų centro. Taip pat jaunoms šeimoms, neauginančioms vaikų, suteikiama 15 % dydžio subsidija būsto kredito daliai padengti, auginančioms vieną vaiką – 20 %, auginančioms du vaikus – 25 % subsidija, auginančioms 3 ir daugiau vaikų – 30 % subsidija.

Subsidija gali būti panaudota pradiniam įnašui padengti. Būsto kredito suma, nuo kurios jaunoms šeimoms suteikiama subsidija, negali būti didesnė kaip 87 tūkst. eurų, iki 15 % suteikto būsto kredito jaunos šeimos gali panaudoti žemės sklypui, kuriame yra būstas arba planuojama jį statyti. Jeigu jauna šeima už būsto kreditą įsigytą būstą anksčiau kaip per 10 metų perleidžia kito asmens nuosavybėn, privalo gražinti gautą subsidiją.

Finansinė paskata teikiama atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimus atitinkamiems metams. Būsto kreditus pirmajam būstui įsigyti gali teikti visi kredito davėjai, su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija sudarę sutartis dėl būsto kredito pirmajam būstui įsigyti teikimo. Jaunos šeimos, pageidaujantys gauti finansinę paskatą, socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka kreipiasi į savivaldybės, kurios teritorijoje ketina įsigyti būstą, administraciją, ir pateikia prašymą.

Siekiant nustatyti, ar jauna šeima neturi būsto užsienio valstybėje, įstatymo projekte jaunoms šeimoms numatoma pareiga Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatyme nustatyta tvarka deklaruoti turtą. Todėl kartu siūloma tikslinti šį įstatymą, nustatant turto deklaravimo įgyvendinimo tvarką. Įstatymo nuostatoms įgyvendinti 2018 metais iš valstybės biudžeto planuojama skirti 2 mln. eurų ir finansinę paskatą suteikti 115 jaunų šeimų. 2019 metais planuojama 8,76 mln. lėšų ir finansinę paskatą suteikti iki 600 jaunų šeimų. 2020 metais būtų panaši suma ir panašiai šeimoms padėtų kaip ir 2019 metais.

Įstatymo projekto įsigaliojimo data numatoma 2018 m. liepos 1 d. Projektas suderintas su suinteresuotomis institucijomis ir visuomene. Prašome projektams pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Jūsų pirmoji nori klausti M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, ačiū už pristatymą, iniciatyva lyg ir gera, ketinu ją palaikyti, tačiau man yra baisu, kad nebūtų šita gera iniciatyva tik dėl varnelės, kad būtų uždėta varnelė, jog padarėme kažką. Mano supratimu, tai yra viena iš kompleksinių regiono atgaivinimo sudėtinių dalių. Ar mes turime kitas sudėtines dalis, ar mes turime darbo vietas, ar mes turime infrastruktūrą šeimoms tuose regionuose, kur siūlysimė įsigyti būstą? Taip pat man įdomi logika dėl tų pinigų, kurie yra skirti, 2 mln. eurų, jei neklystu. Kodėl būtent tokia suma šitam laikotarpiui? Kiek tokių būstų, jūs įsivaizduojate, būtų galima paskatinti šeimoms įsigyti?

Aš norėčiau sugrįžti vis dėlto prie kompleksiskumo. Nesant kompleksinių sprendimų skirtingiems regionams gaivinti, ar nemanote, kad galima sabotuoti gana gerą idėją?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Aš visiškai sutinku, kad ši būsto priemonė yra tik viena iš priemonių, kaip mes turime padėti ir stiprinti regionus. Vidaus reikalų ministerija planuoja regionų stiprinimo strategiją, ir ši priemonė yra tik viena.

Kalbant apie mūsų ministerijai pavaldžią sritį, būtent kompleksines paslaugas, Šeimos stiprinimo įstatymu mūsų ministerija yra įpareigota parengti bazinį paslaugų šeimai paketą, kuris būtų standartinis visose savivaldybėse. Vadinasi, užtikrintume paslaugas visoms šeimoms, kad ir kur

jos gyventų, tiek vaiko priežiūros, tiek užimtumo po pamokų ir kitas šeimos stiprinimo paslaugas. Iki rugsėjo 1 dienos mes turime parengti šį paketą, susitarti su savivaldybėmis ir paleisti veikti.

Dėl 2 mln. dar pasakysiu. Minėjau, kad tie 2 mln. yra skirti pusei metų kaip startas pradžiai. Matysime, kokios yra tendencijos. 2019 metais preliminariai suplanuota iki 10 mln., ir šiemet mes galėtume padėti virš šimto šeimų, o kitais metais bent penkis ar šešis kartus daugiau šeimų.

PIRMININKĖ. Klausia G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Jeigu Monika mano, kad labai gera iniciatyva, tai aš turiu tam tikro skepsio vien dėl to, kad Europos Komisijos ekspertai, kai kalba apie socialinę politiką, visą laiką sako, kad jeigu norime pasiekti kokių nors matomų rezultatų, turėtume konsoliduoti savo priemones ir geriau patvirtinti kelias stiprias priemones ir skirti joms visas lėšas, negu barstyti savo biudžeto lėšas skirtingoms programoms, kurios apima labai mažą dalį žmonių. Iš esmės tada administravimui išleidžiame gana didelę dalį lėšų, o rezultato neapsiekiame.

Šiandien matome, kad skirta 2 mln. eurų, kai tuo tarpu aiškinamajame rašte rašoma, kad emigruoja 24 tūkst. jaunų žmonių. Tai pats pasiekiamumas yra labai mažas. Ir iš principo kokia jūsų nuomonė, kiek iš tikrųjų reikėtų tų lėšų skirti tam, kad rezultatas būtų tikrai apčiuopiamas, emigracija sumažėtų ir regionuose išikurtų tikrai apčiuopiamas skaičius jaunų šeimų?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Buvo daryti tyrimai migravusių lietuvių, kiek jų migravo dėl būsto problemos. 9 % migravusių įvardija kaip pirmą priežastį, kad būtų dėl būsto arba lėšų surinkti tam, kad galėtų įsigyti būstą. Pagal tai buvo daryti ir mūsų skaičiavimai, pagal tuos kiekius žmonių, kaip jie migruoja, ir atitinkamai dėlotos sumos tiek šiemet, tiek ateinančioms ir kitiems metams, būtų migracijos aspektu daryti skaičiavimai. Ar jie pasitvirtins? Iš tiesų yra labai preliminarūs, labai netikslūs. Ar jie pasitvirtins, žiūrėsime šiais metais ir tada atitinkamai su biudžetu turėsime svarstyti palankesnius šeimoms sprendimus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Armonaitė. Prašom.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, kai jūs pristatote projektą tiek čia, salėje, tiek viešojoje erdvėje, pirmiausia kalbate apie paramą jaunoms šeimoms. Aš suprantu, kad tai ir yra tikslas – parama jaunoms šeimoms.

Kaip manote, ar vis dėlto nėra problema tai, kad mes supriešiname vėl ir vėl didžiųjų ir mažųjų miestų gyventojus, Vilnių su regionais? Man kartais atrodo, kad dideliame mieste jaunai šeimai taip pat yra daug iššūkių įsitvirtinant, kartais gal net ir dar daugiau, nes ten nekilnojamas turtas keliais kartais, jei ne dar daugiau, būna brangesnis. Tai vis dėlto ar jums neatrodo, kad galbūt reikėtų pagalvoti apie kitas priemones, jei mes norime padėti jaunoms šeimoms pirmiausia?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Parama jaunoms šeimoms jau egzistuoja, t. y. toms, kurios turi nedideles pajamas, bet turi teisę įsigyti būstą. Jau nuo 2003 metų egzistuoja įstatymas, ir jau bent keliolika tūkstančių šeimų yra pasinaudojusios šia priemone, taip pat ir įsigijo būstą ir Vilniuje, Kaune, ir kituose miestuose. Ta programa ir toliau veikia.

Šiuo atveju yra skatinamoji priemonė jaunoms šeimoms kurtis regionuose, stiprinti regionus, užtikrinti, kad jos neišvyktų, jeigu planuoja. Kadangi tai yra skatinamoji priemonė, mūsų galva, tai nėra diskriminacinis aspektas.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis ministre, aš norėčiau paklausti dėl 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto. Iš tikrųjų čia rašoma, kad apribojama tam tikra kvadratinio metro normatyvinė vertė, kuri turi būti ne mažiau kaip 60 % mažesnė nei didžiausio būsto daugiabučiuose pastatuose 1 kv. metro normatyvinė vertė. Ką tai iš tikrųjų reiškia? Bandoma, kad pirktų pačius prasčiausius butus? Ne naujos statybos, o senos statybos? Iš tiesų kam toks apribojimas?

Antras dalykas. Ar bus galimybė tada, norint pirkti geresnį būstą, brangesnį už 1 kv. metrą, ar bus galimybė pačiam žmogui prisidėti, nes šiek tiek logikos nematau, jeigu 60 % vertės. Tik aš nesupratau, kur čia nustatyta, ar čia tame pačiame regione, ar čia Lietuvos mastu? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Ačiū už klausimą. Tai yra nacionaliniu mastu ir būtų teritorijos apibrėžiamos per būstų kainas. Šiuo atveju užtikrinama, kad iki Panevėžio, visą Panevėžį apimtų, faktiškai visoje Lietuvos teritorijoje būtų galima įsigyti būstus. Ar galima didesnę kainą toje teritorijoje mokėti už būstą? Taip, galima, tačiau kompensacija bus tik iki tos ribos, kuri yra nustatyta.

PIRMININKĖ. Klausia R. Miliūtė.

R. MILIŪTĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamasis ministre, iš tiesų labai laukta iniciatyva ir laikau kumščius už tai, kad ši iniciatyva pasiteisintų ir padėtų išspręsti įvairias problemas, apie kurias kalbėjote, tiek demografijos, regionų tuštėjimo ir emigracijos. Į klausimą, kuo iš esmės šis naujas įstatymas skiriasi nuo jau galiojančios paramos šeimoms, jūs jau atsakėte, bet aš norėčiau pasitikslinti, kokia tvarka galioja kitose šalyse? Iš ko mes imame pavyzdį ir kokios pamokos jau išmoktos kitose šalyse dėl tokios kompensacijos?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų buvo analizuota situacija kitose šalyse. Šalys sprendžia labai skirtingai. Vienos sprendžia pritaikydamos mokesčio lengvatą, PVM mokesčio lengvatą. Kitos šalys sprendžia teikdamos subsidiją – taip, kaip mes. Kitos šalys teikia ne pirmai sumai subsidiją, bet teikia subsidiją kasmet padėti šeimai mokėti. Dar vienos teikia tik paskolą, tačiau jau tas paskolos gražinimas prasideda po penkerių ar dešimties metų, nelygu kokia šalis. Tikrai yra labai skirtinga situacija šalyse. Ir šiuo atveju mūsų siūlymas yra pakankamai dosnus, tačiau ir situaciją mes turime neeilinę. Tikrai iš regionų naujos šeimos juda drastiškai ir šiuo atveju turime siūlyti rimtas priemones.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis turbūt pagal laiką klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, jūs pats dalyvavote konferencijoje, kur žiūrėjote kitų valstybių patirtis, ir apibendrinimai padaryti, iš tikrųjų tos būstų paskolų programos jaunoms šeimoms veikia, bet jų apimtis ten, kur jos veikia, yra daug didesnė. Čia apskritai jokios imties – 150 jaunų žmonių, tai čia nieko nėra. Nes jeigu jinai yra per daug maža, jinai poveikio neduoda – nei demografinio, nei sustabdymo poveikio neturi, arba jos aprėptis yra didelė ir duoda poveikį, arba jos nėra iš viso. Tada tik pinigų išbarstymas, nes tokia *pro forma*.

Šiais metais jūs esate numatę 2 mln., kitais metais bus 4 mln. ar kiek? Nes kad ją paleistume taip, kaip egzistuoja Europos Sąjungoje, reikėtų daug didesnės sumos. Arba tada geriau net neerzinti žmonių.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Taip, iš tiesų, kaip ir sakiau, šiais metais – 2 mln., kitais metais planuojama iki 10 mln., vadinasi, bent penkis kartus daugiau šeimų galės gauti paramą. Suprantu, kad mastas galėtų daryti rimtą poveikį, ir čia greičiausiai mums reikės kartu ieškoti, ar plėsti šią programą, nes ji pakankamai brangi, ar ieškoti dar papildomų programų šeimoms, priemonių šeimoms, kad jos galėtų įsigyti būstą tiek regione, tiek miestuose.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Dėl vedimo tvarkos – J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, kadangi ministras pristatė net du įstatymus, tai gal mes galėtume pratęsti, nes klausimas yra svarbus, visi norime padėti jaunoms šeimoms ir rasti tų kelių, galbūt ministras galėtų atsakyti į likusius klausimus, būtų lengviau apsispręsti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už siūlymą. Gerbiama kolegą, yra siūlymas pratęsti laiką, ministras entuziastingai sutinka atsakinėti. Ar pratęsiame laiką? (*Šurmūlys salėje*) Balsuojame. Kas už pratęsimą, prašau balsuoti už, kas mano kitaip, prieš arba susilaiko.

Balsavo 89 Seimo nariai: už pratęsimą 14, prieš – 41, susilaikė 34. Taigi, gerbiamasis ministre, jums neteks daugiau atsakinėti į klausimus. Motyvai. Už kalba J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiama kolegą, aš manau, kad tai sprendimas, kurio tikrai laukia regionų jaunos šeimos. Nors ir skaičiuojame, kad kol kas galbūt tie skaičiai kuklūs, kiek iš pradžios galės pasinaudoti parama, bet, manau, ji yra gerai suvokta. Iš tikrųjų jaunai šeimai sprendžiant būsto klausimą svarbiausia yra pradinės įmokos, imant kreditą, problema. Šeima dirba, uždirba, einamuosius mokėjimus už kreditą gali mokėti, bet iš tikrųjų tą pradinę sumą išspręsti nėra taip paprasta. Aš manau, kad tas siūlymas nesukels kažkokio burbulo, kaip kartais galima išgirsti, ir kažkokių finansinių krizių, o prie regionų atsigavimo bus kad ir nedidelis žingsnelis. Žinoma, aš linkėčiau ties tuo nesustoti, o galvoti, kad tai būtų lydimas sprendimų, kurie skatintų naujų darbo vietų atsiradimą regionuose, nes reikia žiūrėti ne tik, kad šeima turėtų būstą, bet turėtų ką ten veikti.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš – V. Poderys.

V. PODERYS (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Iš tikrųjų turėjau klausimą, bet šiuo atveju galiu pasisakyti. Mano skepticizmas yra susijęs su tuo, kad, neoficialiais duomenimis, regionuose yra de-

šimtys tūkstančių negyvenamų butų ir namų ir į juos kažkodėl nepretenduoja dabartinis jaunimas, nors ta nuomos kaina arba pirkimo kaina yra juokingai maža. Kitaip sakant, mano skepticizmas yra, ar reikia papildomai dar prie šitų galimybių dėti valstybės pinigų kitokiems butams regionuose, kai jų yra perteklius, negyvenama. Dėl to...

PIRMININKĖ. Atsiprašome, minutėlę. Prašom tęsti. Ar esmę jau pasakėte?

V. PODERYS (LVŽSF). Esmę pasakiau, kad dabar regionuose ir taip yra dešimtys tūkstančių negyvenamų butų ir namų, į kuriuos jaunimas nepretenduoja, kaip matyti. Ar verta šalia dar skatinti papildomą kiekį butų ar namų? Dėl to nebalsuosiu už dabartinį pasiūlymą. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Prašom apsispręsti dėl abiejų teikiamų įstatymų projektų po pateikimo.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 92, prieš nėra ir susilaikė 6. Taigi po pateikimo abiem projektams: Nr. XIII-1833 ir Nr. XIII-1834, yra pritarta. Komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Svarstymo data – gegužės 15 diena.

15.55 val.

Įstatymo „Dėl Europos Tarybos konvencijos dėl bendros kino filmų gamybos (pataisytos) ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-1535 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – įstatymo „Dėl Europos Tarybos konvencijos dėl bendros kino filmų gamybos (pataisytos) ratifikavimo“ projektas Nr. XIII-1535. Kviečiu ministrę L. Ruokytę-Jonsson pateikti įstatymo projektą.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Ačiū pirmininkei. Laba diena visiems.

Europos Tarybos Europos kino paramos fondas „Eurimages“ skiria paramą Europos filmų bendrai kino gamybai. Paramos sąlygas apibrėžia Europos Tarybos konvencija dėl bendros kino filmų gamybos. Šią konvenciją Lietuva ratifikavo 1999 metais. Reaguojant į tam tikrus sektoriaus ekonominius ir finansinius pokyčius, ši konvencija buvo peržiūreta ir pataisyta 2017 metų pradžioje. Ši konvencija buvo pasirašyta visų šalių. Mūsų Lietuvos Respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė prie Europos Tarybos pasirašė praėjusių metų birželio mėnesį.

Taigi atitinkamai Lietuvos kultūros ministerija parengė teisės aktų projektus, reikalingus ratifikuoti minėtą pataisytą konvenciją. Pataisytos konvencijos ratifikavimas Lietuvai sudarys palankesnes tarpvalstybinio bendradarbiavimo galimybes kino sektoriuje, nes visų pirma bendruose kino filmų gamybos ir platinimo projektuose galės dalyvauti ne tik Europos Tarybos šalys, bet ir kitos šalys, tokios kaip Izraelis ir Kanada. Kaip žinome, Lietuvai šios šalys yra labai svarbios. Su Izraeliu Lietuva rengiasi pasirašyti dvišalę filmų gamybos sutartį. Taip pat ir su Kanada yra intencijų pasirašyti siekiant palengvinti kino koprodukciją su šia šalimi. Lietuvai šis konvencijos pokytis iš tikrųjų yra labai labai naudingas.

Konvencijoje taip pat pakeistos bendrųjų gamintojų mažiausių galimų įnašų proporcijos, galimi įnašai yra gerokai sumažinti, o tai ypač naudinga mažoms šalims, ypač Lietuvai. Anksčiau mažosios koprodukcijos mažiausias įnašas buvo 10 %, dabar jis sumažintas iki 5 %. Aš kalbu apie tarpvalstybinius bendruosius kino filmų projektus, tie daugiašaliai projektai yra galimi su 5 % indėliu. Tai reiškia, kad Lietuva gali dalyvauti didžiųjų šalių stambiuose projektuose ir turėti įvairialypės naudos tiek sklaidos prasme, tiek profesinės patirties prasme įnešdama labai nedidelį įnašą.

O dėl bendros kino gamybos dvišalių projektų taip pat sumažinta – užtenka 10 % įnašo. Lietuvai tai tikrai labai naudinga, gerokai padidės kino gamybos kompanijų, kurios pradės dalyvauti iš tikrųjų svarbiuose tarptautiniuose projektuose.

Lietuvos Respublikos įstatymo projekte konvenciją siūloma ratifikuoti su išlyga, kad Lietuva pasilieka teisę nustatyti didžiausią finansinio įnašo į bendros kino gamybos išlaidas dalį, kuri gali skirtis nuo konvencijoje nustatytą 25 %. Šį kartą visi konvencijos pakeitimai leidžia įnešti didesnę sumą nei 25 % viso kino biudžeto. Lietuvai tai irgi svarbu, nes praktika parodė, kad gali būti labai svarbių, didelių, stambių projektų, tačiau Lietuva galbūt negali techniškai arba kūrybiškai prisidėti. Aišku, tada svarbu dalyvauti. Siekiant tapti realia partnere, koprodukcijos šalimi, reikia įnešti tam tikrą finansinį indėlį.

Dabar tokioms šalims kaip Lietuva, mažesnėms šalims, tikrai yra pagerintos sąlygos, galima pačioms šalimis nustatyti tą didžiausią įnašą, didžiausią procentą. Taigi, šis pokytis labai svarbus.

Dar vienas konvencijos pokytis, kad yra atsiradusi lentelė, kurioje diferencijuojami žanrai, t. y. dokumentinis, animacinis ar vaidybinis filmas. Yra išskirti kriterijai, kas vėlgi leidžia, sprendžiant dėl paramos skyrimo, pačiai komisijai adekvačiau įvertinti įvairius projektus, nes iš tikrųjų turi būti skirtingai keliamos sąlygos skirtingiems žanrams. Tas pokytis dabar yra užfiksuotas konvencijoje.

Taigi įstatymo projektas įregistruotas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų registre. Gruodžio 27 dieną gauta Seimo kanceliarijos Teisės departamento teigiama išvada, kad įstatymo projektas atitinka Konstituciją, įstatymus, teisėkūros principus ir teisės technikos taisykles. Labai prašau visų pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pristatymą. Jūsų nori vis dėlto klausti. Pirmasis klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama ministre, pirmiausia noriu pasidžiaugti, kad Lietuvos kinas išgyvena renesansą, tikiuosi, kad šitos konvencijos ratifikavimas prie to dar labiau prisidės. Jūs vis daugiau kalbėjote apie įnašus iš to fondo, apie galimybę dalyvauti šiame Europos Tarybos fondo projekte, tačiau supratau, kad kuo daugiau įnešime, tuo daugiau gausime. Ar jūs galite pasakyti, kad Lietuva jau iš to fondo praeityje yra gavusi kinams, filmams statyti, ar ne, ar čia tik ateityje bus?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Labai ačiū už klausimą. Taip, aš norėčiau patikinti, kad Lietuva yra šio fondo narė, „Eurimages“ narė. Visoms narėms yra vienodas mokestis, nėra, kas daugiau, kas mažiau įneša mokesčio. Lietuva, galiu pasakyti, yra kasmet finansuojamų projektų sąrašė. Mažiausiai vienas projektas finansuojamas, bet yra situacijų, kai ir du, ir trys projektai. Iš tikrųjų naudos mes turime labai labai daug.

Aš čia kalbėjau daugiau apie tą įnašą, nes ta konvencija apibrėžia tam tikras dalyvavimo didelėse *koprodukcijose* sąlygas. Čia labiau orientuota į tokį galbūt laisvesnį ir lankstesnį požiūrį į mažas šalis, nes mažos šalys visada turi sunkumų prisidėti finansiškai. Tas procentas yra tiek sumažintas, kad ir tokios šalys kaip Lietuva galėtų dalyvauti iškiliausiuose, didžiausiuose tarptautinio kino procesuose. Tai nieko bendro neturi su finansuojamais projektais. Iš „Eurimages“ fondo Lietuva tikrai turi labai labai daug naudos.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama ministre, čia sėti opozicija, šioje pusėje, jeigu ką.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Taip.

E. GENTVILAS (LSF). Aš balsuosiu už šį projektą, nieko keisto, bet aš dėl pavadinimo noriu paklausti. Jūs puikiai suvokiate lietuvių kalbą ir žinome, kad čia kalbama apie pataisytą konvenciją, taip?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Taip.

E. GENTVILAS (LSF). O pavadinimas – „Dėl Europos Tarybos konvencijos dėl bendros kino filmų gamybos (pataisytos)...“ Skamba, kad gamyba pataisyta. Ar galima keisti įstatymo pavadinimą šioje stadijoje, kad neatrodytų juokingai ir absurdiškai? Kaip jis dabar parašytas, skamba, kad pataisytos gamybos. Pavyzdžiui, ar galima formuluoti taip: „Dėl pataisytos Europos Tarybos konvencijos...“? Aš suprantu, kad čia yra iš anglų kalbos, iš kitų kalbų išversta, bet aš labai vertinu lietuvių kalbą. Šiuo atveju mes klaidžiojame po džungles. Gamybą taisome ar pataisytą konvenciją tvirtiname?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Na, čia turbūt daugiau redaktorių pastabos galėtų būti, jeigu yra geresnis pasiūlymas, žinoma, visada techninis pataisymas yra įmanomas, tikrai neturiu jokių prieš. Ačiū už pastabą. Jeigu redaktoriai sutiks pataisyti, tai žinoma, kodėl gi ne.

PIRMININKĖ. Tikėkimės, kad redaktoriai girdi, jeigu perkeltume žodį, tai tik „pataisytos“ po „konvencijos“, o ne „dėl pataisytos“.

Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke.

Gerbiamas ministre, suprantu, kad konvencija yra daugiau teorinis dalykas ir teorinius dalykus mes keliamė į įstatymus. Ir jūs savo kalboje teoriškai vis apibrėždavote. Atsakydama į kole-

gos klausimą, jūs vėl pasakėte – labai daug ir labai naudinga. Aš labai norėčiau kažką konkrečiau, nes aš manau, kad jūs ministrė didelės šalies, o jūs visą laiką savo kalboje, kad mes labai maži ir tokie maždaug sėdintys prie Aušros Vartų su ištiesta ranka. Tai, manau, kaip ministrė jūs turite jaustis lygiavertė bet kurioje iš 28 Europos Sąjungos valstybių. Aš labai norėčiau išgirsti praktinį pavyzdį šitos konvencijos įgyvendinimo.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Dėkoju už klausimą. Aš galbūt ne apie konvencijos įgyvendinimą. Jeigu jūs norite praktinių pavyzdžių, kiek „Eurimages“ fondas yra finansavęs įvairių projektų, tai yra statistika. Tikrai aš jums galėsiu atsiųsti tą statistiką, jūs galėsite perskaityti ir pamatyti, kiek per tuos metus nuo 1999 metų lietuviškų filmų gavo finansinę paramą iš „Eurimages“ fondo. Dabar kalbant apie mažą šalį ir didelę šalį, tai yra įprastas terminas vykdant tarptautines koprodukcijas – mažoji šalis, didžioji šalis. Tai yra absoliučiai apibrėžiama pagal kriterijus, kiek kino sričiai skiriama finansavimo, kiek ta ar kita šalis sukuria filmų per metus ir t. t. Čia mes kalbame, ar didelė kino industrijos šalis, ar maža. Čia neturima mintyje nei geografija, nei kažkoks kultūrinis pažeminimas ir panašiai. Tai yra kalbama apie apimtis, kiek šalis pajėgi pagaminti filmų per metus ir kiek šalis pajėgi investuoti į kino industriją. Tik tiek.

PIRMININKĖ. Klausia J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiama ministre, aš taip pat noriu prisijungti prie kolegų klausimų ir paklausti jūsų, kokią mes matytume ambiciją, atsiveriančią su šios konvencijos patvirtinimu, galimybėm finansuoti? Kaip jūs, kaip ministrė, sakytumėte, kad Lietuva padarė pažangą ir mes atsistojome į tą vietą, kur norėtume būti pagal filmų skaičių, ar padidinome finansavimo galimybes, brėžti tam tikrą viziją, užduotį tiems, kurie galėtų pasinaudoti šia konvencija?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Ačiū už klausimą. Žinoma, Lietuva turi labai daug naudos apskritai iš kino industrijos, kaip kūrybinės industrijos srities, tai yra turbūt potencialiausia sritis, kuri atneša tikrai didelę naudą tiek sklaidos prasme, tiek dalyvavimo tikrai reikšminguose tarptautiniuose procesuose prasme. Finansinė prasmė yra labai aiški ir per „Eurimages“, ir per, dar yra tokia, „Media“ programą, kuri remia vystomus kino projektus. Kuo Lietuva aktyviau prisidės prie tarptautinių koprodukcijų, tuo daugiau finansinės naudos turės. Nes jeigu šalis įsilieja į dešimtį tarptautinių projektų... Aš galiu tik paminėti, kad Lietuva yra iš tų pavyzdinių šalių, kuri, neturėdama to pakankamo finansavimo nacionaliniam kinui, aktyviai dalyvauja ir beveik 80 % mūsų viso sukuriama nacionalinio kino yra koprodukcija su užsienio šalimis. Tai yra labai didelis ir gražus skaičius, kuris išties rodo Lietuvos potencialą, gebėjimą bendradarbiauti su užsienio šalimis, pripažinimą mūsų kaip partnerių, mūsų profesinių gebėjimų ir iš tikrųjų tos kokybės. Mes matome, kad mūsų kino industrija iš tikrųjų labai labai stipriai auga, tai labai matyti ir tarptautiniame kontekste, kad mūsų filmų laukiama konkursinėse programose tos aukščiausios klasės festivaliuose, A klasės festivaliuose. Į industrijos programas mus labai dažnai pakviečia dalyvauti pagrindinės viešnios teisėmis, tai reiškia, kad industriniuose renginiuose pristatomi tik projektai ir idėjos. Ir ten ateina konkretūs investuotojai, ateina kitų šalių stambios gamybos kompanijos ir jos renkas, su kuo draugauti, su kuo nedraugauti, į ką investuoti. Lietuva yra matoma. Aš galiu paminėti tokią faktą, kad šiais metais – net 13 programų, kur Lietuva išskirtinėmis teisėmis dalyvaus tarptautiniuose kino renginiuose kaip šalis, pajėgi kino industrijos šalis, gebanti pristatyti savo produktą. Aš noriu pasakyti, kad čia yra visokeriopa kompleksinė nauda Lietuvai, ne tik finansinė.

Ir kartu tai ugdo mūsų kino industrijos profesionalų gretas. Mūsų profesionalai, kaip žinome iš paskutinių pavyzdžių, ir BBC kompanijos, ir HBO kompanijos, kurios atvažiuoja, yra pasaulinio masto kompanijos, kurios pasirenka Lietuvą, čia panaudoja mūsų profesinį potencialą ir filmuoja savo labai brangius projektus. Vėliau juos pažiūri milijonai žmonių ir ten matyti beveik vien lietuviškos pavardės. Tai yra neįkainojama vertė, neįkainojamas potencialas garsinti Lietuvą ir gerinti jos įvaizdį pasaulyje.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Po pateikimo prašome išsakyti motyvus. Taip pat nėra norinčių. Taigi apsispręskime po pateikimo. Balsuojame dėl teikiamos konvencijos.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 4. Taigi po pateikimo teikiamai konvencijai pritarta.

Siūloni komitetai: pagrindiniu – Užsienio reikalų komitetas, papildomu – Kultūros komitetas. Svarstymo data – gegužės 10 diena.

Darbotvarkės klausimas – projektas Nr. XIIIIP-1777(2), Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo... Atsiprašau, paskubėjau. Kas čia turi būti?

16.14 val.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1736, Profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1737 (pateikimas)

Atsiprašau, ministre, dar jūs turėtumėte pristatyti Nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Ar jūs atsisakote šiandien? Gal pasakykite per šoninį...

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Laba diena. Darbotvarkėje, kaip suprantu, buvo labai daug keitimų. Buvo numatyta pristatyti Muziejų įstatymo ir keturių lydimųjų teisės aktų paketas, tačiau buvo išbraukta dalis jo, po to įkrito atgal. Tai čia įvyko kažkas techniškai ne taip. Mane informavo, kad visas paketas yra išbrauktas, atidėtas kitam kartui.

PIRMININKĖ. Gerbiama ministre, tikrai yra atidėtas paketas dėl muziejų, bibliotekų ir kultūros centrų.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Čia visas paketas kartu.

PIRMININKĖ. Bet darbotvarkėje yra Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas.

Per šoninį mikrofoną – J. Razma.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Tai dar kartą...

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš kviesčiau, ministre, tikrai rodyti pagarbą Seimui ir neklaidinti. Kad ir surašyti pakete tie projektai, kiekvienas iš jų nepriklausomai gali būti priimamas, ir nėra taip, kad kokia nors viena sąvoka įvedama keliuose įstatymuose ar panašiai. Teisingai, jie yra tos pačios krypties, panašaus turinio, bet tikrai nėra priklausomi vienas nuo kito. Tik jums problema, kad du kartus teks ateiti į tribūną. Bet gal čia nėra tokia jau didelė bėda?

PIRMININKĖ. Prašom, ministre, atsakykite.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Gerai. Tada pristatysime projektus, dėl kurių aš buvau informuota, kad jie yra atidėti, bet tada pristatysime.

PIRMININKĖ. Gerbiama ministre, mes tikrai turime. Tie projektai, kuriuos jūs vardinate, darbotvarkėje, nėra šiandien išbraukti. Darbotvarkės klausimas 2-6a – Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymo Nr. I-1571 9, 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Profesionaliojo scenos meno įstatymo projektai. Šituos projektus turėtumėte pristatyti. (*Balsai salėje*)

Per šoninį mikrofoną – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gal šiek tiek į pagalbą ministrei. Čia ne tas projektas, čia dabar yra nacionalinis, bet ne tie, kur regioniniai kultūros centrai ir t. t. Ne apie tai kalbama. Čia mes grynai dabar, kur liko šita įstatymo pataisa dėl Nacionalinio radijo ir televizijos. Nemaišome regionų kultūros centrų. Atskirai.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Aš pristatysiu dalį to projekto, nes aš suprantu, kad čia yra tik dalis įtraukta. Projektas yra apie muziejų, bibliotekų, profesionalaus meno, kultūros centrų ir LRT... Čia visi susiję su kadencijomis. Visi penki teisės aktai.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Bet nacionaliniai valstybiniai, taip?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Taip, visi penki yra apie tą patį, apie kadencijų įvedimą.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerai, bet ne regionų? Bet ne regionų.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Taip.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gerai tada.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Lietuvos nacionalinių kultūros centrų.

PIRMININKĖ. Kolegos, aš nutraukiu diskusijas. Gal paprašysime tiesiog pertraukos iki kito posėdžio dėl šitų klausimų? (*Balsai salėje*) Pritariate. Dėkoju. (*Balsai salėje*)

Kolegos, per šoninį mikrofoną – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš suprantu, kad gerbiamoji ministrė gal tikrai negalėjo žinoti, kokie yra pakeitimai, bet kas jus informavo ar dezinformavo? Prašom kitą kartą, kitame posėdyje, ateinant į Seimą pristatyti įstatymų projektų, informuoti apie tai, kas nedirbo savo darbo. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame už visus pamokymus. Kolegos, nusiteikiame darbui ir imamės darbotvarkės klausimo... (*Balsai salėje*) V. Juozapaitis – per šoninį mikrofoną.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Aš manau, kad iš tiesų kolegos prisimins – šiandien vienos diskusijos metu aš atsistočiau prie to mikrofono pastebėjęs, kad yra išbraukti iš darbotvarkės klausimai, dėl kurių mes nebalsavome, buvo pažadėta, kad jie bus įtraukti. O kad kažkas nepranešė ministrei ir ministrė nežino, čia yra tikrai darbo organizavimo trūkumas, ir turi darbotvarkė būti pateikta. Tai iš tiesų toks...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, tai visiems mums įspėjimas, kaip turime būti susikaupę ir pasirengę tinkamai mūsų Seimo posėdžiui.

16.17 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1777(2), Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1778(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-7a klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1777(2). Svarstymo stadija. Tribūnoje jau Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas K. Mažeika. Prašom. Aplinkos apsaugos komiteto išvada.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas visiems pasiūlymams pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ekonomikos komitetas. Pranešėjas – V. Poderys. Kolega, šitas klausimas yra su lydimuoju Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIIIP-1778(2). Išvada, aš tikiuosi, Virgilijau, dėl abiejų įstatymų projektų pristatysite?

V. PODERYS (LVŽSF). Taip. Ekonomikos komiteto sprendimas yra pasiūlyti pagrindiniam, t. y. Aplinkos apsaugos komitetui, patobulinti įstatymo projektą atsižvelgiant į Ekonomikos komiteto pasiūlymą ir taip pat išplėsti verslo subjektų, gaunančių pajamas iš individualios veiklos, kuriems būtų taikomos 2 straipsnio 1 dalies nuostatos, skaičių. Tai yra dėl atsinaujinančių...

Dėl lydimujo. Pasiūlyti pagrindiniam Aplinkos apsaugos komitetui patobulinti įstatymo projektą atsižvelgiant į Ekonomikos komiteto pasiūlymą. Čia dėl datų. Bendru sutarimu abu sprendimai priimti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Aš tada dar kviečiu K. Mažeiką sugrįžti ir dėl lydimujo Elektros energetikos įstatymo pateikti Aplinkos apsaugos komiteto išvada.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Taip, ačiū, pirmininke. Pasikartosiu, kaip pagrindiniam, taip ir lydima jam Aplinkos apsaugos komitetas pritarė vienbalsiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti lyg ir buvo pageidaujančių? (*Balsai salėje*) Taip. Kviečiame P. Saudargą.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Dėkui, gerbiama posėdžio pirmininke, dėkui komiteto pirmininkui. Manau, šiandien Lietuvai tikrai yra džiugi diena, nes šis įstatymas, kurio šaknys yra dar praeitoje kadencijoje, kuris numato dvipusę elektros apskaitos sistemą, kuris igalina Lietuvos vartotojus tapti ir elektros gamintojais, pagaliau gali su jūsų visų pagalba įgauti realią prasmę, nes plėtra, kurios mes taip laukėme jau nuo praeitos kadencijos, nevyko. Nevyko kodėl? Todėl, kad tas žmogus, kuris savo iniciatyva, savo lėšomis... Taip, yra parama, bet tik tam tikras procentas. Savo rizika, prisiimdamas riziką dėl galbūt nepasiteisinančio modelio, jisai investuoja, pasistato jėgainę iš atsinaujinančių energijos išteklių, paprastai kalbame apie saulės baterijas, ir kas? Pasirodo, jis turi susimokėti už elektros pasaugojimą. Koks tas mokestis, nustato Valstybinė elektros energetikos komisija.

Tai plėtra buvo, kitaip tariant, pristabdyta, ir tik šiandien (komiteto pirmininko siūlymas, manyčiau, yra labai laiku ir vietoje) tas gaminantis vartotojas galės atsiskaiyti, pavadinkime, natūra – ta pačia elektra. Jis pagamina daugiau, jis padovanoja skirstomiesiems tinklams tą elektrą už, vadinkime, tuos kaštus, kuriuos patiria skirstomieji tinklai, kadangi tinklas yra padarytas, jam reikia priežiūros, administracinės išlaidoms, balansavimams ir t. t. Į tai nesigilinkime, bet žmogus šiandien galės atsiskaiyti savo sukurta jėgainės elektra. Aš manyčiau, prisidės prie tokių jėgainių plėtros Lietuvoje.

Dabar jūs galite paklausti, o kam to reikia? Gal nereikia tų gaminančių vartotojų, gal kaip nors kitaip gaminkime elektrą, gal iš dujų gaminkime ar panašiai. Aš atsakysiu jums paprastai – reikia, ir tai yra esminis mūsų Lietuvos energetinės nepriklausomybės projektas, todėl, kad mes šiandien svarstome komitetuose Lietuvos nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją ir įvardijome skyles, ko trūksta. Tai Lietuvoje trūksta elektros generacijos. Jeigu mes norime turėti energetinę nepriklausomybę, mums ženkliai trūksta nuosavos elektros generacijos. Antras dalykas, mums trūksta, kad ta elektros generacija būtų diversifikuota. Taigi kas, jei ne gaminantis vartotojas, iš esmės ir yra geriausias variantas nuosavos diversifikuotos elektros? Dėl to aš esu stipriai už šį projektą.

Ir kitas dalykas, kodėl saulės jėgainės? Mielieji, visa energija, kuri yra žemėje, yra iš saulės. Tik skirtumas tas, kad, degindami iškastinį kūrą, mes deginame augalų lavonus, seniai numirusius ir per milijoną metų pavirtusius nafta, dujomis, anglimi ar panašiai, o investuodami į saulės energetiką, mes einame gyvo augalo keliu. Šį variantą mums padiktuoja pati gamta, kaip tiesiogiai paimti iš saulės energiją, be viso to ciklo, kai, degindami iškastinį kūrą, mes didiname šiltnamio efektą ir apskritai išvedame visą žemės ekosistemą iš normalaus balanso.

Todėl turime judėti šia kryptimi. Manau, kad būtent saulės energetika yra mūsų visų ateitis, nes, jeigu jūs žinote ar nežinote, augalai fotosintezę atlieka 98 % efektyvumu. Tai yra energijos konversija iš saulės, t. y. fotono, į atskirtų krūvių, tai jau yra elektra, nes, kaip žinome, laidais teka elektronai, jonai, tai yra atskirti krūviai, taip efektyviai tai daro gamta. Aš tikiu, kad žmonės taip pat kažkada pasieks šį efektyvumą, ir mes, nedegindami iškastinio kuro, neardydami tų jungčių, angliavandenilinių jungčių, kurias augalai augdami padarė... Mes jas dabar visas atpalaiduojame ir paleidžiame į atmosferą. Tai nedarydami šio dalyko, tikrai žalingo žemės ekosistemai, mes pasiimsime energiją tiesiai iš saulės, ką daro augalai. O šiuo atveju tai tikrai labai svarbus projektas mūsų Lietuvos energetinei nepriklausomybei. Siūlau visus palaikyti šį projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Antras kalbantis – V. Rinkevičius. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Kolegos, kolega P. Saudargas daug ką pasakė, tačiau taip pat norėčiau savo mintis pasakyti.

Aišku, iš pirmo žvilgsnio žiūrint gamyba iš pradžių nebus didelė ir galbūt bendroje energetikos sistemoje tai nesudarys didelių skaičių, tačiau tai žingsnis į priekį, žingsnis decentralizuojant elektros energijos gamybą. Mes dabar bijome Astravo, darome įvairius politinius ir kitokius žygius, kad nepatektų į Lietuvą Astrave pagaminta energija, o čia kaip tik žingsnis po žingsnio bus didinamas gaminančio vartotojo elektros kiekis. Tai, aš manau, paskatins ateityje dar labiau, tai yra pirmi žingsniai šiandien. Mes gaminsime žaliąją energiją. Tai bus energija, kuri nekelia klimato kaitai pavojaus ir nedidina taršos.

Ir dar vienas dalykas. Tai skatins mūsų gyventojus, mūsų žmonių verslumą. Tas, kuris gamins elektros energiją ir jos perteklių, galės parduoti, jis jau taps verslininku, kad ir nedideliu verslininku. Tai didžiulė edukacinė priemonė verslumo.

Antras dalykas. Žalioji energija kaip kiekvieno žmogaus indėlis į aplinkos apsaugą, į klimato kaitą, mažins klimato kaitą, mažins taršą, visą tą procesą. Tai tiesiog didelė edukacinė vertė visai visuomenei. Tai bus perduodama iš kartos į kartą ir galų gale kiekvieno žmogaus vaikai ir šeimoje kalbės: štai mes gaminame žaliąją energiją, ją naudojame ir dar parduodame kitiems.

Taigi tai turi daug reikšmių ir, aš manau, reikia tai plėsti. Džiaugiuosi, kad šis projektas pajudėjo į priekį. Tikiuosi, gal ateityje nebus sudaroma komisija ieškant priežasčių, kas čia dėl ko taip daro. Džiaugiuosi ir skatinu, siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl lydimosios Elektros energetikos įstatymo taip pat kalbėti yra užsiregistravęs gerbiamas K. Masiulis. Prašom į tribūną. (*Balsas salėje*)

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kalbėsiu, Petrai, nes, skirtingai nuo daugelio čia susirinkusių, aš turiu tokią jėgainę. Aš turiu savo rankomis ją padaręs, saulės jėgainę. Kadangi esu pasidaręs, tai galiu pasakyti, kad tas, kas čia svarstoma, nėra kiek neskatins, absoliučiai, nėra kiek neskatins plėtos. Dabar noriu informuoti.

Šią jėgainę pastatyti, padaryti kainuoja brangiai ir ji neatsiperka. Neatsiperks ir dabar. Jūs supraskite, kad kiekviena kilovatvalandė, kurią pasigamini ir tik už 30 % vertės atiduodi saugoti savo elektrą, paskui atsiimi, kainuoja pinigus. Saugojimas kainuoja pinigus, gamyba kainuoja pinigus. Dabar sako, kad tu galėsi atiduoti už dyką saugoti, tiksliau, atsiskaityti atiduodamas perteklinę energiją. Bet tau kainavo pinigus ją pagaminti. Tau kainavo, tau jos nėra per daug. Jeigu tu gaminsi daug daugiau elektros, tai tada pabrangs inventoriai, pabrangs saulės moduliai – viskas kainuoja. Tau dar papildomos investicijos, kad tu galėtum atsiskaityti. Tai tu turi dar branginti savo jėgainę, kuri ir taip neatsiperka, tam, kad apsimokėtum, neva tai apsimokės. Nėra čia jokio paskatinimo.

Prieš keletą metų, kai atsirado ši sistema, aš dėl žaliosios filosofijos pasigaminau, apskaičiau, kad neatsiperks. Ir matau, kad neatsiperka. Tuo metu buvo aišku, kad 10 megavatų kvota bus sunkiai realizuota. Ji nerealizuota. Iš 10 megavatų *maximum* nepilnai trys megavatai per kokius septynerius metus – tik tiek tepajudėjo. Tai dabar niekas nenori imtis tos naštos, nes jinai neapsimoka. Vienintelis dalykas, kad realios būtų pastangos, realios – sumažinti pasaugojimo kainą, naikinti ją, kaip yra Vokietijoje ar kur nors kitur. O čia šitai – kelias į niekur, nes kaštai nesumažėjo. Žmonės nenori tokių statyti dalykų, nes jie kainuoja.

Dabar dėl jų naudos. Iš tikrųjų tai yra žalioji filosofija, gražu. Tarkim, aš pervedžiau namą į geoterminį šildymą ir gaminuosi elektrą. Man tai yra žavu. Iš taršaus namo pasidarė nebetaršus, iš elektrai imlaus namo pasidarė pats sunaudojantis sau elektrą, kurią pasigamini. Man tai yra graži, žavi filosofija. Bet čia jau reikia degti tokia filosofija, kad imtumėsi neatsiperkančios investicijos. Jinai neatsiperka šiuo metu niekaip.

Antras dalykas, jinai didina iš tikrųjų valstybės saugumą, energetinį saugumą. Diversifikuojame mes, įsivaizduokite, jeigu ten daug gamintų žmonių. Diversifikuojame gamintojus. Tinklai nebereikalingi tokie stiprūs, nes ten, kur tu gamini, tavo kaimynai suvartos tą elektrą, kai perteklių pagamini. Be to, pagamini pikinę energiją, saulė šviečia. Kada tu gamini? Vasarą ir dienos metu, kai elektra yra brangiausia. Atiduoti brangią elektrą, bet niekas to neskaičiuoja, kad tu atiduodi pikinę energiją, kuri yra rinkoje šiaip brangiausia. Bet tau neskaičiuoja, kad kaip pikinę atiduodi, lyg atiduodi normalią, o pasiima dažniausiai naktį ir žiemą, kai kogeneracinės elektrinės veikia, kai energija yra pigi. Visi tie dalykai neįvertinti, neatsižvelgta į tai, visos tos kalbos yra geros, tikrai geros jūsų pastangos, bet jos nieko nepagerins.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, visi norintys pasisakyti šiais svarstomais klausimais kalbėjo. Kviečiu Aplinkos apsaugos komiteto pirmininką į tribūną dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projekto.

Dėl 1 straipsnio siūlymų nėra. Dėl 2 straipsnio yra siūlymas, kurį turėtų formaliai paremti dešimt Seimo narių. Yra tiek?

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Yra.

PIRMININKĖ. Tik pirma esmę gal pristatykite?

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Pasiūlymo esmė, dėl to ir kolega ką tik nuogaštavo, dėl tos kainos, kad gaminantis vartotojas galėtų neatlygintinai susigrąžinti tą pasaugotą elektros energiją ir kad tai turėtų nustatyti Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

PIRMININKĖ. Taigi, kolegos, komiteto...

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra pritarti iš dalies.

PIRMININKĖ. Ar galime mes pritarti komiteto nuomonei? (*Balsai salėje*) Dėkoju, bendru sutarimu.

Ir antras siūlymas yra...

K. MAŽEIKAI (LVŽSF). Antro pasiūlymo esmė ta, kad gaminantis vartotojas gali keisti atsiskaitymo už naudojimosi elektros tinklais paslaugos būdą ne dažniau kaip vieną kartą per kalendorinius metus.

PIRMININKĖ. Taip pat komiteto nuomonė yra...

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Komiteto nuomonė yra pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime pritarti komiteto nuomonei? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

Prašome apsispręsti po svarstymo dėl abiejų įstatymų projektų. Prašome balsuoti.

Dar dėl motyvų? Norėjau paspartinti. Yra norinčių išsakyti motyvus. P. Saudargas – už. Prašom.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama pirmininke. Gal ir nebūčiau kalbėjęs už, bet matau, kad gerbiamas Kęstutis dar kartą užsirašė kalbėti prieš. Tiesiog noriu reaguoti į gerbiamo Kęstučio pasisakymą, kad jam neapsimoka ir nemato plėtros perspektyvų. Taip, jeigu tu instaliuojį tokią galią, kurios tau nepakanka, tai žinoma, kad tu nepagaminsi tos dovanotinos elektros, kuria natūra tu galėtum atsiskaityti su tinklais. Reikia mąstyti apie tai, kaip tu instaliuojį. Jeigu tavo elektros poreikiams reikia beveik dešimt kilovatų, tai vėlgi tokių gaminančių vartotojų turbūt nėra daug. Čia yra išimtis, ką su ta elektra veikti. Todėl aš manau, kad Kęstutis piešia tą scenarijų tik dėl dalies variantų, o didžioji dauguma, kuri instaliuodama galią mąsto apie tai, koks modelis jiems tiktų, šiuo atveju turės tris pasirinkimo variantus to atsiskaitymo su tinklais. Tai jau yra gerai.

Antras dalykas, mes plečiame gaminančių vartotojų sąvoką ir galimybes, taip pat mes, komitetas, išsipareigojame ir dar labiau išplėsti. Ir Ekonomikos komiteto buvo toks pasiūlymas, atėjo iki mūsų protokolinė išvada, kad galėtume neapsiriboti vien tik fiziniaisiais asmenimis, gyventojais. Kodėl? Bet kas galėtų tapti gaminančiu vartotoju, nes tu tiesiog gamini ir tuo būdu prisidedi prie elektros generacijos Lietuvoje. Tai yra labai skatintinas dalykas. Kitas dalykas, kad jokių valstybinių investicijų, jokių papildomų pinigų čia nereikia, nes jisai, gaminantis vartotojas, juk neparduoda savo elektros, čia, kitas kolega irgi komentavo, reikėtų atkreipti dėmesį, jis neparduoda, čia jokio verslo nėra. Jis tiesiog mažiau moka už suvartotą elektrą. Rekomenduojų balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai prieš, prašome K. Masiulį. Ar jūs kalbėsite? Atsisakote. Dėkoju.

Kolegos, apsispręsimė dėl abiejų įstatymų projektų – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 88 Seimo nariai: visi išreiškė poziciją už. Abiem įstatymų projektams po svarstymo yra pritarta.

Darbotvarkės 2-8 klausimas. Prašom dėl vedimo tvarkos per šoninį mikrofoną. Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Gerbiama posėdžio pirmininke, kiek prisimenu, buvo Seimo Pirmininko siūlymas skubos tvarka.

PIRMININKĖ. Bet ne ypatingos.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ne ypatingos, ne?

PIRMININKĖ. Deja. Tai padarysimė po Velykų, bus įtraukta į darbotvarkę ir priimsimė.

16.37 val.

Muziejų įstatymo Nr. I-930 4, 7, 7¹, 9, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1690, Dainų švenčių įstatymo Nr. X-1334 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1691, Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1692, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1693, Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1694 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-8a klausimas – Muziejų įstatymo 4, 7, 7¹, 9, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1690. Pateikimas. Teikia M. Adomėnas. Kviečiu į tribūną. Ir yra dar keturi lydimieji įstatymų projektai: Dainų švenčių įstatymo 7 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1691, Kultūros centrų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1692, Sveikatos sistemos įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1693 ir Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1694. Prašom, gerbiamasis Mantai, pristatyti visų jų esmę.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, pristatau jums įstatymų paketą, kurio tikslą būtų galima trumpai įvardinti kaip oficialiosios mūsų terminijos desovietizacijos žingsnį. Kuria prasme? Mes gyvename nepriklausomoje Lietuvoje ir posėdžiaujame Seime, o ne Aukščiausiojoje Taryboje. Gatves mums lygina savivaldybė, o ne vykdomasis komitetas, todėl neturėtume eiti į respublikinę ligoninę ar dalyvauti respublikinėje Dainų šventėje. Vėlgį, kodėl žodis „respublikinis“ yra sovietinės okupacijos reliktas? Todėl, kad savo vartojimo prasme jis nurodo į administracinio vieneto dydį ar administravimo lygmenį, kaip kad frazė „sajunginė respublika“ arba „Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika“.

Šia prasme jis yra anachronistinis, atgyvenęs, iš tikrųjų korektiškai „respublika“ šiuolaikinėje Lietuvos vartosenoje reiškia vienintelį dalyką – tai respubliką kaip valdymo formą. Tuomet žodžio „respublikinis“ antonimas turėtų būti „monarchinis“, „diktatūrinis“, „autoritarinis“, bet jokiū būdu ne „rajoninis“ ar „savivaldybės“ lygmuo. Kitaip tariant, „respublikinis“, kaip jis dabar vartojamas norint nurodyti administracinio vieneto dydį arba administravimo lygmenį, nurodo į respubliką kaip sovietinį vienetą tuomet, kai Sovietų Sąjungą sudarė 15 sąjunginių respublikų, ir tuomet tai yra vienas iš pažyminių sekoje „visasajunginis“, „respublikinis“, „rajoninis“.

Todėl siūloma iš tikrųjų tais keliais atvejais, kur oficialiojoje terminijoje yra užsilikęs žodis „respublikinis“ arba „respublikos“, keisti į „nacionalinis“ arba „valstybinis“, priklausomai nuo konteksto. Tai būtų nacionalinė Dainų šventė, bet valstybinis muziejus, nes nacionaliniai muziejai jau egzistuoja ir tai yra truputį kas kita.

Baigdamas tik noriu pasakyti, šiuo klausimu buvo kreiptasi ir į Valstybinę lietuvių kalbos komisiją. Jos pirmininkas A. Antanaitis perdavė tokią komisijos nuomonę (cituoju): „Aiškinant jūsų prašyme pateiktus vartosenos pavyzdžius „respublikinė Klaipėdos ligoninė“ ir kt., būdvardžio „respublikinis, „respublikinė“ reikšmę įmanoma sieti tik su trečiąja daiktavardžio „respublika“ reikšme. Ta reikšmė yra istorinės valstybių sąjungos narė, kaip kad Sovietų Sąjungą sudaro 15 respublikų.“ Tęsiu citatą: „Akivaizdu, kad tie vartosenos atvejai neatitinka šiandienos realijų.“ Taigi Valstybinę lietuvių kalbos komisija palaiko šį desovietizacijos žingsnį ir palaikyti jį jūsų prašau ir aš.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti Seimo nariai. Pirmasis klausimus pradeda A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, čia teoriškai gal jūs ir teisus, bet ar bandėte skaičiuoti, kiek tai kainuos? Pirmiausia ne vieną teisės aktą reikėtų teikti kartu ir keisti, nes ta nomenklatūra sveikatos priežiūros įstaigose yra įtvirtinta, minima ne viename teisės akte.

Kitas dalykas, kiek reikės keisti iškabų. Ir ar tai reikštų, kad, pavyzdžiui, regionų ligoninės, rajonų ligoninės yra jau ne valstybinės?

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Regionų ligoninės yra regioninės, rajonų ligoninės yra rajoninės, o viso valstybės masto ir svarbos ligoninės yra valstybinės. Lentelių reikėtų keisti lygiai tiek, kiek tokių ligoninių yra, tai keletą. O dėl kitų teisės aktų tai kruopščiai išgaudėme visus žodžio „respublikinis“ pavartojimo atvejus įstatymuose, taigi kiti teisės aktai, kuriuos reikėtų keisti, jau yra ministerijos įsakymai, Vyriausybės nutarimai ir kiti įgyvendinamieji aktai. O įstatymai šiuo atveju yra pateikiami visi. Tiesa, Teisės departamentas nurodė vieną atvejį, kur Muziejų įstatyme pradžioje viena tą žodį, bet šiaip jau visi atvejai yra išgliaudyti ir išgliaudyti.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, aš tikiu, kad šioje salėje nėra nei vieno abejojančio, kad 15 sovietinių respublikų buvo pats juodžiausias Lietuvos istorijos tarpsnis. Tačiau ne apie tai šneka.

Ar jums neatrodo, bent man taip atrodo, kad čia yra painiojami kalbiniai dalykai su politiniais dalykais? Jaunimui, kuris neprisimena sovietmečio ir kuris išmano lingvistinę darybą, kalbinius dalykus, neužkliūna žodis „respublikinis“. Tai yra darybos taisyklinga vartosena, kaip yra muzika – muzikinis, valstybė – valstybinis, sportas – sportinis ir čia lygiai taip pat. Man regis, ar ne per daug kritiškai jūs visa tai vertinate? Nes yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos Seimas. Viskas gerai.

Ar jūs manote, kad tai reikia daryti būtinai įstatymo pataisomis? Ar nebūtų galima taip, kaip daro natūraliai kiti, pavyzdžiui, bus Dainų šventė vasarą, tai niekas nevartoja jokių „respublikinių“. Tai yra Šimtmečio dainų šventė „Vardan tos“. Vadinasi, kas kūrybiškai į tai žiūri, tas normaliai gali ištaisyti šitą.

Ir dar norėčiau pasakyti, kad jūsų interpretavimas A. Antanaičio pasirašytos išvados yra ne visai toks griežtas, kaip jūs sakote. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Laikas baigėsi!

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis kolega, na, jeigu jūs būtumėte klausęs to, ką aš sakau, tai šį klausimą užduoti būtų buvę nelabai tikslinga. Dabar aš turiu pasikartoti. Pirmiausia A. Antanaitis rašo, tiksliau, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, kurios nuomonę suformuoja, suformuluoja, atsiprašau, ne suformuoja, o suformuluoja ji pati, išreiškia ir parašo A. Antanaitis, jos pirmininkas: „Akivaizdu, kad tie vartosenos atvejai neatitinka šiandienos realijų.“ Prieš tai jis nurodė, kad žodis „respublikinis“, „respublikinė“ taip, kaip jis dabar vartojamas įstatymuose, nurodo į vienintelę reikšmę, t. y. duoda nuorodą į sovietines respublikas. Vėlgi, kodėl įstatymu? Todėl, kad korpuse įstatymų, kurie dabar galioja Lietuvoje, kalbama ne apie kokius nors istorinius, bet apie tuos, kurie dabar galioja, yra išlikę. Ten išlikusios tos nomenklatūros, tokios kaip respublikinis muziejus, respublikinė dainų šventė, respublikinė ligoninė, todėl ir reikia keisti įstatymą. Ten, kur įstatymu nereguluojama, kalba pati susitvarkys.

Dabar dėl vartosenos. Mano žiniomis, ir aš čia kalbėjau su lingvistais, tą žodį ir vartoja tik tie žmonės, kurių dar supratimas apie tai, kas vyksta Lietuvos mastu, susiformavo tais laikais, kai būdavo sakoma: „mūsų respublikoje“, nurodant būtent į Lietuvą. Ši vartoseną pati yra anachronistinė ir ji traukiasi sulig tam tikra karta, kuri prisimena tokią vartoseną kaip oficialią vartoseną, ir į jaunąją kartą nebepersiduoda.

Jūs visiškai teisingai sakydama, kad žodis „respublikinis“ yra padarytas teisingai, bet tam, kad jis būtų padarytas teisingai pagal tas vartosenas, kurios yra „Dabartiniame lietuvių kalbos žodyne“ pateiktos kaip dabar vartojamos kalbos, o ne istorinės tikrovės atspindys, tai jo antonimas turėtų būti „monarchnis“ arba „diktatorinis“, arba „totalitarinis“, o ne „regioninis“ ir „rajoninis“.

Aš galiu tikrai, deja, pakartoti tai, ką sakiau, ir jeigu išnyks iš įstatymų korpuso, tai pamažu ta vartoseną, tikėtina, išnyks ir iš viešosios kalbės, o tol, kol oficialiai tam tikri reiškiniai vadinami respublikiniais, tol bus ir žmonių, primenančių tą okupacijos primestą žodžio „respublikinis“ reikšmę.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis Mantai, atsakyti – irgi dvi minutės.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Atsiprašau.

PIRMININKĖ. Klausia R. Martinėlis.

R. MARTINĖLIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti, kadangi čia daugiau... tikrai pavadinimų keitimu niekas neapsiriboja, nes iš tikrųjų, sakykim, paėmus tą dalį, kur yra Sveikatos sistemos įstatymo pakeitimai, tai pasikeistų, sakykime, pavaldumas tų pačių ligoninių, rajoninių ligoninių, kurios yra pavaldžios savivaldybėms. Respublikinių yra Sveikatos apsaugos ministerijos, universitetinių – ir Sveikatos apsaugos, ir universiteto pavaldumas, o jūs šiūlote visus tris kitus pavadinimus, tai iš tikrųjų pasikeistų ir įstaigų pavaldumas tada.

Kaip keistųsi įstaigų pavaldumas? Paslaugos irgi skirstomos antrinio, tretinio lygio. Tada keistųsi ir paslaugų struktūra, sakykime, pačioje sistemoje. Tai tikrai ne tik kalbinis aspektas čia yra, bet yra labai daug esminių dalykų kituose įstatymuose, tai iš tikrųjų daug poįstatyminių aktų reikėtų keisti.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų pavaldumas nesikeistų, čia yra vieno žodžio pakeitimas sinonimu. Pagal kontekstą – „nacionalinis“ arba „valstybinis“. Tikrai jokia būdu nesikišama į pavaldumą, į paslaugų struktūrą ir jokių kitus aspektus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (*LSDDF*). Norėčiau pasakyti, kad iš tiesų labai sveikinu, pone Adomėnai, nes sovietinių relikto pėdsakų dar matote terminijoje, nes visas pasaulis vertina Lietuvos mediciną jau kaip demokratine, ir nė kvapo nebėra to postsovietinio relikto.

Klausimas. Jūs keičiate „respubliką“ į „valstybės“. Lietuvos Konstitucijoje užrašyta „Lietuvos Respublika“. Gal galima rašyti „nacionalinis lygmuo“ vietoj „valstybės“, rajonų tada – „savi-valdybės“. Ar neperteklinis tada jūsų šis pasiūlymas, šiandien pagarbiai aptariamas?

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). „Respublikos lygmuo“ – būtent ir net nėra tinkama vartosena, nes „respublika“ yra valdymo forma, o ne valdymo lygmuo. Valdymo lygmuo kaip respublika egzistavo tada, kai buvo visasajunginis lygmuo, respublikos, rajono ir panašiai. Būtent todėl siūloma keisti. Ar keisti į „valstybės“ ar „nacionalinis“, aš manau, kad čia komitetas galėtų apsvarstyti, kas yra deramiau. Viena yra aišku, kad tas žodžio pavartojimas remiasi Lietuvoje nevartojama istorine naudosena. Tai jokių būdu nėra atspindys Lietuvos sveikatos apsaugos kokybės ar kokios nors insinuacijos apie ją, tai yra tik pasakymas. Mes iš tiesų sušiuolaikinome mūsų valstybės santvarką, sušiuolaikinome mediciną, atsisakykime to sovietinio relikto ir mūsų oficialiojoje kalboje.

PIRMININKĖ. Vis dėlto neišlaikau nepadariusi pastabos, gerbiamasis Mantai. Reikės keisti pagal jūsų logiką ir mūsų Konstituciją, nes Konstitucijoje parašyta: Lietuvos Respublikos Prezidentas, o ne Lietuvos valstybės. Atsiprašau. Klausia L. Matkevičienė.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Jeigu galėtumėte patraukti šį žmogų nuo tribūnos...

PIRMININKĖ. Petrai, prašome netrukdyti.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Mielas kolega, noriu...

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Aš norėčiau atsakyti į repliką, nes posėdžio pirmininkė nesusilaukė nuo replikos. Oficialus valstybės pavadinimas yra Lietuvos Respublika ir būtent Lietuvos Respublikos Prezidentė. Jeigu dabar kas nors pavartotų vien tik žodžius „Respublikos Prezidentė“, prilygindamas, pavyzdžiui, „federacijos prezidentui“, tai būtų ne visai taisyklinga vartosena, nes respublika nėra federacijos dalis šiuo atveju, tai nėra lygmuo, tai yra oficialus valstybės pavadinimas – Lietuvos Respublika. Būtų Lietuvos karalystės karalius, Lietuvos Respublikos Prezidentė, bet tai nėra valdymo lygmuo, tai yra valdymo forma, kaip įrašyta Konstitucijoje. Ir čia ginčykites ne su manim, su Valstybine lietuvių kalbos komisija. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia L. Matkevičienė.

L. MATKEVIČIENĖ (LVŽSF). Mielas kolega, aš matau, kad jūs pajudinote Sveikatos sistemos įstatymo 12 straipsnį, kuris kalba, kad pagal finansavimą iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos įstaigos skirstomos į rajonų, regionų ir respublikos. Jūs, dabar keisdamas šitą pavadinimą... Prašom atsakyti į klausimą, kaip tas prisidės, ar bus pažangesnis finansavimo modelis ir kaip tai prisidės prie sveikatos sistemos tvarumo, arba, pavyzdžiui, jeigu „valstybinis“ jūs keistumėte „pacientų srautų valdymas“, kuo jis pažangesnis? Ačiū.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegos, modelis nėra keičiamas, ar jis pažangus, ar nepažangus, jūs, kuri dirbote sveikatos apsaugos sistemoje, turbūt galite daug geriau pasakyti. Aš galiu pasakyti, kad semantika yra labai svarbus dalykas. Vokiečiai nevadina savo valstybės parlamento Reichstagu, nors galėtų vadinti, jie vadina Bundestagu, kadangi Reichstagas savaime neduoda nuorodos į kokį nors režimą, bet jis asocijuojasi, jis buvo suformuotas su nacių režimu. Tai žodis „respublikinis“ ir žodis „respublikos“, kaip jis vartojamas šiame kontekste, ir būtent pati VLKK nurodė šį kontekstą kaip probleminį, neatitinka dabar vartojamo žodžio „respublika“ reikšmės. Modeliui tai nedaro įtakos, bet tai daro įtaką, ar mes vis dar paliekame savo vartosenoje su totalitariniu režimu siejamus terminijos pėdsakus.

PIRMININKĖ. Klausimus baigia A. Gumuliauskas. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū. Aš noriu pasakyti, kad iš tikrųjų čia gerbiamasis Mantas iškėlė problemą, kurią vis dėlto turėtų spręsti filologai, istorikai savo teorinėse diskusijose. Pavyzdžiui, vien tokia diskusija – savivaldybės, valstybės, tai valstybinis savivaldybės. Palaukite, jeigu paimsime sveikatos apsaugą, tai savivaldybių ligoninėms taip pat kas teikia pinigus? Valstybė teikia, o ne savivaldybė. Čia lygiai tas pats, kaip istorijoje yra „sovietų“ ir „tarybų“. Tai mes turėtume priimti įstatymą, kad „tarybų“ draudžiama vartoti, o vartoti terminą „sovietų“. Bet pažiūrėkite, po truputį „tarybų“ išnyksta. Aš nematau, kad mes turime į tai kištis. Kartais išeina tikrai dideli nesusipratimai, pavyzdžiui, Atkuriamasis Seimas-Aukščiausioji Taryba. Sakykime, dabar istorikai tikrai nevartoja termino „Atkuriamasis Seimas“, bet vartoja tą terminą, kuris tuo metu egzistavo. Tai aš manau, ar jūs sutikėtumėte, kad vis dėlto pirma tegu filologai su istorikais išsiaiškina?

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Filologai ir istorikai galėtų aiškintis tuose kontekstuose, kurie nėra mūsų oficialios terminijos dalis.

Filologai šiuo atveju ir turbūt aukščiausias filologinės kompetencijos organas, jeigu galima taip pasakyti, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, pasakė, kad ši vartoseną yra anachronistinė, atgyvenusi, neatitinka dabartinės lietuvių kalbos realijų. Aš manau, kad šio termino vartojimą visuomenėje, taip pat kaip ir frazes „mūsų respublikoje“, „darnus kolektyvas“ ir „mikrorajonas“, galėtų aptarti istorikai ir filologai, kada jie susiformavo ir ar tebėra vartotina. Bet tiek, kiek tai yra oficialiosios kalbos dalis, palikti „respublikinis“ yra tolygu, kaip oficialioje vokiečių kalbos vartosenoje palikti *Reichstag*.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Motyvai po pateikimo. Pirmasis už kalbą J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, aš kviesčiau pritari kolegos pateiktam projektui, pateiktiems projektams. Galbūt komitetuose galėsime apsvarstyti, ar ten nėra dar kitų dalykų, kaip minėjo, Muziejų įstatyme. Todėl šiandien laaužyti ietis...

Iš tikrųjų terminas „respublikinė ligoninė“ pamažu nyksta ir daugelis tų ligoninių, kurios kažkada vadinosi respublikinės, virto universiteto ligoninėmis ar panašiai. Bet keletas jų dar yra. Mes jas esame įrašę į įstatymus, tai tikrai, man atrodo, nepabloginsime, kaip nors nenužeminsime jų, pavadindami jas nacionalinėmis ligoninėmis ir panašiai. Todėl aš manau, kad tikrai toks terminijos suvienodinimas leistų mums pasijusti naujoviškiau, galbūt net atliepti tam tikrą analogiškų įstaigų, institucijų pavadinimą kitose valstybėse, nes dažniausiai tie pavadinimai, verčiant į kitas kalbas, įgauna tą skambesį, kuris yra vartojamas ir kitose valstybėse.

Aš manau, kad lietuvių kalba nuo to nenukentės, įstaigos nenukentės. Per tam tikrą laiką tie pavadinimai bus pakeisti, prigis nauji, ir mes tiesiog turėsime suvienodinę savo terminiją. Kada nors, matyt, ateis ir „rajonai“. Dabar rajonai tampa savivaldybėmis. Tikrai turėsime vienodą vertinimą ir vienodą visų įstaigų terminiją.

Kviesčiau pritari pateiktam projektui ir neįsukti čia kokios nors labai karštos diskusijos, nes tikrai nebūtų verta ką saugoti. (*Balsai salėje: „Bet gydymas nepagerės“.*) Kiekvieną dieną gerėja.

PIRMININKĖ. Motyvus prieš išsako R. Martinėlis. Prašom.

R. MARTINĖLIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Klausydamas motyvų už matau tik „naujoviškumas“, „skambesys“ ir iš esmės nieko daugiau. Negalima remtis vien tik kalbininkų nuomone ir keisti įstatymus, nes tai paliečia labai daug realių dalykų, daug įstatymų, daug sričių. Reikės daug resursų, keičiant įstatymus, sukels daug sumaišties. O iš esmės aš tikrai jokios esmės čia nematau ir kviečiu nepalaikyti šito pasiūlymo.

PIRMININKĖ. Kolegos, balsuojame dėl pateikto įstatymų paketo. Kas palaikote, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 33, prieš – 27 ir susilaikė 29. Taigi po pateikimo nėra pritarta.

Kolegos, turime apsispręsti, ar gražiname iniciatoriui tobulinti, ar atmetame. (*Balsai salėje*) Kolegos, balsuosime! Balsuojantys už tobulinimą balsuoja už, balsuojantys už atmetimą balsuoja prieš.

Balsavo 90: už tobulinimą pasisakė 41 Seimo narys, prieš – 49. Taigi, projektų paketas yra atmetas. (*Šurmuly salėje*)

Kolegos, replikos. Prašom, šventas reikalas. Žodis pranešėjui M. Adomėnui per šoninį mikrofoną. Prašom.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). N. Puteikis pirmas atsistojo prie mikrofono, aš nedrįstu užbėgti už akių.

PIRMININKĖ. Suteiktas jums žodis, naudokitės.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ką gi, belieka pasveikinti sugrįžus į Lietuvos Respublikos kolūki. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKĖ. N. Puteikis. Prašom.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Kolegos, man atrodo, M. Adomėnas dėl to, kad posėdžio pirmininkė jį pertraukė, turbūt iš susijaudinimo nepasakė pačios svarbiausios dalies. Žodis „respublikinis“ yra iš sovietų laikų likęs hierarchijos apibūdinimas. Būdavo *muziejai vsesojuznovo značėnija*, t. y. Tarybų Sąjungos lygmens, ir *muziejai respublikanskovo značėnija*, 15 sovietinių respublikų muziejai. Tai, kas likę, kai trijuose, keturiuose įstatymuose žodis „respublikinis“, yra sovietinis atavizmas. Aš su-

prantu, kad jis natūralia mirtimi numirs, bet galėjome šiandien numarinti sparčiuoju būdu ir tikrai nuo to būtų buvę visiems geriau. Konstitucijoje žodis „respublikinis“ nevartojamas. Konstitucijoje žodis „Respublika“ vartojamas taip, kaip M. Adomėnas teisingai viską ir pristatė. Mantai, aš siūlau – po kelių mėnesių pagal Statutą registruokime iš naujo, aš tiesiog nespėjau užsirašyti, būčiau, tikiuosi, suagitavęs kolegas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ir E. Gentvilas – per šoninį mikrofoną.

E. GENTVILAS (LSF). Aš kažkaip noriu tikėti, kad nesuprato, apie ką kalbama, dauguma Seimo narių, ir nesuprato, kokia yra prasmė ir reikšmė. Jeigu suprato ir sąmoningai atsisako tą daryti, tada laukiame siūlymų, kad tai yra Šiaurės Vakarų gubernija, gubernatoriai ir taip toliau. (*Šurmuly salėje*) Grįžtame dar toliau. Kolegos, jeigu jūs suprantate esmę, tai negalima priešintis šitai logikai.

Dabar kalbama apie... (*Balsai salėje*) Gerbiamieji, kalbama apie tai, kad lentelės, iškabos kainuos. Desovietizacija kainuoja. Aš gailiuosi, kad anksčiau nebuvo štai tokių sveiko proto pasiūlymų. Dėkingas Mantui, bet aš tikrai apeliuoju į jus ir pritariu Nagliui, po keleto mėnesių surenkame daug parašų ir einame su ta iniciatyva.

PIRMININKĖ. Ir replikas gal užbaigs V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Kadangi agitavo Eugenijus, kad daug kas nesuprato, aš nebalsavau. Mano balsą įskaitykite prieš, aš gerai supratau.

17.03 val.

Civilinio proceso kodekso 590, 627, 663, 736 ir 739 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1249 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kolegos, darbotvarkę tęsiame toliau ir imamės 2-10 klausimo – Civilinio proceso kodekso 590, 627, 663, 736 ir 739 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1249. Pateiks D. Šakalienė. Kviečiame į tribūną.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Labas vakaras visiems, tikiuosi, dar gyvi ir dar galėsite išgirsti, nes iš tikrųjų tai yra labai svarbios pataisos, kurios liečia labai daug žmonių. Noriu pasakyti du skaičius: 300 tūkst. ir 13 mln. 300 tūkst. – tiek yra Lietuvos piliečių, kurie turi įsiskolinimų šiandien, iš tikrųjų tai yra labai didelis skaičius žmonių. 13 mln., netgi per 13 mln. – tiek grynojo pelno kasmet gauna antstoliai. 126 žmonės – vidutiniškai po 100 tūkst. eurų pelno kasmet. Manau, kad jie iš tikrųjų galėtų išgyventi trupučiuką pelną sumažinus, o daugybė skurstančių žmonių, patenkančių į užribį, dėl to laimėtų nesulaužytus gyvenimus.

Turbūt žinote, kad Lietuvoje skursta kas penktas čia gyvenantis žmogus, ir dažniausiai pasitaikančios įsiskolinimo priežastys yra labai banalios, skolos už komunalinius mokesčius, skolos greitųjų kreditų bendrovėms. Daugeliui dėl to skola tampa nuosprendžiu, todėl bendradarbiaudama su Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklu, kuris vienija 42 nevyriausybinės organizacijos, dirbančias socialinės atskirties ir skurdo mažinimo srityje, siūlau pataisas, dėl kurių iš esmės laimėtų visi – ir skolininkai, ir skolintojai, nes tai sudarytų realesnes galimybes atiduoti skolas.

Pirmas dalykas yra bylų administravimas per vieną antstolį. Nevyriausybinių organizacijų atliktos apklausos duomenimis, viena veiksmingiausių priemonių, sudarant sąlygas realiai grąžinti skolas, būtų vieno skolininko visų bylų priskyrimas vienam antstoliui. Toks Civilinio proceso kodekso pakeitimas turėtų teigiamą poveikį keletu aspektų. Vienas dalykas, skolininkui būtų lengviau su vienu antstoliu suderinti mokėjimo grafikus ir sąlygas, sumažėtų papildomos administracinės lėšos, o suma, skiriama padengti būtent skolai, o ne administravimo išlaidoms, gerokai padidėtų.

Antras dalykas, šiuo metu darbdaviai, ypač nedidelės įmonės, vengia įdarbinti žmones, kurie turi keletą bylų, kurias vykdo skirtingi antstoliai. Tiesiog kam varginti buhalterę daryti kiekvieną mėnesį pavedimus keletui antstolių, paprasčiau žmogų yra atleisti. Tokiu būdu ir skolintojas neatgauna savo lėšų. Šių įstatymų pakeitimas tikrai atlieptų ir kreditorių interesus, aš noriu tą pabrėžti, nes sumažėtų ir papildoma mokestinė našta skolininkui, jis greičiau atiduotų skolas.

Antras siūlomas dalykas yra dėl išieškojimo iš darbo užmokesčio ir kitų jam prilyginamų pajamų. Tinklo apklausos duomenimis, dažniausiai pasitaikančios išsiskolinimo priežastys, kaip minėjau, pavyzdžiui, skolos už komunalinių paslaugų mokesčius ar kitas paslaugas, baudos už važiavimą be bilieto, skolos greitųjų kreditų įmonėms. Dabartinė tvarka, kai iš minimalaus darbo užmokesčio galima atskaičiuoti iki 50 % atlygio, realiai žmogų sužlugdo, pragyventi lieka mažiau negu 170 eurų per mėnesį. Žmonės pradeda slėpti pajamas, nemokėti mokesčių, imti atlyginimą vokeliuose, apskritai praranda motyvaciją dirbti. Pagal procentinę dažnį būtent dideli atskaitymai iš darbo užmokesčio labiausiai žmones demotyvuoja, palaužia psichologiškai ir jie neturi jokios motyvacijos gražinti tą skolą. Tai didina skurdą, didina šešėlių, mažina galimybes jiems legaliai dirbti.

Dar vieną dalyką siūlau dėl išieškojimo iš rehabilitacijoje esančių asmenų. Civilinio proceso kodekso 627 straipsnyje reglamentuota, kad antstolis gali visiškai ar iš dalies sustabdyti vykdomąją bylą arba atidėti vykdymo veiksmus, kai skolininkas sunkiai suserga, jeigu liga nėra chroniška. Bet priklausomybės ligos yra chroniškos, lėtinės ligos ir dažnai atvejais jiems yra reikalingas ilgas rehabilitacinis gydymas, kuris yra stacionarus. Mes tikrai vykdomė labai griežtą alkoholio kontrolės politiką, bet tada būkime sąžiningi ir padėkime žmonėms, kurie iš tikrųjų gydosi priklausomybę, neiškristi dėl to į užribį. Tuo metu tikrai turėtų būti sustabdytas išsiskolinimų išieškojimas, kad pasveikęs žmogus galėtų išmokėti tą skolą.

Dar du dalykai, labai trumpai. Išieškojimas iš būsto, kuriame skolininkas gyvena. Šiaip jau viena iš labai tokių liūdnujų greitųjų kreditų bendrovių veiklos pasekmių yra ta, kad ne pačios palūkanos, o būtent nekilnojamasis turtas, į kurį nukreipiami išieškojimai, yra tas tikrasis laimikis, tas tikrasis pelnas. Mes turime padėti žmonėms neprarasti būsto. Šeši mėnesiai – tik toks laikotarpis šiandien yra numatytas, per kurį žmogus gali išmokėti skolas ar apsaugoti savo būstą. Tai nerealistiška. Būkime nors kiek žmoniškesni ir iš tikrųjų suteikime žmogui realesnę galimybę išsimokėti skolas. Siūlome 24 mėnesius, per tą laiką tikrai galima išmokėti skolą ir netapti benamiu. Pagalvokime apie tai, kad labai dažnai atvejais tos skolos nėra tokios didelės, kaip mums galbūt atrodo iš čia žiūrint. Bet vidutiniškai Lietuvos gyventojui 3 tūkst. eurų skola yra milžiniška, per šešis mėnesius neįmanoma jos išmokėti.

Dar vienas dalykas yra minimalių vartojimo poreikių dydis. Labai džiaugiuosi, kad 2017 metais Socialinės apsaugos ir darbo ministerija apskaičiavo būtent minimalių vartojimo poreikių dydį, kuris šiuo metu yra 238 eurai. Pabrėžiu, kad atitinka tik būtiniausių asmens poreikių krepšelį ir tam reikalingas lėšas, numato pinigų sumą, kuri reikalinga asmens minimaliems poreikiams patenkinti.

Mes pernelyg ilgai apsimetinėjome, kad žmonės Lietuvoje gali būti gyvi tik oru. Labai prašau, kad šiandien mes tiesiog prisimintume, kad reikalinga bent minimali orų pragyvenimą užtikrinanti suma, ir prašome, kad išieškojimai būtų vykdomi tik iš sumos, viršijančios minimalių vartojimo poreikių dydį.

PIRMININKĖ. Ačiū už pristatymą. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių.

Pirmoji klausia M. Navickienė. Prašom.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiama pranešėja, tikrai dėkoju už iniciatyvą ir už asociacijos įsitraukimą į šią veiklą. Aš tiesiog palaikydama, be jokios abejonės, šį projektą kaip vieną iš galimų žingsnių į priekį mažinant atskirtį ir galbūt grįžimą į darbo rinką tų žmonių, kurie dar galėtų į ją grįžti ir patys savimi pasirūpinti, noriu iškelti vieną klausimą, kuris galbūt yra šioji tokia problema viso to įstatymo kontekste, – dėl tėvų, kurie piktybiškai vengia mokėti alimentus išsiskyrusiose šeimose, tėvų arba mamų. Kaip jūs manote, ar būtų galimybė koku nors būdu ar išskirti, ar žinoti statistiškai, kiek iš visų tų išsiskolinusių žmonių yra tokių, kurie galimai piktybiškai vengia mokėti alimentus, ir tada yra sudėtinga juos išieškoti. Kaip čia balansą būtų galima atrasti, jūsų nuomone?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Čia iš tikrųjų yra du dalykai. Viena vertus, jie sudaro labai mažą dalį šitų skolininkų. Aš vardinau tas grupes, dėl ko daugiausia yra išsiskolinimų. Čia nepapuola net į išsiskolinimų dešimtuką pagal dažnumą. Tai gana retai.

Bet, kita vertus, aišku, tai yra svarbu. Kaip tik prieš posėdį turėjau galimybę su Nacionaliniu aktyvių mamų sambūriu pasikalbėti. Manau, kadangi tai yra pateikimo stadija, tai tikrai galima tolesnėse stadijose pateikti pasiūlymą ir įdėti saugiklį dėl alimentų. Tikrai manau, kad galima tą sudėlioti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Jūs labai daug kalbėjote, jau lyg ir klausimų nekyla. Bet aš norėčiau paklausti šiek tiek iš kitos pusės, nes skola – tai yra pasekmė, ir mes bandome dabar kažkaip spręsti pasekmes tų žmonių, kurie buvo iš dalies neatsakingi priimdami vieną ar kitą sprendimą. Ką reiktų siūlyti užkardant, nes žmogus – tokia būtybė, kad jis visko nori: ir televizoriaus nori, ir naujo *iPodo* nori, ir kelionės nori – visko nori ir ima greituosius kreditus, o po to atsiranda skolos. Ką pasiūlytumėte užkardant norus ne pagal pajėgumus ar galimybes?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Iš tiesų realybė yra tokia, kad labai didelė dalis žmonių ima tas paskolas, o, kaip ir sakiau, dar populiarnesnė, tiksliau, dažnesnė priežastis yra apskritai negebėjimas net sumokėti komunalinius mokesčius. Mes gyvename labai skurdžioje valstybėje. Tam, kad pakeistume priežastis iš esmės, mes turime apskritai mažinti pajamų nelygybę, gerinti žmonių pragyvenimo lygį. Tokioje skurdžioje valstybėje yra neišvengiamas toks didelis prasiskolinusių žmonių skaičius. Manau, kad čia pats pirmas dalykas, kurį turime keisti. Aišku, tada turime kalbėti apie progresyvesnę mokesčių sistemą.

Antras dalykas, mes tikrai turime didinti finansinį raštingumą. Jau pradėjome tai daryti, bet tai yra nepakankama, nes tai labiau pasiekia žmones, kurie gyvena didmiesčiuose, yra jauni, turi gerą išsilavinimą ir patys geriau finansiškai stovi ant kojų. Kaip tik tuos žmones, kurie yra skurdžiausi, šiandien finansinio raštingumo paruošimas, mokymai pasiekia mažiausiai. Čia turime keisti tiesiog orientaciją.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš pirmiausia turiu pastabą dėl vedimo tvarkos, nes nelabai suprantu, kodėl ministras ar viceministras nepristato Vyriausybės labai panašaus projekto? Tikrai...

PIRMININKĖ. Aš atsakysiu. Ministras nespėjo grįžti iš komandiruotės.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Būna viceministrai dar kartais. Labai keista.

Dabar aš noriu paklausti Dovelės. Jūs tikriausiai matėte Vyriausybės projektą. Aš ir jūsų, ir gal Naglio paklausu: ar galime visi sutarti, kad nėra čia mano, tavo, mūsų? Yra bendras nevyriausybinių organizacijų projektas, kuriam iš esmės pritaria ir Vyriausybė. Juos reikia tuoj pat sujungti ir svarstyti kaip vieną vienetą, nes mes čia turime keturis faktiškai analogiškus projektus ir kiekvienas tempia į savo pusę, kas kieno ir kodėl.

PIRMININKĖ. Čia, aš suprantu, tik jūsų komentaras, klausimo nėra.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Klausimas Dovelėi, ar sutinka pripažinti, kad tai yra nevyriausybinių organizacijų projektas visų pirma?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Taip, aš iš karto tai ir sakiau, kai į mane kreipėsi nevyriausybinkai su šita iniciatyva, todėl ją labai ir palaikiau. Beje, prisimenu, kad pradėdant šią pavasario sesiją Seimo Pirmininkas siūlė apskritai nedubliuoti projektų, jeigu jie yra parengti. Šitas projektas buvo parengtas ir registruotas dar rudenį. Vyriausybės ėjo vėliau. Nepaisant to, aš tikrai tai vertinu labai geranoriškai ir racionaliai. Aišku, sujunkime. Iš tikrųjų Vyriausybės projekte yra kai kurių techninių detalių, kurios man labai patinka, į kurias registruodama dar neatsižvelgiau. Manau, kad sujungimas išeis į naudą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Navickas. Prašom.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Gerbiamoji pranešėja, iš tikrųjų gaila, kad tas įstatymas pristatomas jau vakarop, kai visi pavargę ir nelabai atsižvelgia tiek, kiek tai svarbu. Kita vertus, man iki jūsų pristatymo buvo aiškiau dėl jo. Nors dabar aš jį paremsiu, man truputį keista, todėl ir noriu paklausti, jūs labai akcentuojate skurdą. Jūs akcentuojate, kad kas nors... Bet, man atrodo, čia yra ir socialinio teisingumo dalykas, ypač kai kalbame, pavyzdžiui, apie priklausomus žmones, kai galima sakyti, kad greitojo kredito kompanijos čia yra bendrininkės veikiau nei nukentėjusios ar dar kas nors. Aš norėčiau irgi, kad jūs kažkaip...

Kaip jūs vertinate įstatymą iš socialinio teisingumo pusės? Nes vienas toks kaltinimas, kurį girdėjau, kad jeigu jie prisidirbo, tarsi jie turi atsakyti, kad mes tarsi skatiname tokį neatsakingumą? Bet šiaip tai tikrai labai sveikinu, kad yra toks įstatymas, ir tikrai balsuosiu už jį.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Labai ačiū už palaikymą. Iš tikrųjų pritariu. Susirūpinau žiūrėdama į laiką, kiek dar galiu kalbėti, ir nepamirėjau, labai ačiū už papildymą, tikrai socialinio teisingumo prasme, apskritai žmogaus teisių apsaugos prasme, žmogaus orumo, gynimo prasme tai yra ypač svarbus projektas. Todėl aš tik dar kartą labai pritariu būtent valdančiųjų koalicijos atstovo T. Tomilino pastabai, kad nereikėtų skirstyti, kieno tai projektas. Tai mums visiems labai svarbus projektas ir ginant žmogaus orumą. Jis yra vienas iš tų, kuris padarys labai ženklų pokytį, todėl labai prašau pritarimo.

PIRMININKĖ. Klausia J. Baublys.

J. BAUBLYS (LSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji pranešėja, tikrai labai aktualus klausimas, kurį jūs iškėlėte. Aš norėjau truputį iš kitos pusės paklausti, kadangi lankantis apygardoje dažnai užduoda tokį klausimą, kai antstoliai išieško kad ir nedideles sumas, vis tiek priskaičiuoja vykdymo išlaidas kelis kartus didesnes nei pati skola. Ir ne tik priskaičiuoja vienkartinę tą vykdymo išlaidų sumą, bet išieškojimo metu ta suma gali didėti. Kartais skolininkas, kad ir metus mokėdamas skolą, išivaizduoja, kad jina mažėja, bet po metų ar dvejų pasirodo, kad nei centu, nei euru nesumažėjo pati skola, o mokamos tik tos vykdymo išlaidos. Sakykite, ar jūs nemanote, kad reiktų riboti antstolių vykdymo išlaidų procentus ar sumą, ką jūs tuo klausimu manote? Ačiū.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Kaip tik su šituo klausimu stipriai susijęs siūlymas, kad vieno žmogaus visas skolas administruotų vienas antstolis, nes būtent kuo daugiau antstolių, tuo daugiau administracinių mokesčių, tuo didesni ir tuo labiau auga. Tokiu būdu priskyrus vieno žmogaus visas skolas vienam antstoliui iš karto kelis kartus sumažėja administravimo išlaidos. Sakau, vienietai žmonės, kurie gal patirs tam tikrų nepatogumų, tie, kurie vietoj 100 tūkst. eurų pelno per metus turės susitaikyti su gal 90 tūkst. eurų pelnu. Tai čia kaip tik labai stipriai tai paveiks.

Dėl pačių įkainių keitimo. Kiek žinau, buvo labai intensyvios ir sunkios derybos. Manau, kad greituoju periodu būtent šitų pataisų priėmimas iš esmės sumažintų tuos atskaitymus, o paskui gal galima iš tikrųjų derėtis su Antstolių rūmais ir dėl tų įkainių.

PIRMININKĖ. Klausia J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tikrai, Dovile, palietėte labai aštrią temą. Iš tikrųjų sveikintina jūsų iniciatyva. Skaičiai iškalbingi. Aš tik noriu pasakyti, kad prieš keletą kadencijų buvo toks teisingumo ministras mano geras *prietelis* P. Baguška. Jis ėmėsi antstolių, ėmėsi notarų veiklos, de ja, liaudiškai šnekant, buvo nugesintas. Čia kalbama ne tik apie antstolius, reiktų šnekėti apie notarų. Tiesa, notaram tik *plešia* primyge, antstoliai *plešia*, dar ir išmeta iš buto, iš namo verkiančius vaikus, ką ir begalvoti. Jūs žiūrėkite, kas darosi tose antstolių kontorose. Taip, antstolių kontorų vadovai lobsta, o dirbantieji ką gauna, moteriškės *nabagės*, kurios visus dokumentus tvarko, ten gauna minimumą. Va, jums ir visos detalės. Dovile, tikrai, patobulinkite ir linkiu, kad kuo greičiau šitas projektas išvystų dienos šviesą.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia E. Vareikis. Prašom.

E. VAREIKIS (LVŽSF). Prisipažinsiu iš karto, kad negaliu tokio projekto palaikyti, negaliu jokių būdu, nes mes iš tikrųjų einame, man atrodo, pačiu netinkamiausiu mūsų sąlygomis keliu. Jūsų pasiūlytas projektas yra ne kas kita kaip skurdo konservavimo įstatymas. Žmogus negali susimokėti, tai mes jam padarome *biškį* nuolaidą, aš specialiai vartoju žodį „*biškį*“. Jis kažko neturi, tai mes jam *biškį* palengviname, bet mes nieko nekeičiame. Kitaip sakant, mes metame pinigus į tą patį skurdą, kad skurdas galėtų ir toliau klestėti.

Aš nematau tame projekte, kaip tą skurdą nugalėti. Jūs vadinate skurdo įveikimo įstatymu, bet tai yra skurdo konservavimas. Kaip sakė senovės romėnai, kuo daugiau pinigų duodi skurdžiams, tuo daugiau skurdžių. Tai jūs ar paskaičiavote, kiek mums reikės kitais metais, trečiais metais mokėti? Nes pagal jūsų projektą nė vienas iš tų įsiskolinusių skolų taip ir nesumokės, mes tiesiog jiems duodame galimybę pratęsti. Ar nematote ilgalaikių blogų pasekmių tokio projekto?

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Dėkui už klausimą. Iš tikrųjų stebina, kad taip neįsigilinate ir turbūt net aiškinamojo rašto neperskaitėte, nes esmė kaip tik tai ir yra, kad šiandien auga įsiskolinusių

žmonių skaičius. Žmonės dėl tokių drakoniškų sąlygų, tokių trumpų terminų ir tokių didelių atskaitymų neišsimoka skolų, jie praranda darbus, jie praranda būstą ir yra įstumiami į skurdą. O tie žmonės, kurie nori atgauti paskolintas lėšas, jų neatgauna. Kaip tik atvirksčiai, šitų pataisų paketas ir yra nukreiptas į tai, kad mes sudarytume galimybę ir žmogui išsimokėti skolas, ir neiškristi į skurdą, atsistoti ant kojų. O tiems, kas nori atgauti pinigus, juos atgauti.

Realiai mes vis dar šitoje valstybėje esame taip stipriai linkę būti žiaurūs ir bausti, ir spardyti gulintį, užuot sudarę žmogui galimybę atsistoti. Aš palyginčiau su labai paprasta metafora – jeigu žmogui skauda dantį, nebūtina nukirsti jam galvos, galima tiesiog tą dantį pataisyti, lėtai ir atsargiai.

PIRMININKĖ. Dėkojame, kolegos. Pristatymo laikas baigėsi. Motyvai už. Kalba M. Navickienė.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tiesiog tikrai noriu paraginti palaikyti šiame pateikimo etape šį įstatymo projektą, kuris galimai suteiktų progą tiems žmonėms, kurių dabar yra tikrai sunki situacija ir kurie neišgali padengti savo išsiskolinimų, turėti viltį sugrįžti į darbo rinką, vėl legalizuoti savo pajamas. Tiesiog pakeliui manau, kad turėsime registruoti pasiūlymą dėl tų, kurie piktybiškai vengia mokėti, pavyzdžiui, alimentus. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Sabatauskas. (*Balsai salėje*) Gerbiamasis Juliau, jums žodis.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, jau kolega E. Vareikis užsiminė, iš tiesų, užuot sprendę pagrindines priežastis, mes bandome kitaip daryti, tai yra ne priežastį šalinti, o kovoti su pasekmėmis. Žmogus neatsakingai skolinasi, važiuoja atostogų už skolintus pinigus. Metai praeina, jis nesugeba tos paskolos padengti, ima naują paskolą ir panašiai, ir panašiai. Taip, yra tokių atvejų, kai žmogui atsitinka nelaimė, suserga, kiti dalykai, arba atleidžiamas ir neturi pajamų, o yra paskola, čia yra visai kiti dalykai. Bet dažniausiai antstolis vykdo teismo sprendimus. Vadinasi, siūlydami tokius projektus, mes skatiname nevykdyti teismo sprendimų. Negana to, kad yra kitų netobulumų, nesuderinta su kitais įstatymais, o teikiant tokį projektą reikia iš karto teikti visų įstatymų pataisas. Taigi aš tikrai tokiam projektui negaliu pritarti.

PIRMININKĖ. Kolegos, prašom balsuojant apsispręsti dėl teikiamo įstatymo projekto. Balsavimas pradėtas.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 68, prieš – 2, susilaikė 18. Taigi po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-1249 yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 12 diena.

Dėl vedimo tvarkos – A. Širinskienė per šoninį mikrofoną.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Tiesiog norėčiau pasiūlyti Vyriausybės išvados paprašyti, nes ir su biudžetu susijęs (...).

PIRMININKĖ. Kolegos, galime pritarti bendru sutarimu, kad prašome Vyriausybės išvados?

Po pateikimo dar repliką sakyti nori pati teikėja D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Aš norėjau padėkoti už pritarimą. Kalbant apie Vyriausybės išvadą, Vyriausybė kaip tik teikia labai panašius pasiūlymus, kuriais kai kurios techninės problemos yra išspręstos. Kadangi sutarėme, kad juos sujungsime, aš tikrai nematau jokios prasmės prašyti Vyriausybės išvados.

Antras dalykas. Kalbant apie prieštaravimus kitiems įstatymams, tai yra pateikimo stadija. Jei iš tikrųjų bus aptikta kokių nors nesklaidumų, juos tikrai galima iki priėmimo laisvai išspręsti, ir bus teikiami taip pat papildomi pasiūlymai dėl Antstolių įstatymo, susijusio su teritorijomis ir t. t.

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną – G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, aš tiesiog kviečiu balsuoti dėl poreikio Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Prašote balsuoti. Prašom balsuoti dėl A. Širinskienės siūlymo prašyti Vyriausybės išvados. Kas pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 81 Seimo narys: už – 51, prieš – 11 ir susilaikė 19. Vadinasi, prašome Vyriausybės išvados.

Per šoninį mikrofoną – T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Norėčiau paprašyti kaip papildomą paskirti dar Socialinių reikalų ir darbo komitetą.

PIRMININKĖ. Yra prašymas. Ar, kolegos, bendru sutarimu galime pritarti? Dėkoju. Pritariau. Kaip papildomas dar įrašomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

Per šoninį mikrofoną taip pat žodžio prašo S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Dar patikslinkite, Žmogaus teisių komitetas yra kaip papildomas? Jūs minėjote, ar ne? Žmogaus teisių? Ačiū.

PIRMININKĖ. Taip, Žmogaus teisių lieka.

17.28 val.

Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1593, Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1652 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Civilinio proceso kodekso 739 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1593. Pranešėjas – N. Puteikis. Prašom į tribūną.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Jums leidus, aš iš karto apie du Civilinio proceso kodekso straipsnius.

PIRMININKĖ. Visiškai teisingai. Aš tada, jeigu leisite, paskelbsiu. Taip pat bus pristatomas, nors jie nėra lydimieji, ir 2-12 klausimas – Civilinio proceso kodekso 736 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1652.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Mano projektas yra labai panašus į prieš tai pristatytą. Pasakysiu, kuo jis skiriasi. Bet pirmiausia norėčiau pradėti nuo tam tikros replikos gerbiamajam J. Sabatauskui.

Kolegos, mes, nagrinėdami skolininkų reikalus, vadovaujamės ne valstybės informacija, ne „Sodros“, ne Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, ne Teisingumo ministerijos, mes vadovaujamės Antstolių rūmų lobistų mums primestais pavyzdžiais apie neva turtingas pensininkes, gyvenančias trijų kambarių bute ir išlaidaujančias, nes moka dideles sąskaitas už šildymą, ima greituosius kreditus keliauti ir atostogauti į egzotiškus kraštus. Bet šita visa informacija yra neteisinga, jinai yra šališka ir tai yra mūsų politikų bėda, kad mūsų Teisingumo ministerija, kuri atsakinga už antstolių veiklą, nesugeba kartu su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija mums pateikti tų 200 tūkst. žmonių, kurie yra skolingi antstoliams.

Jeigu, kolegos, išsireikalautumėme tokios informacijos, mes pamatytume, kad Antstolių rūmų pateikiami pavyzdžiai nieko bendro su gyvenimu neturi. Iš tikrųjų absoliučią daugumą skolininkų sudaro ne vagys, ne sukčiai, ne piktybiški, nebepagyjantys alkoholikai, kurie važinėja troleibusais ar autobusais, nemoka baudų už tokį važinėjimą be bilietų, o absoliučią daugumą sudaro arba pensininkai, kurie gyvena bendrabučiuose, vieno kambario bute ir kurie gauna pensiją iki 200 eurų, arba neįgalūs žmonės, kurie neteko darbingumo, neturi viso stažo ar kankinami yra ligų.

Bet aš, kolegos, nesu teisingumo ministras, negaliu jums pateikti tikslios statistikos. Taip yra todėl, kad mes nuolat paskiriame teisingumo ministrais žmones, kurie šitų dalykų daryti nenori dėl vidinių įsitikinimų. Jie galvoja, kad jeigu jau kas pateko pas antstolį, tai būtina todėl, kad yra piktybiškai ir sąmoningai nusiteikęs nemokėti skolų. Ne, absoliuti dauguma tų žmonių kankinasi, nes jų gaunamos pensijos ar neįgalumo pensijos, ar netekto darbingumo pensijos neužtenka sumokėti komunaliniams mokesčiams, jie gyvena mažuose butuose.

Išeina labai įdomi grandinė. Valstybės skiriamos lėšos, įskaitant ir savivaldybių teikiamą paramą šitiems žmonėms, per antstolių skiriamas sankcijas nukeliauja į antstolių sąskaitas ir jie per mėnesį uždirba iki 10 tūkst. eurų. Kitaip tariant, per šią keistą sistemą, teisingumo ministras tyli, socialinės apsaugos ministras nieko nedarant, dešimtys, šimtai milijonų valstybės biudžeto lėšų per neįgalius ir mažas pensijas gaunančius žmones nukeliauja į antstolių kišenes, ir jie skraido į tas egzotiškas šalis. Čia tokia būtų pastaba gerbiamajam J. Sabatauskui. Jis yra nekaltas, nes jis taip pat tos informacijos negauna ir niekas jam tos informacijos nepateikia.

Taigi, skirtumas mano projektų nuo prieš tai pateiktų yra vienintelis. Aš siūlau visais atvejais palikti žmogui 238 šiandien, t. y. būtinųjų poreikių sumą, kad jinai visais atvejais... kad ir kas atsitiktų, kad ir pagal kokią formulę skaičiuotų, ar pagal 736 straipsnį, ar pagal 739. Aš manau kaip ir gerbiamoji kolegė Divilė, kad ir Divilės vadovaujamos Seimo narių grupės pataisas, ir vidaus reikalų ministro teikiamas pataisas būtų galima sujungti ir svarstyti visus kartu.

Kviečiu kolegas pritarti. Tikiuosi, kad tie visi sujungimai ir susijungimai įvyks kuo greičiau, ir prašau T. Tomilino, kadangi jis pasiūlė socialinės apsaugos ministrą asmeniškai kuruoti šita

klausimą (to labai reikia Lietuvai, mes negalime 200 tūkst. pensininkų ir neįgalių žmonių atiduoti godiems antstoliams, kurių veiklos ir mokesčių mes pakankamai nereglamentavome), Tomai, būkite geras, padėkite, kad šis klausimas judėtų kuo greičiau. Tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų nori klausti T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Kadangi mes neturime ministro, kuris dabar turėtų pristatyti bazinį projektą, tai dabar jūs, Nagli, pavaidinkite ministrą. Aš klausimą turiu ministrui iš esmės, bet manau, kad jūs irgi ne blogiau atsakysite. Kaip jūs manote, ar nevertėtų mums iš tikrųjų tos antstolių sistemos pagaliau elektronizuoti, nes šiandien mes turime apie 30 % administravimo išlaidas, kai normaliose srityse tai yra 4 %, 5 %, 7 %? Gal vis dėlto yra koks nors nenoras pagaliau eiti į internetą, kur tie dalykai taptų nešališki ir iš tikrųjų labai paprasti?

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Jeigu mes suteiktume antstoliams daugiau instrumentų, ilgesnius laiko tarpus, kaip prieš tai siūlė D. Šakalienė teikiamu projektu, suteiktume daugiau mechanizmų, kurie leistų atidėti skolas, išdėstyti, sumažinti procentus, taikyti įvairią lanksčią sistemą pagal konkretų skolininką.

Jeigu mato, kad žmogus sąmoningas sukčius, antstolis galėtų taikyti maksimalius prievartos mechanizmus, jeigu mato, kad tai yra senas, sergantis žmogus, kuris yra vienišas arba neturi jokių artimųjų, tai kitokius mechanizmus. Jeigu piktybiškas alimentų nemokėtojas, tai taikyti jam vėl griežčiausius reikalavimus. Visus šiuos dalykus Antstolių rūmai pamatė, kad mes visi kolegų kartu pradėjome rengti tokius projektus, tada jie patys pradėjo rengti projektus, ir jeigu juos būtų galima kviesti, o aš siūlyčiau juos kviesti į tuos svarstymus ir jungti šiuos tris projektus, tai, aš manau, mes tikrai pasiektume ir pirmiausia apgintume neįgalius ir senyvus žmones, kuriems pajamų neužtenka, o tada jau būtų galima Biudžeto ir finansų komitete tvarkyti antstolių mokesčių klausimus, jų pajamų klausimus ir kitus dalykus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų daugiau niekas nenori klausti. Dėl motyvų ar bus kalbančių? Nėra. Prašom balsuojant apsispręsti dėl teikiamų įstatymų projektų Nr. XIIIIP-1593 ir Nr. XIIIIP-1652.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 64, prieš nėra, susilaikė 15 Seimo narių. Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstymo data – birželio 12 diena. Kadangi anksčiau dėl teikiamų įstatymų projektų prašė Vyriausybės išvados, kolegų, klausiu, ar nereikėtų prašyti Vyriausybės išvados ir dėl šių abiejų projektų? Reikia. Pritariame bendru sutarimu. Dėkoju.

17.37 val.

Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 3, 5, 6, 7, 10, 12, 14, 14¹, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 54, 55, 56, 58, 61, 62, 63, 66, 67, 67¹, 70, 70¹, 71¹, 73 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1793, Administracinių nusižengimų kodekso 385, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1794, Branduolinės saugos įstatymo Nr. XI-1539 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1795, Triukšmo valdymo įstatymo Nr. IX-2499 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1796, Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1797 (pateikimas)

Darbotvarkės klausimas – Aviacijos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1793. Taip pat lydimieji projektai: Administracinių nusižengimų kodekso 385, 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1794, Branduolinės saugos įstatymo 32 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1795, Triukšmo valdymo įstatymo 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1796 ir Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1797. Teikėjas A. Baura jau tribūnoje. Prašom pateikti.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiami kolegų, ką tik minėtų įstatymų projektų tikslas – reorganizuoti civilinės aviacijos valstybinę priežiūrą vykdančią biudžetinę įstaigą – Civilinės aviacijos administraciją. Turiu pasakyti, tiesiog gal priminti, kad šiuo metu Lietuvoje veikia šios transporto priežiūros institucijos – tai Lietuvos transporto saugos administracija ir Civilinės aviacijos administracija, kurių funkcijos panašios, skiriasi tik veiklos sritys. Lietuvos transporto saugos administracija

veikia automobilių transporto, geležinkelių transporto ir vandens transporto, o Civilinės aviacijos administracija – oro transporto srityse. Kadangi šių institucijų tikslai iš esmės vienodi, Susisiekimo ministerija pasiūlė Vyriausybei Civilinės aviacijos administraciją reorganizuoti jungimo būdu, prijungiant ją prie Lietuvos transporto saugos administracijos. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu sutiko, kad pastaroji organizacija – Civilinės aviacijos administracija – būtų reorganizuota jungimo būdu, prijungiant ją prie mano minėtos Lietuvos transporto saugos administracijos.

Tačiau nei dabartinis civilinės aviacijos priežiūros modelis, kai priežiūrą vykdo biudžetinė įstaiga Civilinės aviacijos administracija, nei Susisiekimo ministerijos siūlomas modelis, kai priežiūrą vykdys biudžetinė įstaiga Lietuvos transporto saugos administracija, nėra efektyvūs sprendžiant dabartines civilinės aviacijos priežiūros problemas ir neatitiks Lietuvos aviacijos verslo įmonių ir aviacijos bendruomenės lūkesčių, nes abu modeliai turi tam tikrų trūkumų.

Todėl atsirado tokia galimybė šiais projektais pritariant Susisiekimo ministerijos parengtam reorganizavimo projektui kartu jį patobulinti, pakeičiant dabar galiojantį Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymą ir kitus teisės aktus, siekiant šių papildomų tikslų. Tai yra pirma, pagerinti aviacijos priežiūros paslaugų kokybę, priežiūros sistemos veiklos efektyvumą. Toliau – nustatyti naują civilinės aviacijos priežiūros finansavimo modelį, paliekant galimybę priežiūrą finansuoti atskaitymais nuo oro navigacijos rinkliavų, o būtent tokia galimybė yra numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose, ir oro uostų rinkliavų proporcingai Civilinės aviacijos administracijos patiriamoms išlaidoms, prižiūrint oro uostų veiklą. Taip pat sumažinti civilinės aviacijos priežiūros išlaikymui skiriamas valstybės biudžeto lėšas arba bent jau jų nedidinti.

Ir paskutinis argumentas – sudaryti galimybes Civilinės aviacijos administracijai veikti sąnaudų dengimo pagrindais kaip viešai įstaigai, tiesiogiai gauti pajamas iš ūkio subjektų už jiems teikiamas paslaugas ir šiomis lėšomis dengti didžiąją dalį Civilinės aviacijos administracijos veiklos sąnaudų, susijusių su šių paslaugų teikimu. Ir, kaip jau buvo minėta, siūlymai būtų tokie, kad... (*Balsai salėje*) Nebevargstu, lauksiu klausimų.

PIRMININKĖ. Kolegos, gerbkime save ir kolegą. Jūsų nori paklausti ir pirmasis klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Kadangi prieš šventes, šventės – linksmas dalykas, tai aš du linksmus klausimus jums, Antanai. Jūs šiandien drąsus vyras. Už kitus krūtinę savo statote.

Pirmas klausimas, ar turite licenciją vairuoti lėktuvą? Ir mano antras klausimas: kodėl jeigu sekso prekių pardavimas, tai įstatymą pateikė Vyriausybė, bet kai aviaciją tvarkyti, tai pateikė Seimo nariai?

A. BAURA (LVŽSF). Atsakau į pirmą klausimą – neturiu ir nesiruošiu turėti.

Tiesiog Vyriausybė suvėlavo praeitais metais. Jei prisimenate, būtent Seimas, mes sujungėme buvusias tris priežiūros institucijas, tai yra geležinkelių transporto, automobilių ir vandens, ir beliko civilinės aviacijos. Taigi paskutinis pasispardymas. Ir jeigu mes tą padarytume, tikrai... O kad tą reikia padaryti, galų gale rodo ir jau praeitų metų padaryti jungimai.

Aš tiesiog skaičiuokus. Jeigu kas neturėjote galimybės aiškinamajame rašte pasižiūrėti, tai aš tiesiog priminsiu, kad sujungus mano anksčiau minėtas tris įstaigas faktiškai lėšų sutaupyta suma siekia 325 tūkst., taip pat atlaisvintas maždaug 5 tūkst. kvadratinė metrų plotas, kuris yra gražinamas valstybei. O etatų skaičius yra šimtas su *biškučiu*, irgi yra sumažėję. Tokiu būdu ir išlaidos, susijusios su reorganizavimu, pavadinimo keitimu būtų dengiamos iš Lietuvos transporto saugos administracijos ir Civilinės aviacijos administracijos 2018 metams numatytų asignavimų. Papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikėtų.

Reorganizavimas. Reorganizavus minėtas įstaigas, preliminariais duomenimis, palaipsniui mažėtų išlaidos žmogiškiesiems ištekliams. Ta suma sudarytų apie 240 tūkst. eurų.

PIRMININKĖ. Atsakė labai išsamiai, nes licencijos neturėjo. Kaip žinote, dėl įstatymų projektų pateikimo tokio reikalavimo ir nėra, Antanai.

A. BAURA (LVŽSF). Bet čia Algis su humoru.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, išties kalba apie Aviacijos įstatymo naują redakciją girdėti jau senokai, vis kalbama, kad bus parengta, ir pagaliau sulaukėme pakeitimų. Bet čia vis dėlto kalbama apie dviejų institucijų jungimą ir pavadinimo įrašymą į teisės aktus. Bet kuo, jūsų požiūriu, kadangi vis dėlto jūs ne šios srities specialistas ir atsakote už kitus, bet vis dėl-

to kuo, jūsų požiūriu, pasikeis, pagerės, pasidarys sudėtingiau, atvirkesčiai – viskas bus kaip svies-tu patepta, kas pasikeis, be pavadavimo? (*Balsai salėje*)

A. BAURA (LVŽSF). Iš tikrųjų, jeigu jūs manęs atidžiai klausėte, aš kaip tik konkrečius praeitų metų skaičius...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ne, taupymas, o... (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*)

A. BAURA (LVŽSF). O veiklą. Aš nežinau...

PIRMININKĖ. Prašom, prašom.

A. BAURA (LVŽSF). Aš nežinau, jeigu būtų leista, čia sėdi Susisiekimo ministerijos viceminist-ras, jis tikrai padėtų, aš galėčiau ir atsakyti, bet būtų tiksliau, konkrečiau ir gal išsamiau.

PIRMININKĖ. Prašom, viceministre, atsakyti.

P. MARTINKUS. Dėkoju. Iš tikrųjų kas pagerės? Tai buvo netgi diskusija padaryta ir su rin-kos dalyviais, t. y. aptarta, kaip jie mato, ir pagrindinis iššūkis, kurį jie įvardina, yra būtent laikas, kiek užtrunka gauti visas licencijas, t. y. atlikti patikrinimus ir visa kita. Kadangi Civilinės aviaci-jos administracija šiandien tikrai... Sakykim, reglamentavimas griežtėja, o papildomų asignavi-mų kaip ir nėra. Ir net privatus sektorius pasakė, kad jie prisidės daugiau, dėl to ir viešoji įstaiga yra kuriama, todėl mažėja biudžetiniai asignavimai, nes kaip ir didės privataus sektoriaus įkainis. Tačiau jie reikalauja greičiau išduoti... taip sakant, suvaldyti procedūras, o tai iš tikrųjų iš papil-domų lėšų leis nusamdyti papildomų specialistų, kurie greičiau suteiks kokybiškesnes paslaugas privačiam sektoriui. Iš tikrųjų yra orientuota ne tiek į taupymą, kur bus sutaupytos biudžeto lė-šos, kiek į paslaugų gerinimą ir apskritai aviacijos, kaip tokios srities, skatinimą teikti kokybiškes-nes valstybės paslaugas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Kadangi gerbiamasis Antanas pasakė, kad aš nespėjau laiku ir ge-rai įsigilinti, nenorėdamas draugo kompromituoti, klausimą atsiimu.

PIRMININKĖ. Klausia R. Sinkevičius.

R. SINKEVIČIUS (LSDDF). Labai ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, aš suprantu, kad tas pastatų, kadru ir pinigų sutaupymas nėra toks išpūdingas, bet, matyt, Geležinkelių transporto inspekcijos sujungimas su Kelių transporto inspekcija buvo teisingas žingsnis, nes jų veikla pakankamai arti-ma. Deja, aviacijos, Civilinės aviacijos administracija reikalauja, kad dirbtų aukščiausios klasės specialistai, nes jie užtikrina skrydžių, įgulų, lėktuvų ir viso kito saugą. Žinoma, apmokėjimo jiems klausimas ir uždario dydis yra labai svarbu, nes tokių specialistų yra gana didelis deficitas. Ir, turiu pasakyti, ne tik Lietuvoje, bet ir aplinkui esančiose šalyse. Plius Civilinės aviacijos administ-racija, kaip įstaiga, atstovauja Lietuvai, atstovauja mūsų aviaciniam verslui tarptautinėse ICAO ir visokiose kitose organizacijose. Mes, jungdami visas inspekcijas į vieną krūvą, vis dėlto, mano su-pratimu, turėtume matyti ir riziką, kuri gali iškilti dėl šitos įstaigos, inspekcijos tarptautinių įsipa-reigojimų, tarptautinės, sakykim, kontrolės ir kitų dalykų. Svarstymo metu mes neturime žiūrėti į tai, kiek šimtų tūkstančių eurų sutaupysime, turime užtikrinti, kad aviacija būtų saugi.

A. BAURA (LVŽSF). Kolega, aš visiškai pritariu, ir jeigu mes nieko nedarysime... Aš kitus skai-čiukus galiu pateikti, tarkim, per 2017 metus iš Civilinės aviacijos administracijos išėjo 18 % dar-buotojų, gerų darbuotojų, vien todėl, kad jų visiškai netenkina atlygis. Kitą momentą turiu pasaky-ti – jis irgi daug ką pasako: tarkime, dėl santykinai mažų valstybės rinkliavų ir didelių investicijų atnaujinant procedūras ir klausimų (...) poreikio Civilinės aviacijos administracija yra sustabdžiu-si aviacijos mechanikų egzaminavimą, todėl šiuo metu aviacijos specialistai tokius egzaminus tu-ri laikyti Lenkijoje arba Latvijoje. Lietuvoje tas nebėra daroma. Vėl grįžtu prie to paties – tai yra kompleksas tų priemonių, ir jeigu mes nespręsimė, situacija visiškai bus bloga. Aš sakyčiau, kaip tik šiuo atveju registruoti... Tie teisės aktai leis tuos, ką, gerbiamasis Rimantai, paminėjote, klau-simus kaip tik spręsti, o mes komitete tikrai turėsime galimybę rasti patį geriausią sprendimą.

PIRMININKĖ. Klausia K. Starkevičius. Prašom.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, civilinė sauga yra be galo svarbi, tačiau man keista, kai dėl visų kitų saugos struktūrų, eismo saugos Vyriausybė suspėjo parengti klausimą, o šio svar-baus nespėjo. Ir štai mes turime profesionalią Vyriausybę, tačiau Seimo nariai, kurie nesame specialistai, turime pristatinėti šiuos klausimus. Ar iš tikrųjų taip viskas bus saugu, priėmus šį įstatymą, kai dabar to norima, to siekiama?

A. BAURA (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, šiuo atveju tikrai turime iš ko mokytis, ir galų gale tas Latvijos pavyzdys yra tikrai teigiamas, ir Airijos, ir Jungtinės Karalystės, ir Nyderlandų, būtent tokios panašios struktūros ten yra. Mūsų siekis turėtų būti orientuotas į tai.

PIRMININKĖ. Saugumas priklausys ne nuo įstatymo pateikimo, nuo mūsų visų. Klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, vis tiek čia tam tikra pertvarka, kuri reikalaus, matyt, ir atleidimo lapelių, ar ne? Gali būti išlaidos visiems sutvarkymams didesnės, negu būtų sutaupoma. Kaip minėjote, 18 % aukštos kvalifikacijos specialistų išėjo, ar nebus...

A. BAURA (*LVŽSF*). Per 2017 metus, taip.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). ...išgąsdinti ir darbuotojų skaičius dar labiau sumažės, ir mes iš viso neturėsime tokio reikalingo kiekio aukštos klasės žmonių?

A. BAURA (*LVŽSF*). Kaip tik, aš sakyčiau, kuo mes ilgiau delsime, tas procentas (18 %) šiais metais gali būti dar didesnis. Susisiekimo ministerijos mintys tikrai yra išlaikyti pačius geriausius žmones, pačius geriausius specialistus, aš nė kiek neabejoju, kad būtent taip yra.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Prieš ir už kalbančių nėra. Prašom apsispręsti, gerbiami kolegos, dėl teikiamų įstatymų projektų po pateikimo.

Balsavo 73 Seimo nariai: už – 70, prieš nėra – susilaikė 3. Po pateikimo visiems teikiamiems įstatymų projektams yra pritarta.

Siūlomi komitetai. Dėl visų teikiamų įstatymų projektų pagrindiniu komitetu yra siūlomas Ekonomikos komitetas, išskyrus Administracinių nusižengimų kodekso projektą, čia siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Ir dėl šio Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projekto papildomu komitetu yra siūlomas Ekonomikos komitetas. Dėl kitų pateiktų įstatymų projektų papildomas komitetas nenumatomas. Svarstymo data – gegužės 24 diena.

Dar per centrinį mikrofoną nori kalbėti A. Baura. Prašom.

A. BAURA (*LVŽSF*). Jeigu galima, aš pamiršau pasakyti, vis dėlto reikėtų Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Kolegos, pritariame bendru suarimu, kad būtų Vyriausybės išvada.

17.54 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4094 (pateikimas)

Darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4094. Pranešėjas – J. Narkevičius. Prašom.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, paskutinis klausimas. Nežinau, iš principo darbotvarkės paskutinis klausimas. Šiandien Didysis ketvirtadienis, jei mes bendru sutarimu pritartume, gal aš tada ir neteikčiau?

PIRMININKĖ. Deja, teks.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Teks. Na, gerai.

Gerbiami kolegos, teikiu jums Švietimo įstatymo projektą. Šio projekto esmė yra suteikti galimybę mokytis lietuvių kalbos pagal patikslintas programas.

Trumpa istorijos įžanga. 2010 metais buvo suvienodintos lietuvių kalbos valstybinės ir gimtosios kalbos programos. Dar 2005 metais Švietimo ir mokslo ministerijos buvo užsakyti tyrimai, kuriuos atliko Lietuvos mokslininkai, dėl lietuvių kalbos mokėjimo įvairiaučiuose Lietuvos regionuose. Viena iš išvadų buvo, kad iš principo neįmanoma pasiekti tokio pat lygio gimtosios ir išmoktos kalbos, neįmanoma sudaryti vienodų mokymosi sąlygų dėl skirtingos kalbinės aplinkos, ir iš to kyla, kad negalima įvesti vienodų vertinimo kriterijų, nes tai galėtų būti kaip diskriminacinis veiksmas.

Taigi tuo metu autorių siekis pagerinti lietuvių kalbos mokėjimą ir suvienodinti vertinimą pagal turinį, ypač pasiekti vienodą vertinimą, sulyginti, neįmanomas. Tačiau mes pritarėme ir tada, ir dabar, kad reikia gerinti lietuvių kalbos mokėjimą, bet tą dalyką galima daryti ne diskriminuojamais veiksmais, o tiesiog geranoriškai kitomis priemonėmis. Tos priemonės yra akivaiz-

džios: ugdymo proceso gerinimas, metodinių vaizdinių priemonių, mokytojo aplinkos, kokybės gerinimas. Taigi tai aktualu ir dabar.

Ką mes gavome po to įstatymo programų suvienodinimo? Be abejo, tai sukėlė didžiulį pasipriešinimą, didžiulį rezonansą. Buvo sukurta tarpvalstybinė švietimo problemoms spręsti Lenkijos ir Lietuvos valstybių darbo grupė, kuri po pusmečio darbo taip ir nepriėjo prie vienos išvados. Esmė yra tokia, kad nebuvo norima girdėti argumentų, o tiesiog buvo priimtas politinis sprendimas.

Šiandien mes norėtume paraginti atsisakyti tokio neigiamo politinio požiūrio, bet išvelgti argumentus. Argumentai yra tokie.

2011 metais jau buvo faktiškai įgyvendinamas tas įstatymas ir vienuoliktose klasėse buvo pereita prie ugdymo pagal vieną programą. Lietuviškai besimokantys vaikai tęsė savo programą ir iki vienuoliktos klasės, o nelietuviškai besiuogdantys vaikai iki vienuoliktos klasės mokėsi pagal vieną programą, o nuo vienuoliktos turėjo pereiti prie kitos. 2013 metais įvyko jau vientisas egzaminas, kurio buvo tokie rezultatai. Jeigu mes dėl neišlaikiusių valstybinės lietuvių kalbos... Iš viso lietuvių kalbos egzaminų rezultatai buvo tokie, kad iki 2013 metų buvo apie 6 %, 6 nušimčiai, neišlaikiusiųjų, o 2013 metais ir vėliau, iki šių dienų, – apie 16 %. Daugiau kaip dvigubai, beveik trigubai, du su puse karto, padaugėjo neišlaikiusiųjų lietuvių kalbos egzamino. Gali būti poslinkis, bet jei tiek kartų, vadinasi, kažkas sistemoje yra negerai.

Palyginimas: lietuvių kalbos kaip gimtosios neišlaikiusiųjų iki 2013 metų buvo apie 7,5 %, o po 2013 metų – apie 9 %. Vadinasi, lietuviškose klasėse padidėjo tik 2 %, o nelietuviškose klasėse – 2,5 karto, vadinasi, kažką čia reiktų peržiūrėti.

Kitas svarbus argumentas. Pažiūrėkime į rezultatus abiturientų, ypač tų gabesnių, kurie pretenduoja tapti aukštųjų mokyklų studentais. 50–90 balų yra labai geras rodiklis. Kaip pasikeitė? Iki 2013 metų buvo išlaikiusių, būtent gavusių 50–90 balų įvertinimą, apie 40 %, o po 2013 metų – tik apie 20 %, beveik 50 % sumažėjo tų gerai besimokančių vaikų rezultatas. O jeigu mes pažiūrėsime, kaip pasikeitė 90–100 balų gavusių, čia skirtumas išvis yra daugiau nei 4,5 karto. Buvo 10 % gavusiųjų 90–100 balų įvertinimą, o po 2013 metų, po suvienodinimo, – tik 2 %. Vadinasi, tie rezultatai yra akivaizdūs, sisteminių problemų yra.

Kuo tai pasireiškia? Stojamieji, ypač kitas kriterijus – nemokamo krepšelio studentams gavimas. Čia statistika irgi yra neigiama. Jeigu mes pasakysime, tai iki 2013 metų lietuvių kalba besimokantys vaikai gavo apie 46 % nemokamo studentų krepšelio, o 2017 metais jų padidėjo beveik iki 55 %. Padidėjo daugiau nei 8 %, vadinasi, pasiekimai yra geresni. O palyginkime dabar nelietuviškas mokyklas. Iki 2013 metų nemokamų krepšelių buvo gauta apie 32 %, o jau po 2013 metų – vidutiniškai 28 %, sumažėjo dar 3 %. Palyginus su lietuviškomis, kur augimas buvo 8 %, čia dar sumažėjimas.

Ką tai reiškia? Apibendrinu. Norimo rezultato – geresnio lietuvių kalbos mokėjimo tas suvienodinimas nesuteikė, nes procesas yra gana sudėtingas. Šiais metais, maža to, yra įvestas vienodas mokymas – programa nuo pirmos klasės. Yra didžiulis tėvų ir mokinių pasipriešinimas. Aš tik vieną pavyzdį paminėsiu. Koks skirtumas, kaip tai atrodo, kai pirmoje klasėje lietuvių, kaip gimtąja, kalba besimokantys mokiniai nagrinėja tokio pobūdžio žodžius kaip „bėgti“ ir „dūkti“? Lietuviškai nekalbantys mokiniai dar nesupranta, ką reiškia „bėgti“, o ką jau supras, ką reiškia „dūkti“ ir taip toliau, ir t. t., ir t. t.

Mūsų pasiūlymas – sudaryti galimybę peržiūrėti programas, kad jos palaipsniui suartėtų, tačiau palikti galimybę etapais mažinti tą skirtumą, kad būtų galima panaudoti kalbinius gebėjimus samprotavimui vystyti ir galų gale 12 klasėje pasiekti tų pačių rezultatų. Tai yra pagrindinė esmė mūsų teikiamų siūlymų, kurie skamba taip: leisti lietuvių kalbos mokymą pagal skirtingas programas, atsižvelgiant į įvairių tautų sąlygas ir ypatumus. Dar paminėsiu niuansą, kad tas programos tvirtins... (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Baigiat.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). ...Švietimo ir mokslo ministerija, kuri būtent nustatys tą skirtumą. Ačiū, gerbiamieji. Lauksiu klausimų.

PIRMININKĖ. Nors jūsų pristatymas buvo išsamus, klausimų neišvengsite. Pirmasis klausia A. Gumuliauskas. Prašom.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Iš tikrųjų tautinių mažumų vaikams, atėjusiems galbūt iš kitos kalbinės aplinkos, sudėtinga tuo pačiu lygmeniu, kaip ir lietuvių vaikams, mokytis lietuvių kalbos. Aš manau, kad čia po pateikimo turėtų būti labai plati diskusija, tik noriu vieno paklausti. Ar galutinis rezultatas, o galutiniu rezultatu aš laikau valstybinį brandos egzaminą, lietuvių kalbos reikalavimai po visos programos išėjimo etapiškai bus vienodi, ar ne, tiek lietuviams, tiek tautinių mažumų atstovams? Kaip jūs galvojate?

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū už klausimą. Matyt, reikia atsižvelgti, kad gyvenimas juda į priekį, tam tikri veiksmai yra padaryti. Aš palikčiau šitą atsakymą ekspertams, kurie, nuodugniai išanalizavę programas ir ypatumus, nustatytų, kokiame etape koks tas skirtumas būtų, bet galų gale 12 klasėje tai būtų jau suvienodinta.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, ačiū už išsamų pristatymą. Šitos problemos aptarinėjamos ir dalykiniu, ir geopolitiniu kontekstu jau daugybę metų. Tačiau dabar dažniausiai jūsų oponentai primena, kad šiuo projektu, kurį jūs dabar teikiate, yra tarsi grįžtama į 2011 metų situaciją. Jūsų nuomone, ar galite patikslinti, kas pasikeitė? Ar iš tikrųjų taip yra? Nes dabar faktiškai du seimai kaip ir nepatvirtino, ar ne?

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Pirmas dalykas, aš galvoju, kad mes visi gyvename toliau, bręstame, vieni kitus labiau bandome pažinti ir matyti tą siekį geresnį. Kitas dalykas konkretus – mūsų projekte nėra įvardinta lietuvių kalba kaip valstybinė kalba. Tai yra bendra lietuvių kalba, tai yra esminis skirtumas nuo to, kas buvo, nes ten buvo atskira programa, atskiras vertinimas ir t. t. Vadinasi, kitas dalykas, dabar mes jau turime rezultatus, tuos labai kuklius, kurių aš tik dalį paminėjau, labai apibendrintai, ir tai suteikia galimybę, mums atrodo, kad ir būtinybę peržiūrėti, kur, kokiame etape, kaip kas vyksta.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū. Mielas kolega, iš tikrųjų įdomi problema, bet aš sakyčiau, kad visai neblogi rezultatai, jeigu mes, lietuviai, išlaikome, tik 13 % neišlaiko, jų 16 %, tai palyginti yra visai neblogi rezultatai. Aišku, čia yra mokymo spragos, bet aš norėčiau jūsų paklausti. Jūs sakote, reikia pereinamojo etapo. Tai kiek dar reikėtų metų, jūsų nuomone, taip eiti?

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Reikėtų pasakyti, kad vienas iš teiginių tos darbo grupės, apie kurią minėjau, kad kiekvienais metais bus peržiūrėti rezultatai, pagal tų rezultatų skirtumus bus tobulinamos programos. Tai vienas dalykas. Kitas dalykas, pasakyčiau, kad galbūt turinio apimties yra problema, nes kai vaikai ugdėsi valstybine kalba, jų bendravimo, rašymo, supratimo lygis buvo pakankamai aukštas, kad jie galėtų bendrauti, suvokti, kalbėti, studijuoti aukštesiose mokyklose. Programos suvienodinimas sudarė dar vieną blogą veiksni. Kokį? 11–12 klasėse besimokantys valstybine kalba buvo numatytas dar gramatinio tobulinimo ir žinių vyresnėse klasėse... Dabar yra pereita prie samprotavimo, prie literatūrinių kūrinių gilinimo samprotavimo, tačiau dėl to pablogėjo ne lietuviams gebėjimai naudotis ta kalba rašto būdu, rašytiniu būdu. Taigi kiek truks tas laikotarpis? Aš sakau, kad galutinis rezultatas toks pats, iki 12 klasės mes turime ateiti su vienu žinių bagažu.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Jaroslavai...

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Taip, gerbiamasis.

A. SYSAS (LSDPF). ...mes daug metų dirbame Seime, ir mano klausimas tiesus ir paprastas. Kaip galima ateiti į 11 klasę su vienodais rezultatais, jeigu mokomės pagal skirtingas programas? Ir antras klausimas. Priėmus jūsų pataisas, mokiniai mokės lietuvių kalbą geriau ar blogiau? Ačiū.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Ačiū už klausimą. Mokės geriau, jie mokės geriau ne tik lietuvių kalbą, bet mokės geriau kitus dalykus. Nes dabar jie per tuos metus turi didžiulį stresą, maža to, jie turi didžiulį valandų skirtumą lietuvių kalbos lietuviškose klasėse ir nelietuviškose. Tas skirtumas iš viso sudaro apie 800 valandų. To skirtumo išeliminuoti neįmanoma, nes tada reikėtų kokio nors kito dalyko sąskaita. Tai ir yra daroma. Laiką, kurį vaikas turi dabar pagal būtent tą suvienodintą programą skirti lietuvių kalbai... Bet vėlgi ne gebėjimo, ne samprotavimo, o literatūrinių

žinių, kurios galbūt yra nebūtinės, galbūt nėra būtinės. Jie tą laiką turi nukreipti nuo kitų dalykų, dėl to blogesni rezultatai matematikos, geografijos ir t. t. Taigi aš manyčiau, kad to pasiekti galima koncentruojantis į mokytojų kvalifikaciją, į priemonę. Nes dar nepasakiau, kad pagal suvienodintą ugdymo programą nesudaryti nei vadovėliai, nei metodinės priemonės, ir čia yra didžiulė problema. Manau, kad mūsų jaunimo lietuvių kalbos žinojimas yra gana geras, kur kas geresnis, negu čia stovinčio ir su jumis gebančio susišnekėti, jus suprasti asmens.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvus už nori išsakyti A. Gumuliauskas. Dėkoju jums, Jaroslovai.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū. Gerų švenčių.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Labai ačiū. Noriu pasakyti, kad iš tikrųjų būtų labai paprasta, ką mes darėme anksčiau, užkirsti kelią ir nieko nedaryti. Aš manau, kad mūsų pritarimas šito įstatymo projektui tikrai uždegtų žalią šviesą diskusijoms – specialistų diskusijoms, o ne politikų, įvairių kelių paieškoms, kaip vis dėlto pasiekti, kad tautinių mažumų jaunimas kalbiniu požiūriu visiškai integruotųsi į mūsų Lietuvos visuomenę. Todėl balsuodamas už aš balsuoju už būsimą diskusiją, specialistų diskusiją ir būtent problemos sprendimo kelių paieškas.

PIRMININKĖ. Motyvus prieš išsako A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų klausiau, klausiau, bet įspūdį susidariau bendrą tokį, kad jeigu bus priimtos šios įstatymo pataisos, tai lietuvių kalba bus geriau žinoma. Mano įsitikinimu, lietuvių kalba turi būti gerai mokama. Šiuo atveju žinoti kalbas ir mokėti kalbas yra du skirtingi dalykai. Todėl tikrai negaliu palaikyti šių įstatymo pataisų ir raginčiau kolegą kitąkart kalbant kalbėti, kad kalbos turi būti mokamos, o ne žinomos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kolegos, apsisprendžiame dėl teikiamo įstatymo projekto.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 46, prieš – 2, susilaikė 17. Įstatymo projektui po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomas nenumatomas. Svarstymo data yra birželio 21 diena.

Kolegos, mūsų laikas pagal suplanuotą darbotvarkę yra pasibaigęs, tačiau žinome, kad šiandien Didysis ketvirtadienis, o pagal mūsų tautos tradicijas tai yra švaros diena, ir darbotvarkę turime pabaigti švariai. Tad, naudodamasi pirmininko teise, pratęsiu pusvalandžiui. Manau, kad gal ir jo neprireiks.

Dėl vedimo tvarkos dar nori S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Paskaičiau Teisės departamento išvadas, jos gerokai prieštaringos. Vis dėlto, manyčiau, būtų neblogai Vyriausybės išvada ir šituo klausimu. Jeigu viskas gerai, tai čia sunkumų neturėtų sudaryti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu S. Jovaišos siūlymui gauti Vyriausybės išvadą dėl Švietimo įstatymo 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Pritariame? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

18.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-24 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinėje Asamblėjoje“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1873 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Į tribūną kviečiu pateikti rezervinį 1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinėje Asamblėjoje“ pakeitimo“ projektą Nr. XIIIIP-1873 – pirmąją Seimo Pirmininko pavaduotoją R. Baškiene.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, išties dėkoju, kad jūs esate ištvermingi. Labai greitai norime prašyti, kad į šią delegaciją vietoj V. Sinkevičiaus (mes jį jau išbraukėme) įrašytume V. Baką. Tokią misiją ir galimybę frakcija turi. Prašome leisti padaryti tokį pakeitimą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori paklausti. Jokių motyvų išsakyti niekas nenori. Ar galime pereiti prie priėmimo? (*Balsai salėje*) Per svarstymą niekas nieko nenori, man atrodo.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Taip.

PIRMININKĖ. Priėmimas.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Balsuojame.

PIRMININKĖ. Esmė yra pasakyta, jog yra įrašomas V. Bakas.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Taip, V. Bakas.

PIRMININKĖ. Į sudarytą Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinės Asamblėjos Lietuvos Respublikos Seimo delegaciją. Prašome balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 62: už – 59, prieš – 1, susilaikė 2. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1873) yra priimtas. (*Gongas*)

18.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-53 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1874 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1874. Pranešėja – R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Kadangi V. Sinkevičius buvo šios organizacijos Parlamentinės Asamblėjos delegacijos pirmininkas, tai dabar prašome patvirtinti R. Miliūtę. Ji kaip tik rengiasi išvykti, Seimo valdyba pritarė. Prašom, gerbiamieji kolegos, vietoj V. Sinkevičiaus – R. Miliūtę.

PIRMININKĖ. Niekas klausti nenori. Svarstymas. Po pateikimo galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Per svarstymą niekas kalbėti nenori.

Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. Prašome balsuoti, kad patvirtintume R. Miliūtę Seimo delegacijos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijoje... (*Šurmuly salėje*)

Šio nutarimo priėmimas

Vienbalsiai, už – 61. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1874) priimtas. (*Gongas*)

18.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 29 d. nutarimo Nr. XIII-59 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1886 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 29 d. nutarimo Nr. XIII-59 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų narių pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1886.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Išties yra tokia tvarka, kad turi būti komitetų pirmininkų pavaduotojai. Aplinkos apsaugos komitetas: vietoj V. Sinkevičiaus – A. Skardžius, vietoj A. Palionio – R. Sinkevičius; Ekonomikos komitetas: vietoj A. Kupčinsko – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Kadangi T. Langaitis išbraukiamas ir išbraukiamas R. Morkūnaitės-Mikulėnienės pavadavimas, R. Sinkevičių vaduoja A. Palionis, ir kadangi nebėra čia dirbančio A. Skardžiaus, tai ir R. Sinkevičiaus pavardę braukiame. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas: K. Pūko nėra, tai A. Maldeikienės neprašome nieko vaduoti. Žmogaus teisių komitetas: M. Bastys išbrauktas, O. Valiukevičiūtės, kuri yra šio komiteto narė, pavaduojantis būtų A. Dumbrava.

Prašome patvirtinti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų paklausti niekas nepageidauja. Per svarstymą kalbančių nėra.

Galime pereiti prie priėmimo stadijos. 4 straipsniai.

1 straipsnis. Vietoj R. Sinkevičiaus įrašomas A. Skardžius kaip Aplinkos apsaugos komiteto narys pavaduotojas, o vietoj A. Palionio – R. Sinkevičius. Galime pritarti bendru sutarimu?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Galime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. 2 straipsnis. Įrašomas A. Kupčinskas, o jo pavaduotoja – R. Morkūnaitė-Mikulėnienė, išbraukiamas T. Langaitis ir R. Sinkevičiaus pavaduotoju įrašomas A. Palionis. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*)

3 straipsnis. Išbraukiami K. Pūkas ir A. Maldeikienė.

4 straipsnis. Išbraukiamas M. Bastys, įrašoma O. Valiukevičiūtė ir pavaduotoju A. Dumbrava. Prašom balsuoti dėl teikiamo Seimo nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 62 Seimo nariai: visi už šį Seimo nutarimo projektą. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1886) yra priimtas. (*Gongas*)

18.22 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-35 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1880(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 22 d. nutarimo Nr. XIII-35 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1880(2). Prašom pristatyti.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, mieli kolegos, nuoširdžiai tikiu, kad dabar Savižudybių komisiją išties sudarysime iš 12 narių, yra papildymas Socialdemokratų darbo frakcijos dar vienu nariu.

Iš viso būtų tokie pakeitimai: M. Navickienę keičia A. Navickas, įrašomas V. Rastenis, įrašoma L. Staniuvienė ir įrašomas R. Sinkevičius. Iš viso 12.

PIRMININKĖ. Jūsų nori klausti A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Gerbiama kolege, norėjau paklausti, koku pagrindu yra keičiamas komisijos narių skaičius?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Seniūnų sueiga... Ačiū už (...) pasakymą.

A. ARMONAITĖ (LSF). Seniūnų sueigos pagrindu?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų Seniūnų sueiga. Seniūnų sueiga įvertino ir kvotas, ir narių skaičių būtent tokį. Beje, noriu pasakyti, kad 12 buvo dar ir anksčiau, kai šiai komisijai vadovavo M. Majauskas. Tiesiog buvo momentas, kai buvo sumažinta.

PIRMININKĖ. Komisija iš 12 narių. Per svarstymą niekas nenori kalbėti. Galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu.

Pereiname prie priėmimo. Seimo nutarimas iš dviejų straipsnių. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 60 Seimo narių: už – 55, prieš – 1, susilaikė 4. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1880(2)) yra priimtas. (*Gongas*)

18.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-190 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1887 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. XIII-190 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1887. Prašom pristatyti.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Balandžio mėnesį vyks Pasaulio lietuvių bendruomenės sesija ir pavaduojantys Seimo narius Seimo nariai taip pat turi būti numatyti. Jie anksčiau buvo, tačiau yra pakeitimas: Ž. Pavilionį, jeigu jis negalėtų dalyvauti, vaduotų A. Kupčinskas ir A. Vinkų vaduotų R. Sinkevičius. Prašau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų niekas nenori klausyti. Galime pereiti prie svarstymo. Norinčių kalbėti taip pat nematau.

Galime pradėti priėmimą. Nutarimas dviejų straipsnių. 2 straipsnio esmė buvo pasakyta, kad įrašomas A. Kupčinskas ir A. Vinkų pavaduotų, jeigu reikėtų, R. Sinkevičius. Prašom balsuoti dėl teikiamo Seimo nutarimo projekto.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 58 Seimo nariai, ir visi – už. Taigi nutarimas (projektas Nr. XIII-1887) yra priimtas. (*Gongas*)

18.26 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-46 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Etikos ir procedūrų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1888 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-46 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Etikos ir procedūrų komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1888.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Keletas pakeitimų. O pakeitimai būtų tokie, kad vietoj A. Dumbravos Etikos ir procedūrų komisijoje dirbtų O. Valiukevičiūtė, o vietoj V. Sinkevičiaus – V. Poderys. Tai suderinta su frakcijomis, gauti opozicijos ir pozicijos pritarimai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori klausyti A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Man labai gaila, kad kolega A. Dumbrava išeina, bet gal būtų galima ir jį palikti, ir gerbiama O. Valiukevičiūtę įtraukti? Su abiem teko dirbti Etikos ir procedūrų komisijoje, iš tikro galiu patvirtinti, kad tokie žmonės ir turi dirbti toje komisijoje.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas Antanai, išties labai miela, kad jūs taip gerai atsiliepiate apie kolegas, tačiau yra kvotos, yra proporcijos ir mes, deja, jų turime laikytis.

PIRMININKĖ. Galime pereiti prie svarstymo. Svarstymo stadijoje nėra norinčių kalbėti.

Priėmimo stadija. Nutarimas vieno straipsnio. Prašome balsuoti. Kas pritariate šiam teikiamam Seimo nutarimo projektui, balsuojate už.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 60 Seimo narių: už – 54, prieš – 1, susilaikė 5. Nutarimas (projektas Nr. XIII-1888) yra priimtas. (*Gongas*)

18.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 20 d. nutarimo Nr. XIII-483 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1889 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 20 d. nutarimo Nr. XIII-483 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Neįgaliųjų teisių komisijos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIII-1889.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamoji pirmininke, kolegos, R. Šarknickas išreiškė pageidavimą save labiau realizuoti veikdamas kitose komisijose, todėl prašo būti išbraukiamas. Tai yra Seimo nario valia ir mes negalime kitaip pasielgti, todėl prašome išbraukti ir kartu vietoj Neįgaliųjų komisijos narių skaičiaus 11 įrašyti 10.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nėra norinčių klausti.

Svarstymas. Svarstymo stadijoje nėra norinčių kalbėti. Dėkoju.

Galime pradėti priėmimo procedūrą. Nutarimas dviejų straipsnių. 1 straipsnis, kad Neigaliųjų teisių komisija bus iš 10 narių. Galime pritarti? Dėkoju. Ir 2 straipsnis, yra išbraukiamas R. Šarknickas. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 56 Seimo nariai: už – 51, prieš nėra, susilaikė 5. Nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1889) yra priimtas. (*Gongas*)

18.30 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIII-54 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1891(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Rezervinis 8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 24 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1891(2).

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamoji pirmininke, siūlome Seimo Energetikos komisijos pirmininko pavaduotoju paskirti, patvirtinti Seimo narį A. Butkevičių. Toks įvyko pasikeitimas.

Artėjame prie pabaigos, dar liko pora nutarimų.

PIRMININKĖ. Paklausti nėra norinčių. Ar galime pritarti po pateikimo? Dėkoju.

Svarstymo stadijoje taip pat nematau norinčių kalbėti.

Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. Patvirtinti Seimo Energetikos komisijos pirmininko pavaduotoju Seimo narį A. Butkevičių. Prašome balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 58: už – 56, prieš nėra, susilaikė 2. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1891(2) priimtas. (*Gongas*)

18.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. XIII-8 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1892 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. lapkričio 15 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-1892.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamoji pirmininke. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pasiūlymas vietoj P. Urbšio į Seniūnų sueigą įrašyti V. Rinkevičių.

PIRMININKĖ. Jūsų nori klausti E. Pupinis. Prašome.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėjau paklausti, ar čia dėl to, kad didžiulis konfliktas tarp gerbiamojo R. Karbauskio ir P. Urbšio, ar šiaip kas nors atsitiko? Ir dar norėčiau paklausti, o kada iš frakcijos išvarysite? Ar čia dėl to, kad Velykos, paliekate, ar šiaip dar?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Taip, įdomūs jūsų klausimai. Ko gero, į juos geriausiai atsakytų frakcijos seniūnas, jeigu jūs manote apie frakcijos veiklą... Manau, kad pasikeitimas Seniūnų sueigoje yra galimybė aktyviau veikti vienur ir kitur. V. Rinkevičių jūs puikiai pažįstate ir jo kompetencija, manau, neabejojate. Jis ir šiandien parodė, kad puikiai, aktyviai veikia. Manau, kad pasiteisins toks frakcijos sprendimas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. (*Balsai salėje*) Norite balsuoti? Prašau. Balsuojame po pateikimo. Kas pritariate, balsuojate už.

Kai kam panevėžietis brangiau už biržiškį. (*Juokas salėje*) Už biržietį.

Balsavo 55: už – 46, prieš – 4, susilaikė 5. Taigi po pateikimo yra pritarta.

Svarstymo stadija. Norinčių kalbėti nėra.

Pereiname prie priėmimo. Nutarimo projektas turi vieną straipsnį. Prašome dėl jo balsuoti. Kas pritariate šiam teikiamam nutarimo projektui, kad Seniūnų sueigoje atsirastų V. Rinkevičius, balsuojate už.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 55 Seimo nariai: už – 46, prieš – 2, susilaikė 7. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-1892) yra priimtas. (*Gongas*)

18.35 val.

Seimo savaitės (2018-04-09–2018-04-13) – 2018 m. balandžio 10 d. (antradienio) ir 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkė

Pirmininko pirmoji pavaduotoja, ar galėtumėte pristatyti mums po švenčių prasidėsią Seimo darbotvarkę?

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, dėkoju, kad susitvarkėme su komitetais, komisijomis, o dabar po artėjančių švenčių... Visų pirma linkėjimai ramybės jūsų namams, šeimoms, nuotaikos šventų Velykų, ir tai yra svarbiausia tikriausiai, o po to ateis savaitė, kuri vėl bus labai darbinga, ir mes jos lauksime pasirengę dirbti.

Vyriausybės 2017 metų veiklos ataskaita. Jai skirsime beveik pusantros valandos, jūs galėsite visi paklausti, už poros savaitės rengsime šios Vyriausybės ataskaitos svarstymą. Ir norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad taip pat turėsime, to seniai laukėte, nuolat buvo klausiama, kada Kanados ir Europos Sąjungos sutartis bus. Tai bus sutartis, svarstymas ir priėmimas, mes judame toliau į priekį. Mes turime Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos pirmininką, svarstymą ir priėmimą. Per Vyriausybės pusvalandį susisiekimui ministras R. Masiulis pateiks savo poziciją.

Ketvirtadienį – daug priėmimų. Laikinosios komisijos „Dėl padėties žemės ūkyje“ sudarymas, svarstymas ir priėmimas. Žemės gelmių įstatymas, šito įstatymo reikia dėl Europos direktyvos reikalavimų. Ir opozicinė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos darbotvarkė. Iš tiesų džiaugiamės, kad jūs ją šiek tiek patrupinote, nes dėl kai kurių teisės aktų nebuvo Teisės departamento išvadų, 17 jų buvo neįrašyti į sesijos darbų programą, bet manau, kad jūs parašus surinksite ir mes sėkmingai, beje, ilgai kitą ketvirtadienį numatome dirbti. Bet tokia jūsų valia. Prašau pritarti kitos savaitės – pošventinės savaitės darbotvarkei.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Per šoninį mikrofoną nori klausti... Deja, užkrito. Šimėnas. Atsiprašau A. Šimas.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Andrius Šimas.

PIRMININKĖ. A. Šimas.

A. ŠIMAS (*LVŽSF*). Jaučiuosi tikrai nejaukiai.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, matyt, jau pervargau.

A. ŠIMAS (*LVŽSF*). Prieš tai vykusiame balsavime mano balsą prašom įskaityti už, nes Viktoras...

PIRMININKĖ. Dėkojame, įtrauksime į protokolą, kad A. Šimas balsavo už Seimo nutarimo projektą Nr. XIIIIP-1892.

Kolegos, ar galime pritarti savaitės darbotvarkei? Dėkoju.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Dėkojame visiems.

18.39 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Arūno Sodonio peticijos“ (projektas Nr. PNP-47) priėmimas

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiamoji vicepirmininke, Liko mums apsispręsti dėl dviejų Seimo protokolinių nutarimų, kuriuos pateikti kviečiu P. Čimbarą. Seimo protokolinis nutarimas „Dėl Janinos...“. Nėra. Bet yra E. Pupinis. (*Balsai salėje*) Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Janinos Statkienės peticijos“ projektas.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, labai trumpai. Kaip ir visada, Peticijų komisija labai gerai nusprendžia dėl A. Sodonio peticijos.

Peticijų komisija šių metų kovo 21 dieną posėdyje iš esmės išnagrinėjo A. Sodonio peticiją ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą papildyti Seimo statuto 67 straipsnį nauju punktu, kuriame būtų nustatyta, kad Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas atlieka Lietuvos Aukščiausiojo Teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuleteniuose paskelbtos teismų praktikos stebėseną, taip pat inicijuoja įstatymus, kuriais į įstatymus perkeliama šiuose biuleteniuose paskelbtos teisės aiškinimo ir taikymo taisyklės arba tos taisyklės paneigiamos.

Atsižvelgdamas į tai, prašyčiau pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti peticijoje pateiktą pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, ar bendru sutarimu galime pritarti...

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Man atrodo, reikia balsuoti.

PIRMININKĖ. ...Peticijų komisijos išvadai atmesti?

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Man atrodo, reikia balsuoti dėl peticijų.

PIRMININKĖ. Prašom balsuoti.

Siūlymas atmesti. Kas pritariate, balsuojate už komisijos siūlymą peticiją atmesti.

Balsavo 56: už – 54, prieš – 1, susilaikė 1. Taigi Seimo protokolinis nutarimas „Dėl Arūno Sodonio peticijos“ (projektas Nr. PNP-47) yra atmestas.

18.40 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Janinos Statkienės peticijos“ (projektas Nr. PNP-46) priėmimas

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Dėl Janinos Statkienės ir kitų pareiškėjų peticijos.

Peticijų komisija šių metų kovo 21 dienos posėdyje iš esmės išnagrinėjo J. Statkienės ir kitų pareiškėjų peticiją ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga išleisti amnestijos aktą ir sutrumpinti paskirtos laisvės atėmimo baismės laiką tiems nuteistiesiems, kurie yra tinkamai pasirengę integruotis į visuomenę ir nėra pakartotinai nusikalta.

Kadangi pasiūlymas buvo ir anksčiau toks pat pateiktas, ir anąsyk buvo atmestas, atsižvelgdami į tai, kad komisija priėmė tokį sprendimą, siūlome pritarti Komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti peticijoje pateiktus pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Gerbiamas pranešėjas, jūsų A. Navickas nori klausti.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Mes prašėme jūsų neiti į tribūną. Kodėl jūs atėjote?

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Toks darbas.

PIRMININKĖ. Kolegos, prašom apsispręsti dėl Peticijų komisijos siūlymo atmesti J. Statkienės peticiją.

Balsavo 57: už – 53, prieš – 1, susilaikė 3. Taigi J. Statkienės peticija yra atmesta. Tuo, gerbiamieji kolegos, šiandienos darbotvarkę baigiame. Prašom registruotis.

Ir visiems linkiu palaiminto prisikėlimo ryto, spalvingų ir tvirtų margučių!

Užsiregistravo 57 Seimo nariai. Gero vakaro.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 22
Adomėnas Mantas 66, 67, 68, 69, 70, 71
Aksomaitis Kajetonas 8
Aksomaitis Povilas 7, 8, 9, 10
Antanaitis Audrys 67, 68
Anušauskas Arvydas 78, 79
Armonaitė Aušrinė 18, 49, 57, 85
Augūnaitė Viltė 10
Ažubalis Audronius 51
Ažuolas Valius 38, 39
- Baguška Petras 74
Bakas Vytautas 28, 29, 83, 84
Balčytis Zigmantas 27
Balsys Linas 43, 44, 48
Bastys Mindaugas 28, 84, 85
Baškienė Rima 7, 24, 26, 27, 83, 84, 85, 86, 87, 88
Baublys Juozas 74
Baura Antanas 11, 12, 13, 40, 41, 42, 43, 77, 78, 79, 80
Bičkauskas Egidijus 10
Blinkevičiūtė Vilija 25
Brazauskas Algirdas Mykolas 27, 35
Burokienė Guoda 21
Butkevičius Algirdas 12, 27, 32, 36, 50, 51, 52, 87
- Čimbaras Petras 88
- Dagys Rimantas Jonas 20, 30, 58
Degutienė Irena 53, 54
Dumbrava Algimantas 47, 84, 85, 86
- Gentvilas Eugenijus 13, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 40, 44, 52, 60, 63, 71
Gentvilas Simonas 15
Glaveckas Kęstutis 16, 27, 36, 37, 46, 47, 51, 52
Grakauskas Eimantas 8
Gražulis Petras 28, 30, 35
Gumuliauskas Arūnas 49, 69, 81, 82, 83
- Imbrasas Juozas 16
- Jakeliūnas Stasys 10, 11, 12, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 35, 36, 37, 39
Jedinskij Zbignej 45
Jovaiša Sergejus 11, 51, 76, 80, 83
Juknevičienė Rasa 45, 46
Juozapaitis Vytautas 27, 48, 49, 63
- Kamblevičius Vytautas 44, 71, 79, 82
Karbauskis Ramūnas 11, 25, 28, 44, 45, 87
- Kirkilas Gediminas 27, 35, 44
Kreivys Dainius 20
Kubilienė Asta 54
Kubilius Andrius 11, 13, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35, 44
Kukuraitis Linas 55, 56, 57, 58
Kupčinskas Andrius 51, 83, 84, 85, 86
- Landsbergis Gabrielius 22, 29, 44, 45, 75
Langaitis Tadas 84, 85
Liesys Jonas 21, 50
Linkevičius Linas Antanas 37, 38
- Majauskas Mykolas 16, 25, 26, 31, 32, 34, 85
Maldeikienė Aušra 19, 20, 84, 85
Marcinkevičius Justinas 8
Markauskas Bronius 44, 45
Martinėlis Raimundas 68, 70
Martinkus Paulius 79
Masiulis Kęstutis 36, 64, 65, 66
Masiulis Rokas 88
Matkevičienė Laimutė 69
Matulas Antanas 67, 86
Mažeika Kęstutis 11, 12, 48, 63, 65, 66
Miliūtė Rūta 58, 84
Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 84, 85
- Narkevič Jaroslav 21, 42, 43, 50, 52, 80, 81, 82, 83
Nausėda Gitanas 25
Navickas Andrius 53, 54, 73, 85, 89
Navickienė Monika 56, 72, 75, 85
Nekrošius Arvydas 53, 54
- Olekas Juozas 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 45, 50, 51, 52, 58, 61, 70
- Palionis Andrius 12, 38, 39, 84, 85
Pavilionis Žygimantas 86
Petrauskienė Jurgita 47
Poderys Virgilijus 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 35, 58, 59, 63, 86
Pranckietis Viktoras 7, 19
Puidokas Mindaugas 27, 33, 35, 53, 54
Pūkas Kęstutis 29
Pupinis Edmundas 15, 17, 42, 57, 87, 88, 89
Puteikis Naglis 14, 15, 16, 70, 76, 77
- Rastenis Vytautas 85
Razma Jurgis 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 29, 30, 31, 32, 53, 58, 62
Rimkevičiūtė-Aksomaitienė Vladislava 8

Rinkevičius Viktoras 19, 20, 22, 52, 53, 64, 87, 88
Ruokytė-Jonsson Liana 47, 48, 59, 60, 61, 62

Sabatauskas Julius 75, 76
Saudargas Paulius 63, 64, 66
Sinkevičius Rimantas 43, 79, 84, 85, 86
Sinkevičius Virginijus 83, 84, 86
Sysas Algirdas 33, 34, 42, 47, 48, 60, 73, 78, 82
Skaistė Gintarė 22, 29, 57
Skardžius Artūras 29, 31, 32, 35, 84
Skvernelis Saulius 29, 44, 45, 46, 48, 49
Smirnovas Kęstutis 11, 12
Sodonis Arūnas 88, 89
Stacevičius Lauras 54, 55
Stakionytė Ramutė 9
Staniuvienė Levutė 85
Starkevičius Kazys 8, 79
Statkienė Janina 88, 89
Steponavičius Gintaras 45, 46, 47
Strelčiūnas Algis 21
Survila Rimvydas Raimondas 7

Šadžius Rimantas 27
Šakalienė Dovilė 71, 72, 73, 74, 75, 77

Šarknickas Robertas 62, 86, 87
Šemeta Algirdas Gediminas 27
Šiaulienė Irena 38, 50
Šimas Audrys 88
Šimonytė Ingrida 11, 12, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 33
Širinskienė Agnė 53, 54, 55, 75

Tomilinas Tomas 73, 74, 75, 76, 77
Tumėnas Stasys 37, 60, 67, 82

Urbšys Povilas 11, 12, 20, 21, 87

Valionytė Birutė 10
Valiukevičiūtė Ona 84, 85, 86
Vareikis Egidijus 74, 75
Varžgalys Juozas 74
Veryga Aurelijus 45, 48, 49
Vileikis Zigmas 48
Vinkus Antanas 53, 68, 86

Zingeris Emanuelis 55

Žemaitaitis Remigijus 30, 34, 44
Žemaitytė Gintautė 49

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*